

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

4

KEFEK KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

20 Mayıs 2014 Salı

KEFEK KOMİSYONU
GÖRÜŞME TUTANAKLARI

20 Mayıs 2014 Salı

---0---

K O N U

Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/918)

Sayfa

1:43

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:31
Mehmet ŞEKER (Gaziantep)	2:3, 20, 21
Aşkın ASAN (Aile ve Sosyal Politikalar Bakan Yardımcısı)	3:5, 17:19, 20, 29:30
Gülser USTA OĞLU (Kadının Statüsü Genel Müdürü)	5
Temindar AYTEKİN (Çocuk Hizmetleri Genel Müdürü)	5:6
Sema KENDİRCİ UĞURMAN (Türk Kadınlar Birliği Bşk.)	6, 20:21, 27:28
Hatice KAYNAK (Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği Yönetim Kurulu Üyesi)	7, 26:27
Canan GÜLLÜ (Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu Bşk.)	8, 25, 26, 27
Kemalettin AYDIN (Gümüşhane)	8:9
Fatoş GÜRKAN (Adana)	9:10
Hülya GÜVEN (İzmir)	10:11, 21:22
Gürkut ACAR (Antalya)	11:14
Nursel AYDOĞAN (Diyarbakır)	14:15
Candan YÜCEER (Tekirdağ)	16:17, 24
Katılımcı	19
Mehmet ÖKMEN (Adalet Bakanlığı Temsilcisi)	19, 21, 24:25, 26, 29, 30:31
Gökçen ÖZDOĞAN ENÇ	22
Binnaz TOPRAK (İstanbul)	22:24, 26
Zeynep KARAHAN USLU (Şanlıurfa)	25:26, 30
Emel ARMUTÇU (Hürriyet Kurumsal İletişim Koordinatörü)	28
Türkan DAĞOĞLU (İstanbul)	31
İKİNCİ OTURUM	32:43
Aşkın ASAN (Aile ve Sosyal Politikalar Bakan Yardımcısı)	32, 40:42, 43

Binnaz TOPRAK	(İstanbul)	32:33, 39
Mehmet ŞEKER	(Gaziantep)	33, 34
Hülya GÜVEN	(İzmir)	33.34, 40:41
Mehmet ÖKMEN (Adalet Bakanlığı Temsilcisi)		34:36, 37:39, 39:40, 40, 43
Candan YÜCEER	(Tekirdağ)	36
Hatice KAYNAK (Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği Yönetim Kurulu Üyesi)		37, 42
Nursel AYDOĞAN	(Diyarbakır)	37
Nurcan DALBUDAK	(Denizli)	39
Semiha ÖYÜŞ	(Aydın)	39:40
Canan GÜLLÜ (Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu Bşk.)		41:42
Temindar AYTEKİN (Çocuk Hizmetleri Genel Müdürü)		42
Fatoş GÜRKAN	(Adana)	43

Açılma Saati: 15.39

Kapanma Saati: 19.56

20 Mayıs 2014 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.39

BAŞKAN: Azize Sibel GÖNÜL (Kocaeli)

BAŞKAN VEKİLİ: Binnaz TOPRAK (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Öznur ÇALIK (Malatya)

SÖZCÜ: Tülay KAYNARCA (İstanbul)

KÂTİP: Mesut DEDEOĞLU (Kahramanmaraş)

----- 0 -----

BAŞKAN – Değerli üyelerimiz ve Bakan Yardımcım, Bakanlığımızın değerli bürokratları, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, kıymetli arkadaşlar; toplantımızı açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Bildiğiniz gibi, geçen salı, bir hafta önce meydana gelen elim maden faciasında hayatını kaybeden 301 maden işçimize Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına başsağlığı diliyorum. Yaralılara acil şifalar diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun. Türkiye'nin buna benzer acıları bir daha yaşamamasını yürekten temenni ediyorum. Tabii ki kolay değil, hepimizin yüreği yandı ki orada 301 can, 301 yuva yıkıldı. Allah ülkemize, milletimize zeval vermesin. Devlet olarak bütün imkânlarını devlet seferber etti, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı başta olmak üzere, oluşturulan bir uzman havuzuyla da sosyal psikolojik destek açısından diğer bakanlıklarla - Çalışma Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olmak üzere- koordineli bir şekilde çalışmaları yürütüyorlar. Bundan sonrası tabii ki organizasyonun çok iyi bir şekilde yapılması, oradaki insanlarımızın hem psikolojik destek hem de gelecek vaatleriyle ilgili, biliyorsunuz, Hükümetimizin şehit kapsamına alarak ailelerin bu noktada fayda sağlayabilmesine imkân sağlayacak... Yine de altını çizerek söylemek istiyorum, özellikle Türkiye'de iş güvenliği konusunda gerçekten yapılacak çok iş var. Bu konuda çok daha ileri noktaya gelebilmesini, tüm imkânlarını buna seferber etmesini ve Türkiye'nin aynı acıları tekrar yaşamamasını temenni ediyorum.

Değerli arkadaşlar, yine bildiğiniz gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir üyesi, 23' üncü ve 24' üncü Dönem milletvekili, İstanbul Milletvekili, Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi Ferit Mevlüt Aslanoğlu Hakk'ın rahmetine kavuştu. Ona da Allah'tan rahmet diliyoruz, yakınlarına başsağlığı diliyoruz. CHP Grubundan arkadaşlarımız biraz sonra herhâlde intikal edecekler. CHP Grubuna, özellikle de CHP Grubundan üye arkadaşlarıma da yine başsağlığı diliyorum.

Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; gündemimize geçmeden önce, yarın akşam, Çarşamba akşamı saat 18.30'da dünyadaki iyi örneklerin sunumuyla ilgili Kanada'dan bir uzman arkadaş, Mr. Kevin, komisyonumuzu ziyaret edecek, bir toplantı gerçekleştireceğiz, özellikle de bizim komisyonumuz ve dünyadaki diğer buna benzer kurumların yaptığı çalışmalarını, iyi örnekleri aktarması konusunda. Bunun duyurusunu da buradan yapmış olayım, "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Mevzuatının İzlenmesi ve Uluslararası İyi Uygulama Örneklerinin Sunumu" başlığında, 21 Mayıs Saat 18.30, 3 no.lu komisyon toplantı salonunda, yine burada gerçekleştirilecektir. Bunu da sizlere duyurmuş olayım.

Şimdi, bildiğiniz gibi, bugün toplantımızda, yani komisyonun gündeminde, bildiğiniz gibi, Türkiye'nin yine önemli yaralarına parmak basan bir kanun tasarısını görüşeceğiz. Aslında Ceza Kanunu'nda değişiklik öngören bir yasa tasarısı. Bu tasarının içinde bizim komisyonumuzla ilgili olan maddeleri görüşmek üzere bugün toplandık. Bu komisyona havale edilen (1/918) esas numaralı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile (2/335) esas numaralı, Gaziantep Milletvekili Mehmet Şeker ve 7 Milletvekilinin Türk Medeni Kanunu'nda ve Türk Ceza Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, (2/2115) esas numaralı, Gaziantep Milletvekili Mehmet Şeker'in Türk Ceza Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin birleştirilerek görüşülmesi ve bu görüşmelerde (1/918) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın esas oylaması yapılacaktır. Adalet Komisyonunun esas komisyon olarak, bizim de tali komisyon olarak belirlendiğimiz kanun teklif ve tasarılarının şu anda görüşmelerine başlayacağız. Bunun görüşmelerine başlamadan önce tümü üzerinde kısaca söz vereceğim ilgili kurum temsilcilerine ve kanun teklifi veren ve söz almak isteyen milletvekillerine, ondan sonra da kanunun maddelerini tek tek görüşerek görüşlerinize açacağım.

Şimdi, yukarıda demin bahsetmiş olduğum Türk Ceza Kanunu'nda değişiklik yapılması hakkında kanun tekliflerinin birleştirilerek görüşülmesi ve görüşmelerde (1/918) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın esas alınmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeleri açıyorum.

Şimdi, kanun teklifi sahibine söz vermek istiyorum. Sayın Şeker aramızda. Öncelikle sözü size vereyim.

Buyurun Sayın Şeker.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; tabii, Türkiye'nin kanayan bir yarası bu. Hem Türk Medeni Kanunu'yla ilgili bir değişiklik teklifi benim verdiğim teklif hem de cinsel saldırılarla ilgili, tacizle, tecavüzle ilgili. Gün geçmiyor ki gazetelerde böyle haberler okumayalım, duyuyoruz. Tabii, hepimizin çocuğu var, rahatsız oluyoruz, üzülüyoruz. Bizim gibi bir ülkede olduğu için daha fazla üzülüyoruz. Ben hekimim, tıp doktoruyum, yıllardır da hizmet veriyorum. Bizde bir kural var -hekim arkadaşlarım da var burada- biz genelde 18 yaşın altını çocuk kabul ediyoruz ama Türkiye kanunlarında bir çelişki var. Bazen “17 yaşındaki kişi ailesinin rızasıyla evlenebilir.” diyor, sonra bir başka kanunda 18 yaşının altında ehliyet bile alamıyor, kahvehaneye bile giremiyor, Pasaport Yasası'ndan faydalanamıyor, ailesinin rızası olmadan yurt dışına çıkamıyor. Yani bütün bunları üst üste koyduğumuzda kanunlarımızda eksiklikler olduğunu görüyoruz. Bunu ayıklamak tabii ki Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevi.

Cinsel suçları ya da Türk Ceza Kanunu'ndaki boşluklardan yararlanarak işlenen suçları azaltmanın en önemli yolunun, bir hekim olarak, eğitimi olacağına inanıyorum. Ama eğitim uzun süreli bir iş yani bugün başlarsanız yirmi yıl gibi, otuz yıl gibi bir süreç alacak. Peki, ne yapmak gerekiyor o zaman? İnsanları caydırmak gerekiyor. Bunu da kanunla yapmanız gerekiyor. Geçen sene bu Meclis bir kanun çıkardı, -herkesin de hatırasındadır, biliyordur- trafik cezalarında, işte, eskiden radar durduruyordu, bakıyordu, şimdi durdurmuyor, polis araçları ve sabit radarlar ceza yazıyor, evinize geliyor, arabanızı alırken, satarken, taşıt pulu öderken karşılaşıyorsunuz. Trafikten aldığım, İçişleri Bakanlığından aldığım bilgiye göre radar cezası işleyen suçlu sayısı azalmış. Bunun nedenlerinden birisi işte bu caydırıcı ceza. İnsanları cezayla da demek ki birtakım suçlardan alıkoyma imkânımız var. Bunu kullanmamız lazım. Maalesef yine Türk Ceza Kanunu'ndaki eksikliklerden kaynaklanıyor. Bir çocuğa tecavüz etmiş ya da cinsel istismarda bulunmuş bir kişiye mahkemede -benim elimde de var o belgeler- efendim, adamın tıraşı iyi, kravatı takılı, mahkemeye karşı da saygılı olduğu için cezasında indirimle gidiliyor. Yani böyle bir şeyi anlamak mümkün değil. Suçun vasfına baktığınızda o kişinin cezasında bir indirimin olmaması lazım. Yani bu, eşyanın tabiatına aykırı bir şey. O nedenle, öncelikle Medeni Kanun'daki benim vermiş olduğum bu teklifte... Bizim Anadolu'da çok yaygın, çocuk yaşta gelinler oluyor. Bunun en büyük sıkıntısı ne? İşte, kız çocukları okumuyor. Elimde bir rakam var, Türkiye'de okuma yazma bilmeyen toplam kadın sayısı 3 milyon 24 bin. Bunun en büyük sebeplerinden biri de erken evlendirme. 15 yaşında, 16 yaşında çocukları evlendirirseniz tabii ki okula gitmiyor. Eşi de o yaşlarda, o da diyor ki: “Ya, ben de okula gitmeyeyim, işte köyde yaşıyoruz, kendi kendimize de yetiyoruz.” Ben de köyde büyümüş birisiyim. Bizim de öyle tanıdığımız, çevremizde arkadaşlarımız var. E, bizim arkadaşlarımız, biz üniversiteye giderken, çocuğumuz olmadan onlar torun sahibi oldular. Şimdi, tabii ki bazı şeyleri engellemek ancak kanunla oluyor. Vatandaşa bırakırsanız da yanlışlar ortaya çıkıyor. Bu, asıl, kanun teklifindeki en önemli sebeplerden birisi. Belki de ülkemizdeki kız çocuklarının okumasının önündeki engeli de kaldırabiliriz diye düşünüyorum. Yani 18 yaşın altındaki bir kişinin ailesinin rızasıyla, komşusunun isteğiyle, bir başkasının rızasıyla olmaması gerektiğine inanıyorum. Kendi akli erecek ve öyle karar verecek. Siz 18 yaşının altındaki adama oy kullanıyorsunuz, “Bu adam bilmez.” diyorsunuz, yönetici yapmıyorsunuz, siyaset yapmasına izin vermiyorsunuz ama çocuk yetiştirmesine izin veriyorsunuz, “Evlene kardeşim, çocuğun olsun ve bu çocuğu da yetiştir.” diyorsunuz. O açıdan, bunları çok iyi irdelemek lazım.

Tabii, ben bir hekim olarak bunları kaleme aldım, eksiklerimiz olabilir, kanunu hukuki bir dille gündeme getirememiş olabiliriz. Zaten Komisyonun görevi de bu, bunu daha hukuki bir dile döküp kanun hâline getirmek için zemin hazırlamak. Türkiye Büyük Millet Meclisinden bunun geçmesi gerekiyor.

Şimdi, yine, benim önerdiğim teklifte “Erkek veya kadın 18 yaşını doldurmadıkça evlenemez.” teklifim vardı. Yine, mesela bir maddeyi çıkarıyoruz burada, Türkiye'deki Medeni Kanun'daki bir madde bu, “Evlene kişiyi ergin kılar.” diyor. Yani anlamakta güçlük çekiyorum. Bir şeye karar vermek zorundayız, ya 18 yaşın altındakini çocuk kabul edeceğiz ya da bazı yerde 17, bazı yerde 15, bazı yerde 16 olmayacak. Pasaport vermediğiniz, ehliyet vermediğiniz, oy kullanmadığınız adama çocuk yetiştirme izni vermeniz bana çok mantıklı gelmiyor.

Yine, maddelerden birinde “18 yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış” diyoruz, onu da değiştiriyoruz. Yani her türlü cinsel davranışı suç kabul eden -onlara karşı işlenmiş- şekilde getiriyoruz çünkü burada da 18 yaşını yine gündeme getirmek gerekiyor. Bir yerde Türk Ceza Kanunu’nda 17 var, bir yerde 16 var, bir yerde “15’in altındakilerde indirim yapılamaz.” mantığı var.

“Cebir, tehdit ve hile olmaksızın, 18 yaşını doldurmamış olan çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi altı aydan iki yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.” diyor bu geçmiş kanunda, bunları da kaldıran bir Medeni Kanun Teklifi bu.

Tabii, destek verirsiniz... Ben Bakanlığın teklifini de biliyorum, aşağı yukarı, aslında çok büyük bir fark yok; düşünce olarak, mantık olarak aynı şeyleri düşünüyoruz ama uygulamadaki eksiklikleri ortadan kaldırmak gerekiyor. Türkiye’de en büyük sıkıntılardan birisi bu, kanunlardaki uygulamada eksiklikler var. İşte o şeyi anlayamıyorum ben, “iyi hâl” ne demektir? Yani 6 yaşındaki çocuğa tecavüz eden bir adamın neyi iyi hâl olur da neyini değiştirir, cezasını dörtte 1 oranında azaltırsınız; bunu anlamakta güçlük çekiyorum. Bunların düzenlenmesi gerektiğine inanıyorum.

Yine, Türkiye’nin değişik yerlerinde kullanılan, yine bu mahkemelere gitmiş ve mahkemelerden dolayı para cezası uygulanarak... Örneğin, işte, gazeteden aldığım bir şey bu: “50 bin lira para yatırmak suretiyle tahliyesine karar verildi.” Ya, bu tür uygulamaların İnfaz Yasası’nda da değişiklik öneren... O teklifte o da var zaten, onun da ortadan kaldırılması gerekiyor. Yine, bir gazetede, işte, “Esenyurt’ta 3 yaşındaki çocuğa tecavüz eden kişiye iyi hâl indirimi.” Ne yapmış da bu adama iyi hâl indirimi yapılmış, bunu anlamakta güçlük çekiyorum ve yine, ilginç bir şey, bizim ülkemizde...

Sayın Başkan, kusura bakmayın, biraz zamanınızı alıyorum ama detaylı, diğer şeylerde konuşmayacağım.

Örneğin, 2012 yılında Türkiye’de toplam 675 tane tecavüz vakası var, mağdur sayısı 119. Yani birden fazla insan bir kişiye tecavüz ediyor, bir yerde 30 kişi var. Yani bunu bir şekilde, eğitimle filan çözmek biraz zor gibi geliyor, bunu kanunla çözmek gerekiyor. Taciz olayı yine 2012 yılında 43, taciz edilen mağdur sayısı da 47. 2013’te sayı biraz düşüyor, 256’ya 118 oluyor; 256 kişi tecavüzcü, 118 tane mağdur var. 2014’ün şu geldiğimiz güne kadar olan kısmında 46 tane tecavüzcü, 24 tane mağdur var, taciz edilen çocuklar var. Yani bunlara illere göre de baktığımızda çok da böyle öne çıkan bir yer yok, her yerde oluyor, aşağı yukarı her yerde var.

Ben biraz yurt dışında da kaldım. Orada bir tane sapık olur bir mahallede, bir ilde, birisine tecavüz eder, taciz eder, neyse, bir şeyler olur. Bizde bir bakıyorsunuz, bir ilde 30 tane adam bir tane 14 yaşındaki kıza tecavüz etmiş, 30 kişi birden. E, bakıyorsunuz, meslek olarak toplumda karşılığı olan, ne bileyim, bürokrat olan, o bölgede yöneticilik yapan, akli başında insanlar gibi duruyor baktığınız zaman da. Bunu bir şekilde, cezayla ancak engelleyebilirsiniz. Demek ki eğitimle başaramıyoruz ya da eğitimdeki başarıyı uzun süreli olduğu için yapamıyoruz.

Bence bu kanunda -yani burada en önemli- “çocuk” tanımlamasını doğru yapmak gerekiyor. Hekim olarak, 18 yaşın altındaki kişileri biz çocuk kabul ediyoruz, çocuk olması gerektiğine inanıyoruz. Aslında kanun da kendi içinde -biraz önce de bahsettiğim gibi- çelişiyor, oy verdirmiyor, pasaport vermiyor, “Kardeşim, sen şunları yaparsın, şunları yapamazsın.” diyor ama mahkeme karar verirken 18 yaşının altında, 17 yaşında olursa farklı bir karar veriyor, 15 yaşında olursa daha farklı bir karar veriyor. Yani bunları bu kanunla değiştirmek, bu kanundaki eksiklikleri gidermek gerektiğine inanıyorum.

Çalışmanızda başarılar diliyorum. Katkım olabilirse, elimden gelen bir şey olursa da gereğini yapacağıma dair... Ne diyeyim, başarılar diliyorum sizlere.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum Sayın Şeker.

Şimdi, Bakanlık temsilcisi Bakan Yardımcımız Sayın Asan’a söz vermek istiyorum.

Söz sizde, buyurun Sayın Bakan Yardımcım.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim, değerli Hükümet yetkilileri, değerli sivil toplum örgütü temsilcileri ve değerli basın mensupları; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Soma’da meydana gelen elim kaza sonucu hayatını kaybeden 301 vatandaşımıza Allah’tan rahmet ve yakınlarına sabır diliyoruz. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olarak şu anda biz sahadayız ve ailelere sosyal ve psikolojik destek sağlama amacıyla çalışıyoruz. Acıları çok büyük ve hepimizin acısı çok büyük. Bir daha böyle acıların yaşanmamasını temenni ediyoruz.

Bugün, burada, cinsel dokunulmazlık suçuna yönelik düzenlemeleri konuşmak ve görüşmek için bu masanın etrafındayız. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 1’inci maddesinde toplumsal barışı korumak ve suç işlenmesini önlemek kanunun amaçları arasında

sayılmıştır. Buna göre, toplumsal barışı korumak ve yeni suçların işlenmesini önlemek bakımından ceza kanunları önemli bir işlev göstermektedir.

Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "Cinsel Dokunulmazlıklara Karşı Suçlar" bölümünde yer alan 102, 103, 104 ve 105'inci maddelerinde cinsel saldırı ve çocukların cinsel istismarı ile cinsel taciz suçlarına yer verilmiş olup, söz konusu kanunun yaklaşık dokuz yıllık uygulamasında belirtilen suçlarla ilgili birtakım sorunların ortaya çıktığı görülmüştür.

Türk Ceza Kanunu'nun 102, 103, 104, 105'inci maddelerine yönelik ilk değişiklik teklifi geçen dönem İstanbul Milletvekilimiz Sayın Alev Dedegil'in imzasıyla Meclise sunulmuştu ve komisyonlarda görüşülmüştü ama ne yazık ki Meclisin tatil girmesi sebebiyle bu kanun kadük olmuştu. Bu dönemde bu çalışmanın tekrar ele alınması, çalışılması çok çok önemli çünkü geçen dönem ben Ankara Milletvekili olarak o çalışma ekibinin bir üyesiydim, ayrıca heyecan duymaktayım.

Cinsel Dokunulmazlığa Karşı İşlenen Suçlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ile bazı yeni düzenlemeler getirildi bu tasarıda ve cezaların daha caydırıcı olması için artırılması öngörüldü. Basit cinsel fiiller yani sarkıntılık ve daha ağır fiiller saldırı veya tasaddi için verilen cezalar arasında makul bir denge kurulması ve cezaların kademeli olarak artırılması öngörüldü. Çocuklara karşı işlenen bazı suçların koşullu salıverme sürelerinin artırılmasına ilişkin bir düzenleme getirilmekte. Cinsel saldırı suçlarından hapis cezasına mahkûm olanların şartlı salıverilme süreleri 2/3 oranından 3/4 oranına çıkarılmaktadır. Mükerrirlere verilecek cezalar, çocuklara karşı işlenen bir suçtan olması hâlinde mükerrir olmasına bakılmaksızın ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alanlar bundan sonra otuz yıl yerine otuz dokuz yıl, müebbet hapis cezası alanlar yirmi dört yıl yerine otuz üç yıl ceza infaz kurumlarında kalması öngörülmekte. Mevcut yasalarda beden ve ruh sağlığı bozulması hâlinde cezanın artırılacağına ilişkin bir düzenleme bulunmaktadır. Bu düzenleme sebebi, olayın mağdurları adli tıpla hükümet tabiplikleri arasında veya sağlık kurumları arasında defalarca gidip gelmeler ve burada ayrıca büyük bir mağduriyet de oluşturmaktadır. Artık bu tür suçlarda beden ve ruh sağlığı bozulması hâlinde cezanın artırılacağı hükmü ortadan kaldırılmaktadır. Yani, beden ve ruh sağlığı bozulması hâli cezayı artırıcı bir sebep olmaktan çıkarılmaktadır. Mağdur ve mağdurelerin eziyet, işkence, psikolojik rahatsızlık görmemesi için buradaki cezaların artırılacağı kısmı cezanın kendi içinde de yer almaktadır yani suçun temel şeklinin cezası artırılmaktadır, ayrıca bir muayenesine ihtiyaç kalmayacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine, denetim süresince getirilen birtakım yenilikler ve tedavi yükümlülüğü de bu düzenlemeyle getirilmektedir. Cinsel saldırı suçunun faillerine hapis cezası vermek suretiyle bu kişileri ceza infaz kurumuna almak, toplumu ve çocukları korumak ve faili ıslah etmek için yeterli bir tedbir ve yaptırım değildir. Pedofili teşhisi konulan tehlikeli failler başta olmak üzere, faillerin tıbbi tedaviye tabi tutulması ve tedavi amaçlı programlara katılması da gerekmektedir. Bu teklifle cinsel saldırı suçlarından hapis cezasına mahkûm olanların cezanın infazı sırasında ve koşullu salıverildikleri takdirde denetim süresi içinde tıbbi tedaviye tabi tutulmaları ve tedavi amaçlı programlara katılmakla yükümlü kılınmaları yönünde düzenleme yapılmaktadır. Bazı hak yoksunlukları da getirilmiştir. Cinsel saldırı suçundan hapis cezasına mahkûm olanların mağduru bulunduğu yerlere yaklaşmaktan, çocuklarla bir arada olmayı gerektiren bir ortamda çalışmaktan, çocuklarla ilgili bir meslek icra etmekten yasaklanmasına da karar verilecektir. Yasaklama kararı hükmün kesinleşmesiyle uygulamaya başlayacak ve cezanın tümüyle infazından itibaren yine beş yıl süreyle devam edecektir. Öte yandan, bu hükümlülerin mükerrir olup olmadığına bakılmaksızın daha uzun süre ceza infaz kurumunda kalmasını sağlamak amacıyla değişiklik yapılmaktadır. Söz konusu düzenlemeler Türk Ceza Kanunu'nun Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar başlıklı 6'ncı bölümünde yer almakta olup terör suçlarına uygulanan infaz sistemine tabi kılınmaktadır.

102'nci madde kapsamında cinsel davranışlarla bir kişinin vücut dokunulmazlığını ihlal eden kişilere şikâyet üzerine ceza alt sınırı iki yıldan beş yıla, üst sınır yedi yıldan on yıla çıkarılmaktadır. Vücuda sair organ veya cisim sokulmasıyla işlenen suçlarda; alt sınır on iki yıla çıkarılmıştır. Bu durumda, beden ve ruh bakımından kendisini koruyamayacak durumda bulunan kişiye karşı işlenmesi hâlinde ceza alt sınırı on sekiz yıl olacaktır. Suçun üvey ana, üvey baba, evlat edinen ve evlatlık tarafından işlenmesi hâlinde ceza yarı oranında artırılmaktadır. Suçun kamu görevinin vesayet veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi hâlinde ceza yarı oranında artırılmaktadır.

Yine, 103'üncü madde kapsamında çocuğu cinsel yönden istismar eden kişiye verilecek cezanın alt sınırı üç yıldan sekiz yıla, üst sınırı da sekiz yıldan on beş yıla çıkartılmaktadır. Cinsel istismarın vücuda organ vesaire cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda alt sınır sekiz yıldan on altı yıla çıkartılmaktadır. Suçun üçüncü derece kan ve kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey anne, üvey baba, üvey kardeş ve evlat edinen tarafından işlenmesi hâlinde ceza yarı oranında

artırılmaktadır. Koruyucu aile ilişkisi çerçevesinde koruma ve bakım gözetim yükümlülüğü altında bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde ceza yarı oranında artırılmaktadır.

Türk Ceza Kanunu'nun 102'nci ve 103'üncü maddelerinde yer alan ruh sağlığının bozulmasına yönelik artırım nedeninin bu suçların mağdurlarının defalarca hastane veya adli tıp kurumuna gitmelerine ve maruz kaldıkları fiili tekrar tekrar yaşamalarına neden olmasının engellenmesi amacıyla tasarıyla bu artırım sebebi kaldırılmaktadır.

104'üncü madde kapsamında on beş yaşını bitirmiş olan çocuğu kandırarak cinsel ilişkide bulunan kişiye şikâyet üzerine verilecek cezanın alt sınırı altı aydan iki yıla, üst sınırı iki yıldan beş yıla çıkartılmaktadır. Kanunu 104'üncü maddesine yeni eklenen ikinci fıkrasıyla çocukların evlenme yasağı bulunan kişiler tarafından istismarı hâlinde soruşturması ve kovuşturması şikâyete bağlı olmadan verilecek ceza altı yıldan on beş yıla kadar şeklinde düzenlenmektedir. Maddeye eklenen 3'üncü fıkrayla da bu suçun, evlat edineceği çocuğun evlat edinme öncesi bakımını üstlenen veya koruyucu aile ilişkisi çerçevesinde koruma, bakım ve gözetim yükümlülüğü altında bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde şikâyet aranmaksızın aynı ceza öngörülmektedir.

105'inci madde kapsamında da "Cinsel Taciz Suçu" başlığında cinsel amaçlı çocuğun taciz edilmesi durumunda cezanın alt sınırı üç aydan altı aya, üst sınırı da iki yıldan üç yıla çıkarılmakta; suçun kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin ya da aile içi ilişkisinin sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle vasi, eğitici, öğretici, bakıcı veya koruyucu aile ilişkisi çerçevesinde koruma ve bakım, gözetim hükümlülüğü altında bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde ceza yarı oranında artırılmaktadır. Posta veya elektronik haberleşme araçlarının sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle ve teşhir suretiyle işlenmesi hâlinde ceza yarı oranında artırılmaktadır. Bu fiil nedeniyle mağdur işi bırakmak, okuldan veya ailesinden ayrılmak zorunda kalmış ise verilecek ceza bir yıldan az olamaz şeklinde de düzenleme yapılmıştır.

Görüldüğü gibi kanun çok kapsamlı ele alınmış ve uygulamada ortaya çıkan aksaklıkların giderilmesi, giderileceğine yönelik düzenlemelerle sağlam bir zemine oturtulmuştur.

Şimdi, takdir sizdedir, yüce Medisin.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Asan.

Tabii, yeni gelen arkadaşlarımız var, kanunun geneli üzerinde kısa bir görüşme açtık, maddelerini de tek tek görüşeceğiz, onun için daha kısa da konuşabilirsiniz diye tekrar bir altını çizerek Kadının Statüsü Genel Müdürü Sayın Ustaoglu'na sözü vereyim, söyleyeceğiniz bir şey varsa.

Buyurun.

KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRÜ GÜLSER USTAOĞLU – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, değerli katılımcılar, değerli STK örgütleri, basın mensupları; öncelikle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Ben de Soma faciasında hayatını kaybeden şehitlerimizin ruhu şad olsun diyorum, Allah'tan rahmet diliyorum. Kalanlara, yakınlarına bilhassa başsağlığı, sabır diliyorum, hepimizin başı sağ olsun.

Sayın Bakan Yardımcımızın da çok geniş kapsamlı bir şekilde ifade ettiği gibi hakikaten yeni düzenlemeler cezaların daha caydırıcı olması için artırılması şeklinde gerçekleştirilmiş durumda. Adalet Komisyonunda arkadaşlarla birlikte, Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğüyle birlikte bütün görüşlerimizi arz etmiştik. Şu anda ilave edeceğim bir görüşüm bulunmamakta. Bütün görüşlerimizin de bu tasarıda yer aldığını ifade etmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çocuk Hizmetleri Genel Müdürümüz Sayın Aytekin, buyurun.

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ TEMİNDAR AYTEKİN – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri, değerli misafirler; gerçekten de Soma'da yaşanan elim kazada hepimizi üzen ve bir daha hiç kimsenin yaşanmasını istemeyeceği kazada Hakk'ın rahmetine kavuşan vatandaşlarımızı rahmetle anıyoruz. Kalanlarla alakalı olarak Bakanlığımız, devletimiz gereken her türlü tedbiri aldı, bundan sonra da alacak.

Sayın Bakan Yardımcımız detaylı olarak içerikle ilgili ayrıntılı bilgi verdi. Bütün bu süreçlerde Adalet Bakanlığımızın değerli temsilcileriyle beraber, yaşanan yaklaşık on yıllık tecrübenin sonucunda gündeme gelen aksaklıkların giderilmesini hedefledik ve böyle bir tasarı ortaya çıktı.

Temel olarak aslında iki boyutu var, çok kısaca değinmek istiyorum. Birincisi: Cezalar önemli oranda artırılıyor. İkincisi de infaz rejimi değiştiği için aslında ikinci defa artırılıyor cezalar. Tabii, cezadan hedeflediğimiz, bu konunun caydırıcılığıdır yani ceza

demek... Niye cezalandırıyoruz? Bir yaptığı fiilin karşılığı ama ondan daha önemlisi insanlar bu cezanın yüksekliğini düşünerek böyle fiilleri işlemekten vazgeçsinler; hedefimiz bu. İnşallah, olumlu sonuçlarını da kanunlar çıktıktan sonra görürüz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aytekin.

Sayın Sema Kendirci, buyurun.

TÜRK KADINLAR BİRLİĞİ GENEL BAŞKANI SEMA KENDİRCİ UĞURMAN – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Bu çalışmada bulunmaktan mutlu olduğumu söylemek isterim öncelikle sivil toplum temsilcisi olarak. Ama, bence bu biraz geç bir görüşme. Bu çalışmaların başından beri içinde olmamız gerektiğini düşünüyorum. Çünkü, biz alanlarda çalışan insanlar ve bu tip çalışmaların içinde olmak ve görüşlerimizi ve yaşanılanları söylemenin sonuç olarak ve hazırlanan tasarılar olarak çok daha iyi noktalara getireceğine inanan bir temsilciyim.

Şimdi, önergeyi veren sayın milletvekilimiz bir açıklama yaptılar. Önce, belki birinci soruyu sormamız gerekiyor. Bence yapılan açıklamalar içinde en olumlu ve hemen ve acilen yapılması gereken değişiklik teklifi şu anda önümüzde yok. Medeni Yasa' da evlenme yaşı 18' e çıkartan tasarı neden önümüzde yok? Çünkü, biz bunu yıllardır söyleyen temsilcileriz yani bu bizim ülkemizin biraz ayıbı olarak zaten ortada duruyor; hem yapılması zorunlu hem uluslararası sözleşmeye aykırı. Dolayısıyla, Medeni Yasa' daki ilk teklif, takdirlerimizle ve önümüzde olmalıydı ve acilen yapılması gereken bir değişiklikti; o neden yok, bilmiyorum. Çünkü, kendi yasalarımız içindeki uyumsuzluğu söyledi sayın milletvekili, önerge sahibi milletvekilimiz. Ama, dediğim gibi uluslararası bütün sözleşmelere de aykırı bir düzenleme Medeni Yasa' daki düzenleme. Onun için, birinci elde ve acilen onun yapılması gerektiğini düşünüyorum.

Gelelim Ceza Yasası'ndaki tasarıya, Ceza Yasası'ndaki değişiklik önerilerine. Biz sivil toplum olarak şu konuda mütemadiyen bağırıyoruz: “Aman cezalar artırılsın, acilen cezalar artırılsın, cezalar az olduğu için bütün bunlar, bu suçlar işleniyor.” diye düşünenlerden değiliz. Tabii ki cezaların caydırıcı noktalarda olması gerekiyor. O temelde zaten anlaşlık diye üstünü konuşmak isterim. Yani, yapılacak ilk, tek ve en önemli şey, mutlaka ve hemen cezalar artırılsın değil. Artırılsın ya da artırılmasın bence ilk elde burada düzenlemesini yapmamız gereken şey, bu artırılan cezayı ya da mevcut hâliyle de olsa nasıl uygulanabilir, nasıl caydırıcı hâlde hayata geçirilebilir tedbirlerini burada almak gerekiyor; birinci önerim.

İki: Neden çocuk? Yani, şiddet diye konuşurken, tek mağduru bugüne kadar çocuk mu? Biz 2005 yılında, koskoca, işte seksen yıllık Ceza Yasası' nı değiştirdiğimizde kadını, çocuğu, hepsini göz önünde bulundurmaya çalışarak çok ciddi bir değişiklik getirdik ve hakikaten çok da önemli maddeler içerdi Ceza Yasa' mız. Ama, bugün gelinen noktada görüyoruz ki toplumda artan şiddetle birlikte kadını ve çocuğu -kadını ve çocuğu ayırmaksızın- toplumdaki şiddetten korumamız gerekiyor. Yani, çocuklara dönük taciz, tecavüz, şiddet olgusu kadın katliamlarından daha mı önde? Yoksa eğer engel olmak istiyorsak, şiddeti ortadan kaldırmak istiyorsak kadına yönelik katliam boyutuna ulaşan şiddet ile çocuğa dönük şiddet ayırt etmek durumunda mıyız? Bu da benim için ikinci bir soru. Bence Ceza Yasası' nda yapılacak değişikliklere topyekûn bakmak gerekiyor. Kadına dönük şiddet, çocuğa dönük şiddet ve alınacak tüm tedbirlerin gerçekten caydırıcı ve uygulamadaki çok ciddi izlemeleri de getirecek boyutları gözetenek bir değişiklik yapılması gerekiyor.

Ben tek tek madde üstünde konuşmayacağım ama şunu da söylemeye çalışacağım: Hani, “İnfaz Yasası' nda getirilen önlemler de caydırıcılık getirecek.” gibi bir ifade kullanıldı, doğrudur. İnfaz Yasası çok önemli tabi, Ceza Yasası' ndaki değişikliklerden sonra ama hiçbir Ceza Yasası' nda ya da hiçbir yasada biz hukukçular soyut maddeler yer alsın istemeyiz. Buna örnek vermek için söyleyeceğim, gerek madde düzenlemelerine girdiğimizde de konuşacağız ama yani şöyle bir ifade beni rahatsız eder, demin Sayın Bakanım da söylemişim ben, şimdi deniliyor ki: “Bu suçluyu tedaviye tabi tutalım.” Çok soyut bir laf. Ne demek tedaviye tabi tutalım? Bu lafı eğer sonuna kadar götürürseniz her anlama gelebilir ve hatta hatta daha ileri giderek ve abartarak söyleyeceğim, insan hakları ihlaline kadar gidebilecek düzenlemeleri de içerebilir. Hangi madde olursa olsun biz hukukçular -bütün arkadaşlarım da eminim katılacaklardır- net, açık bir madde düzenlemesinin net, açık ve sonuna kadar anlaşılabilir olmasına çok önem vermemiz gerektiğini düşünüyorum. Madde düzenlemelerine geçince eleştirilerimi tekrarlayacağım ya da ayrıntılı olarak söyleyeceğim.

Şimdi teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Kendirci.

Söz almak isteyen başka STK üyesi arkadaşımız var mı?

Buyurun.

ÇOCUK İSTİSMARINI VE İHMALİNİ ÖNLEME DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ HATİCE KAYNAK – Asıl olarak tasarının genel boyutlarıyla çocuk istismarını önleme ve sorunları giderme açısından olumlu yanlar taşıdığı kanaatindeyiz ama

ortadaki sorunun nedeni aslında neden istismar olayları bu kadar çok ya da biz ne yapıyoruz, nasıl önleyebiliriz? Bunu önlemenin yolu - elbette ki caydırıcı cezalar olması bir yoldur ama- mümkün olduğunca çok suçun ortaya çıkması, işlenen suçların ortaya çıkması ve onlara ceza veriliyor olmasıdır aslında olması gereken. Cezaların artırılıyor olması, tek başına bazen özellikle aile içi olduğunda bunların üstünün örtülmesi yoluna yol açacaktır. Artırılmaktan öte, elbette ki temel cezalar biraz daha yükseltilerek caydırıcılığı artırılmalı ama bu kadar artırıldığında da bizim mahkemelerde gördüğümüz şey “Bir dokundu, buna dört yıl mı verelim; bir dokundu, on beş yıl hapse mi atalım?” diye yargıçların kafasında, suç işlenmiş olsa bile mümkün olduğunca beraata yönelen bu kadar ağır ceza vermeme eğilimine yol açmaktadır. Yani, ceza dairesi kavramı kapsamında düşündüğümüzde, biz Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği olarak elbette ki sanıkların hepsinin yaptığı fiillerin cezasını almasını istiyoruz ama cezasız kalmasına yol açacak düzeyde de artırdığı zaman bir cezasızlığa da yol açacaktır. Bu dikkate alınarak yeniden değerlendirilirse daha iyi olacağı kanaatindeyiz.

Ayrıca, cezaları bu kadar artırırken hep şöyle bir şeyi gözden geçiriyoruz: Cinsel istismar fiilleri sadece pedofili ya da sapık kapsamındaki yetişkinlerin çocuklara uyguladığı değil, on beş yaş bir günlük bir çocukla on bir ay yirmi dokuz günlük iki çocuk arasındaki ilişkide 15 yaşındaki açısından fail olarak cinsel istismar, öbürü de mağdur hâline gelecektir, aralarında bir günlük yaş farkı olmasına rağmen. Ve biz bu çocuğa eğer bu organ sokma biçiminde nitelikli hâle dönüşüyse on altı yıldan az olmayacak deniliyor. İndirimi uyguladığımız zaman on buçuk yıl ceza vereceğiz 15 yaşındaki çocuğa. Yani çocuklar açısından değerlendirirken farklı bir düzenlemeye ihtiyaç var. Bunun uluslararası örnekleri iki çocuk arasında olduğu zaman, ikisi de 18 yaşından küçükse, aralarındaki yaş farkı 3'ten fazla değilse, birbirinin üzerinde güç kullanmamışlarsa bu durumda ceza yerine güvenlik tedbiri uygulamak gerekir yani yasaya böyle bir ekleme yapılması gerekiyor iki çocuk arasında olduğu zaman, o yaş farkını koymak lazım. Anayasa Mahkemesinin iptal kararından önce 104'te vardı ama orada farklı biçimde vardı ve bizim istediğimiz amacı da taşıyordu. Yani, hem tıpta kabul edilen bir şey bu hem bütün uluslararası örneklerde de kabul edilen bir durum. Çocuklar arasında olduğunda farklı bir düzenleme yapılmasına ihtiyaç var.

Ruh sağlığının değerlendirilmesi çok büyük problem. Çünkü “Bozuldu, bozulmadı. Her çocuk etkilenir, etkilenmez. Bu yıl ortaya çıkmadı, on yıl sonra ortaya çıkacak.” gibi bir çok tartışma yaşanıyor. Gerçekten de böyle bir suç, böyle bir şey olmasa bile, sokakta kapkaça maruz kalsanız bile, evinize gece siz evde yokken hırsız girse bile ruh sağlığınızda bir etkilene söz konusu olacaktır. Hele bu aile bireylerinden gelen bir istismarsa, güveninizi sarsan bir istismarsa mutlaka bütün hayatınızı etkileyecek bir şey yaşayacaksınız. O yüzden, cezaların tabii ki “mündemiç” dediğimiz içini kapsayacak biçimde, “Hepsinin ruh sağlığı bozulur.”u kapsayacak bir ceza olmalı. Bunun kalkması doğru ama bu hükmün yer alması çocuklar açısından şöyle bir fayda sağlıyordu: Bu çocukların hepsi bir kez en azından psikiyatrist görüyordu ve “Ruh sağlığı bozuldu.” denildiği zaman onun için bir tedavi ve izlem programı da oluşturulmak zorunda kalabiliyordu. Bu kalkabilir, hani, şey olarak zaten uygulamada çok soruna yol açıyor ama bu maddenin içine ya da başka bir yere -nereye eklenir bilmiyorum ama- bu çocukların mutlaka sağlık tedbirinden yararlanmasının gerekeceğine ilişkin bir düzenlemenin eklenmesi gerekiyor. Çünkü biz şunu biliyoruz ki yetişkin istismarcıların en az yüzde 60-70'i çocukluğunda istismara uğramış kişiler. Siz ona doğru müdahale yapmadığınız zaman, sadece ceza verdiğinizde bile topluma karşı düşman ya da diğer çocuklara karşı düşman hâle gelebiliyor. O yüzden, bu tedavinin mutlak biçimde yasanın bir yerinde yer alması gerekiyor, gözden kaçmayacak bir hâle getirilmesi gerekiyor.

En önemli problemlerden birisi de kamu görevlilerinin bildirim yükümlülüğü var ama bu suçun ortadan kalkmasını sağlayacak şey, mümkün olduğunca vakaların ortaya çıkması ve cezalandırılmasıdır. Ama bir öğretmen bunu öğrendiğinde “Benim başıma ne gelecek, beni koruyacaklar mı?” diye bildirmiyor. Bir hekimin bildirme zorunluluğu var ama aileden ya da çevreden tedirgin olduğu için, bazen de işte, okulun müdürü, hastanenin yöneticisi “Aman, adımız çıkmayın, aman ilçemiz kirlenmesin.” diye bunu gizleme eğilimindedir. Bunun birkaç uluslararası örneği var. Mesela Avustralya'nın birkaç eyaletinde kamu görevlisi bildirimde bulunduğu ismi gizli tutuluyor ve mahkemede gizli tanık olarak dinlenebiliyorlar. Böylelikle de o kamu görevlisi korunduğu için çok sayıda bildirim alma şansı doğabiliyor. Bizde şimdi bunların isimleri, adresleri, telefonları hatta, UYAP sistemine tanık olarak kaydedildikleri için de her tür bilgisine sanık ve sanık yakınlarının ulaşma ihtimali var, buna ilişkin bir düzenlemeye de ihtiyaç var.

Diğer konularda ayrıntılı olarak, hani, her maddeyle ilgili de görüş sunmaya çalışacağız.

Teşekkür ediyorum şimdilik.

BAŞKAN – Sayın Kaynak, teşekkür ederim.

Canan Hanım, ondan sonra milletvekili arkadaşlarıma söz vereceğim.

Buyurun.

TÜRKİYE KADIN DERNEKLERİ FEDERASYONU BAŞKANI CANAN GÜLLÜ – Ben de Soma’da yaşanan acı için bütün ölmüşlerimize rahmet diliyorum. Devletin bu konudaki İş Güvenliği Yasası’yla ilgili sorunları ortaya getirerek çözüm önerilerinde neler yapılmasını, yine sivil toplum ve kamu vicdanıyla beraber halletmesini istiyorum.

Gerçekten, kadın konusunda aylarca çalıştık. 360 tane sivil toplum örgütü bir yasa ortaya çıkardı geçtiğimizde, Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Yasa’ydı. O kadar birlikte çalışmamıza rağmen, hâlâ da devam eden Bakanlıkla ilişkimize rağmen o yasalarda bile eksiklikler olabiliyor. Bu nedenle ben de sevgili Sema’ya katılıyorum ve keşke bu süreç içinde de birlikte çalışabilirsek ve bu noktaya gelseydik, daha ileri noktalara belki gelebilirdik.

Sayın Şeker’in söylediği birçok şeye katılıyorum. Gerçekten bir sivil toplum ağzıyla da konuları gündeme getirmiş oldu. Ben de Birleşmiş Milletlerin 18 yaş sınırının tüm Türkiye için uygulanmasını ve bunun tüm yasalar için de kabul görmesini istiyorum, birçok handikaplar ortaya çıkarıyor çünkü. Bu kendi içindeki ayrılıkların giderilmesi gerçekten çok önemli.

Ceza artırım, tamam. Cezaları artırdık ama cezaların öncesinde, hayatımız hep bu artırma sistemiyle mi geçecek? Bunun öncesindeki o eğitim olayının hayata geçmesi noktasında da hepimizin iş birliği içinde olması gereğine inanıyorum ben. Eğitimin atıldığı noktada önümüze bir yirmi beş yıllık gecikme ortaya çıkıyor. Bunun giderilmesi için “Eğitim şart” cümlesini burada kullanmak istiyorum. Bu eğitimin toplumsal cinsiyet eşitliği olarak da hayata geçmesi çok önemli. Biz bu konuda çünkü tüm yasaların hayata geçmesinde sıkıntı yaşıyoruz.

Cinsel suçlarda, yine burada aslında bir çok şeyi Sema söyledi kadın dernekleri adına da, kadın konusundaki sıkıntıların da aynı dönem içinde halledilmesi ve hakikaten bu dönemde “Hangisi daha çok katliam gördü?” gibi çocuğu öne çıkarmak, orada bir başka soru işaretlerini gündeme getirecek.

İnfaz konusunda yapılan değişiklikler uzun hapis yatılması sonucu doğuracağından olumludur, ona bir söz söyleyemiyoruz burada.

Tedavi konusu çok önemli. O arkadaşımızın söylediği noktaya ben de katılıyorum. Hatta biz bunu Sayın Bakan Yardımcım Aşkın Hanım’la da yaşadık. Mahkemenin verdiği karar sonucu, tedavi görmesi gereken failerin nerede, nasıl tedavi göreceği konusunda yasal prosedürün eksikleri nedeniyle sıkıntılar var. Şu anda önümüzde bulunan konu için çocuk derneğinin yaşadığı alan tecrübelerinin yansımaları önemli ama kadın ve çocuğu birbirinden ayırmadan da süreci takip etmek istiyorum.

Şimdilik bu kadar diyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Güllü, teşekkür ediyorum.

Milletvekilimiz Sayın Aydın...

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de öncelikle, çalışma hayatına 1976 yılında, 14 yaşında maden galerisinde başlamış bir çocuk olarak ve bir maden şehri olan Gümüşhane Milletvekili olarak Soma’da ve bugüne kadar tüm dünyadaki maden ocaklarında şehit olan tüm kardeşlerimize Allah’tan rahmet, yakınlarına sabır dileyerek başlamak istiyorum.

Bu kanun Hükümetimizin tasarısı, sivil toplumdaki arkadaşlar ve Meclisin tutanakları da biliyor ki geçmiş olduğumuz dönemde, 23’üncü Dönemde Sayın Alev Dedeğil, bugün Bakan Yardımcımız Sayın Aşkın Asan, ben, Sayın Fetani Battal gibi 7-8 arkadaşla vermiştik ve büyük çalışmalar sonucunda da gündemde görüşülemeden dönem bitmişti. Türkiye’nin bir ihtiyacıydı, o zaman da maalesef Türkiye’nin bir sorunu olan ve sorununa Meclisin üretmeye çalıştığı bir kanun teklifi. O dönemin basınının -ağırlıklı olarak- kanunu yanlış adlandırmasından dolayı toplumda bir tartışma doğmuştu, biraz sonra belki oraya da geleceğiz ama bu ülkenin bir problemiyse bu problem bazen toplumsal eğitim problemlerinden kaynaklanabileceği gibi, sosyolojik nedenlerden kaynaklanabileceği gibi kişinin sağlık problemleri nedeniyle de bir pedofoli problemi de söz konusudur. Bunun aile içi, aile dışı, bulunduğu ortam, kamusal alanlardaki imkânlardan yararlanmak gibi birçok kişinin işleyeceği suçu kolaylaştırıcı faktörler söz konusu. Ama bugüne kadarki değerlendirmemiz içerisinde baktığımızda şöyle bir şeyle karşı karşıyayız: Mağdur olan, cinsel dokunulmazlığı bozulmuş olan, cinsel dokunulmazlık sınırlarına girilen ve beden ve ruh sağlığı bozulmuş olan kişinin mağduriyeti maalesef hukuki süreç boyunca devam ediyor. Aslında mağdur eden kişi kendi mağduriyetinden uzak kalıyor ama sürekli hastane, doktor, hukuk, her yaş, her mahkeme gibi bütün durumlarda mağdur olan kişi hayatı boyunca mağduriyetini sürdürüyor. Veya belirli bir yaş grubunda “akıl baliğ olmadı” dediğimiz zaman ya da farık, mümeyyiz olmadığı dönemde “ruh ve beden sağlığı bozulmamış” diye kabul edilebilen bazı hukuki durumlarda sonra o küçük çocuğun, bir gün erişkin yaş durumuna geldiğinde, başka duygularla, evlenmek gibi durumlara geldiğinde, bir on beş sene sonra karşısına bunun getirdiği travmalar söz konusu olabiliyor. Tüm bu süreçleri dikkate aldığımızda, bir kere bu kanunda

en çok önemsemiş olduğumuz ve üzerinde durduğumuz konu bana göre: Ruh ve beden sağlığı bozulan çocuğun bir kere özel mekânlarda ifadesinin alınarak ondan sonra kapı kapı ve mahkeme mahkeme dolanmaması.

Bir diğer durum da, yine, toplumsal olarak -sivil toplum da belirtti- bu mağduriyete uğrayan kişilerin yine sosyal yaşamlarının bozularak mağdur olması gibi bir durum söz konusu. Yine, bu kanunun düzenlemeleri içerisinde onlar da söz konusudur. Mağdur eden kişi mahallede kalarak ya da okulda kalarak ya da çalıştığı ortamda kalarak, mağdur olan kişinin ortamı terk etmesi gibi bir reel durumla karşı karşıya kalıyoruz. İşte bunların da ortadan kaldırılması açısından, suçu işleyen her kimse cezasını onun çekmesi düzenlemeleri açısından anlamlı buluyorum.

Tabii ki suç varsa cezası da vardır ama elbette ki cezalar artırılarak suçu ortadan kaldırmak mümkün olmayabilir. Bu böyle olsa, zaten... Müebbet hapis verilmesine rağmen yine müebbet hapse çarptırılacak suçlar işlenebiliyor. Bunlar dikkate alındığı zaman – yine sivil toplumdaki arkadaşların dediği gibi ya da kanun teklifi veren Sayın Mehmet Şeker’in de dediği gibi- birçok eğitimsel problemler söz konusu. Bunlar açısından Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının, Gençlik ve Spor Bakanlığının, Millî Eğitim Bakanlığının yapacağı birçok düzenlemeler olabilir ama ortada bir suç varsa, bu da bir kişinin cinsel istismara uğramasıysa ki Türkiye’de bu kanunu tartıştığımız zaman... Yanlış hatırlamıyorsam İzmir’de on bir aylık bir çocuk vardı ki ana gündem de oydu ve son zamanlarda Kars’ta yaşadık, başka bir ilde yaşadık. Tüm bunlar insanın içini parçalıyor yani insanlık dışı davranışlar söz konusu, hele hele de bu bir çocukta olduğu zaman tahammül edilebilir bir durum yok.

Suç ve cezaların ötesinde, eğer ortada bir pedofili ya da bir tıbbi problem söz konusuysa elbette ki burada da bir tedavi söz konusu olabilir. Bu tedavinin bir hukuk profili içerisinde tanımlanması zaten tababete aykırıdır. Bir patolojik durum söz konusuysa, bu patolojik durumun tespiti ve tedavisi hekime bağlıdır ve sadece hukukta “Bunun böyle bir tedavi alması gereklidir.” konusu gündeme gelebilir. O tedavinin buradaki bir kanun teklifi içerisinde maddeler hâlinde yazılması mesleki bir karmaşıklığa neden olur. O nedenle de, Türkiye’de bu konuda yetişmiş insanların olduğunu biliyoruz, bir patolojik durumun tedavi edilmesinde de yeterli hekim ve bu konuda yeterli tecrübeli insanlar söz konusu.

Sözü fazla uzatmayayım. Maddelerinde tartışılabilir ama insanlık dışı olabileceğini... Yani bundan daha ağır kelimeler kullanılabilir ama içinde bulunduğumuz ortamın içerisinde bu kelimeleri kullanamıyoruz ama içimizin acıdığı, parçalandığı ve ruhumuzun bulanarak yaşadığımız ortamda yaşamamaya kadar bizi sevk eden bu tür hadiselardaki cezaların ya da düzenlemelerin ya da mağdur olan kişinin süreç yönetilirken daha mağduriyetini engelleme adına son derece anlamlı bir Hükümet tasarısı olduğunu düşünüyorum. Gecikmiş olan bir tasarımın bütün muhalefette birlikte bazı kelimelerini ya da bazı eksikliklerini gündeme getirerek... Geçen dönemi çok iyi hatırlıyorum, o zaman da milletvekili arkadaşlarımız, muhalefetten olsun, sivil toplumdaki olsun, medyadan olsun, küçük ayrıntılarla bu kanunun bu kadar anlamlılığı maalesef değer kaybına uğrattıyordu, oradaki maddesel durumlarla. Bu, kendi içerisinde çocukların cinsel istismarı üzerine bir kanun. Elbette ki kadına karşı şiddet ve kadın cinayetleri de başka bir anlamda tartışılmalıdır; onu bunun içine, bunu onun içine gibi konuları tartışmak... Veya hukukçu arkadaşlar söyleyecektir ki hukukta herhâlde “kadın cinayeti” diye bir şey yok, herhâlde “kişi cinayeti” vardır, orada bir cinsiyet ayrımı diye bir şey yoktur. Bir müessir fiildir, adam konusudur.

Özellikle burada, sivil toplumda bulunan arkadaşların hassasiyetlerini de görüyoruz. Mükemmeliyeti ararken yapılmak istenen iyiyi kaybetmemek lazım. Bu iyi düzenlenmiş ve olması gerekli olan bir kanundur. Mükemmeliyet de elbette ki tartışılabilir ama bu kanunun bir an önce Türkiye’de ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülerek kanunlaşmasını ve bu suçu işleyenlerin hem gerekli cezayı alarak toplum vicdanında rahatlamaya neden olması hem de böyle bir patolojik durum varsa ortada bu patolojik durumun da düzenleneceği yolların açılmasını sağlıklı buluyorum. Hayırlısıyla Meclisten geçer ve Türkiye’nin beklentisi de giderilmiş olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aydın.

Sayın Gürkan...

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Teşekkür ediyorum Başkan.

Ben de Soma’daki kazada hayatını kaybeden kardeşlerimize Allah’tan rahmet diliyorum. Tabii, hepimizin içi yanıyor, özellikle bir anne olarak orada yetim kalan, öksüz kalan çocukları görünce çok daha içimiz acıyor. Tabii, şehit olarak, görev şehidi olarak düşünülmesi de hepimiz açısından iyi oldu. Başbakanımıza da, bu konuda emek verenlere de teşekkür ediyorum.

Tabii, esasında -burada Sayın Bakan Yardımcımız Aşkın Hanım da biraz önce konuşmalarında dile getirdi, Kemalettin Hocam da söyledi- Aşkın Asan Hanım’la Alev Hanım’ın daha önce üzerinde çok fazla emek verdiği, uzun bir gayret sarf ettiği ve

Komisyonunda da görüşüldükten sonra Meclisin seçime girmesi nedeniyle kanunlaşmadan kadük hâline geldiği çok önemli bir teklif vardı. Ben de orada imza sahiplerinden biriyim, Kemalettin Hocam da imza sahiplerinden birisi. Biz o zaman çok heyecanla bunun çıkmasını istedik çünkü bu tasarıda yer alan hususların birçoğu teklifte yer alan hususlar ama bugün tasarı hâline gelip de önümüze gelmesi de Türkiye açısından önemli bir aşama.

Tabii, kanunlar yeterli mi? Değil. Yani, ben hep söylüyorum bir hukukçu olarak: İşin başında mutlaka ve mutlaka algı yönetiminin ve eğitiminin iyi olması lazım. Bizim mutlaka Millî Eğitim'in müfredatına bu konuları almamız lazım. Bizim asıl kaybettiğimiz şu diye düşünüyorum: Biz ahlaki değerlerimizin dejenere olmasından dolayı bu sıkıntıları önemli ölçüde yaşıyoruz.

Bakıyoruz, mesela bizim Adana'da Gizem diye bir evladımız çok yakını tarafından öldürüldü. Çocuğun cinsel bir tacize ya da tecavüze uğradığı yönünde herhangi bir şey, bulgu yok ancak sonuçta 5 yaşında bir çocuğun hunharca öldürülmesi de gerçekten çok acı bir durum. Ben ailesine ziyarete gittiğimde oradaki yakınları ve ailesi özellikle dedi ki: "Biz sizden idam cezasını çıkarmanızı istiyoruz." Yani, bir hukukçu olarak tabii ben orada "İdam cezası zordur." vesaire diyemedim ama bir anne olarak bu suçu işleyenlerin idam cezasıyla cezalandırılması benim vicdani düşüncem. Olur mu, olmaz mı bu tartışılması gereken bir konu ama bizim mutlaka bu cezaları artırmamızın yanında, gerçekten sıfırdan başlayarak topluma ahlaki bir eğitim vermemiz gerekiyor, algı yönetimini değiştirmemiz gerekiyor, özellikle kız çocuklarımızı korunması gereken bireyler olarak değil de toplumun bir parçası olarak yetiştirmemiz gerekiyor. Ve, sadece tabii kız çocukları mağdur olmuyor, erkek çocuklarının da önemli bir sayıda, bu tür olaylarda mağdur olduklarını görüyoruz. Ama bugün itibarıyla baktığımızda, bugün bu kanunun, tasarının konuşuluyor olması bile bizim için bir artı diye görüyorum.

Sayın Şeker'in kanun teklifi de gerçekten önemli, kendisine teşekkür ediyoruz. Bir anne olarak, iki çocuğu olan bir anne olarak teşekkür ediyorum. Bahsettiği bazı hususlar benim de katıldığım hususlar. Mesela, bu suçları işleyen bir sanığın iyi hâlden yararlanması, gerçekten Ceza Kanunu ve usul açısından da anlaşılır bir şey değil. Bunların da önümüzdeki süreçte, bu kanun tasarısının görüşülmesi sırasında belki gündeme gelebilir, önergelerle de eksiklikler giderilebilir. Ama bugün bu tasarımı geç de olsa Komisyonumuza, ileride inşallah Genel Kurula da gelir, buralara gelmesini sağlayan başta Başbakanımıza, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımıza ama bu işin temelini atan Alev Dedeğil Milletvekilimize ve Bakan Yardımcımız Aşkın Asan'a, imza sahibi olan tüm arkadaşlarımıza da temelde teşekkür ediyorum. İnşallah, kanun ülkemiz için, özellikle çocuklarımız, kadınlarımız, mağdur, risk altında olan herkes için hayırlı olsun diyorum şimdiden. Başarılar diliyorum.

Maddelerde de belki paylaşacağımız şeyler vardır, o zaman da söz almak isterim.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gürkan.

Sayın Güven...

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, önce Zonguldak'ta sonra Soma'da yaşadığımız acı olaylar ve kaybettiğimiz birçok çalışana, emekçiye Allah'tan rahmet diliyorum. Yalnız, tabii, bunları yaşamamızın nedeni, birçok mevcut yasaların yenisi çıkmaya da tam olarak uygulanmamasından kaynaklanmakta ve bu kanunda da evet, çocuklara karşı işlenen suçlarda bir ağırlaşma var ama keşke bugüne kadarki mevcut yasalarımız da tam olarak uygulansaydı belki bu derece değişikliğe de ihtiyaç duyulmayacaktı ve umuyorum ki bu kadar ağırlaştırmaya rağmen, yani bu ağırlaştırmaları yapıyoruz ama uygulanmadığı takdirde, kâğıt üstünde kaldığı takdirde yine bir sonuç alamayabiliriz.

Şimdi, keşke öncelikle yine, sivil toplum kuruluşlarının değerli temsilcilerinin söylediği gibi, onlarla bir tartışılmalıydı maddeler ve kanun tek tek, inanıyorum ki çok daha olumlu bir sonuç elde edecektik. Şöyle bir genel baktığımızda, bazı cezalarda artma var ama bazılarında da indirim var gibi görünüyor. Aslında çok karmaşık ve anlaşılması zor bir kanun tasarısı olmuş ve bunun yine birtakım karmaşalar çıkaracağına ben inanıyorum.

Hani, bugüne kadar cezalar tam uygulansaydı dedik. Yaşadığımız çok net olaylar var. Bir hâkimimiz 12 yaşındaki bir çocuğa tecavüz eden sayısız -bu çok net bir örnek- kişi için, çocuk "Kendi rızasıyla olmuş." diyebiliyor. Yani, böyle bir bakış açısı olduğu sürece bunlar nasıl önlenecek, cezalar artırılsa da nasıl önlenecek onu bilmiyorum. Veya kocası kadına şiddet uyguladığı zaman karşımıza çıkan "Olabilir." "Hak etmiştir." gibi düşünceler olabiliyor ve her şeyden önce, bugüne kadar biz çocuk gelinleri önleyememiştik. Bundan sonra önlenilecek mi bu kanunla, ben onu çok merak ediyorum. Yani umuyorum ki tam olarak uygulanır, kâğıt üstünde kalmaz ve bundan sonraki sürecimizde çocuk tecavüzleri, çocuklara olan şiddet ve çocuk gelinler tamamen ortadan kalkmış olur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Acar...

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, Manisa Soma'da yaşamını yitiren işçilerimize ve İstanbul Milletvekilimiz Ferit Mevlüt Aslanoğlu'na rahmet, yakınlarına sabir, başsağlığı, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Türkiye ne yazık ki ihmaller zincirinin bir devamı olarak resmî rakamlara göre 301 yurttaşını kaybetmiştir. Bu olay ve sonrasında yaşananlarla ilgili söylenecek çok şey var. Acılı yurttaşların karşı karşıya kaldığı, acılı yurttaşlara yardıma gidenlerin karşı karşıya kaldığı şiddeti de buradan protesto ediyorum. Umarım, gerekli dersler bu kez çıkarılır, böylesine ağır faturalar ödenmez, ağır can kayıpları yaşanmaz bir daha.

AKP'li arkadaşlarımız, AKP'liler “Türkiye'yi normalleştirdik.” diyorlar ama Türkiye sürekli kanun yapan, sürekli hukuk değiştiren bir ülke konumundadır. Ne hikmetse Türkiye'de olağan hukuk yapılamıyor. Şimdi, yine bir torba yasa hâlinde yeni bir yargı hukuku, ceza hukuku oluşturuluyor. Gerekçesinde paralel yapı var, kumpas var, bir de çocuklara yönelik suçlar var. Bir anda Türkiye bir yolsuzluk operasyonu ile birlikte paralel yapıyla tanıştı. Kumpasçılar ortaya çıktı, yargıçlar, savcılar, polisler oradan oraya sürüldü. Polis savcılığı dinlemedi, mahkemeleri dinlemedi. Şimdi, böyle bir tablo üzerinden çocuklara yönelik suçlarla ilgili bir düzenlemeye ek olarak paralele dönük bir de özel bir sistem getirme çabası göze çarpıyor. Sadece paralel değil, iktidarın kendisine engel olarak gördüğü olaylarla ilgili de yargılama sistemini altüst ettiği bir torba getiriliyor. “Olağanüstü durumlar var.” denilerek hukuk yapılırsa, iktidara göre hukuk, Başbakan'a göre hukuk, yandaşlara göre hukuk yapılırsa orada hukuk olmaz, adalet olmaz. Nitekim, Türkiye bir hukuksuzluğun içinde boğulmaktadır, bunun baş sorumlusu da AKP iktidarındır, Başbakan'dır. Mahkeme kararları uygulanmasın diye kanun çıkarılan bir ülkede hukuk işlemez değerli arkadaşlarım.

Önümüzdeki tasarıya baktığımızda, “çocuklara yönelik suçlar” kılıfı altında, ormanların, millî parkların talanına, yandaşlara rant aktarmanın önünü açmaya, Danıştay'ı baypas etmeye, Yargıtay'ı keyfe göre şekillendirmeye yönelik hükümler getiriliyor. “Adalet ekmek gibidir.” derler değerli arkadaşlarım. Fırında az kalırsa çığ kalır, fazla kalırsa yanar. Bu temel bir prensiptir. Türkiye uzun yargılamalardan muzdaripti, şimdi ivedi yargılama yapılacak. Peki, bunun konusu ne olacak? İhale, rant, yandaşlar olacak. Acele kamulaştırma, özelleştirme, ÇED kararları, kentsel dönüşüm projeleri, bunlarla ilgili iki ay içinde kesin kararlar verilecek. Böyle hukuk, böyle adalet olmaz değerli arkadaşlarım. Ben otuz dokuz yıl fiilen avukatlık yapmış bir hukukçu olarak söylüyorum: Böyle adalet olmaz. Başbakan isterse oluyor ama. Türkiye'de her şey Sayın Başbakanın iki dudağı arasında sıkışmış durumdadır. Ne yazık ki adalet de, yargı da Başbakanın isteğine göre şekillendirilmeye çalışılıyor.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Böyle bir şeyin olmadığını çok iyi biliyorsunuz.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Ben konuşayım, siz de cevap verirsiniz efendim. Bana göre böyle, ben bir hukukçu olarak böyle değerlendiriyorum. Siz niye tahammül edemiyorsunuz efendim?

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Size göre öyle olabilir ama hukuk olarak kullanamazsınız.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Siz niye tahammül edemiyorsunuz? Bırakın, ben kendi değerlendirmemi yaparım, siz oradan bakıyorsunuz, ben başka bir yerden bakıyorum.

BAŞKAN – Sözüünüzü kesebilirim. Lütfen, gündemimizle ilgili...

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Yani, konumuza gelsin Değerli Başkan.

BAŞKAN – Gürkut Bey...

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Efendim, Sayın Başkan...

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Konumuzla alakası yok, bir mikrofonu tuttuğunuz zaman...

BAŞKAN – İlknur Hanım...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkan, nereye geleceğini siz öğretecek değilsiniz ama.

BAŞKAN – Söz almadan konuşmayın Sayın Vekilim. Söylediğiniz hiçbir şey duyulmuyor.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın konuşmacı konuşur, ondan sonra cevabını verirsiniz. Böyle bir üslup var mı?

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Burada Sayın Başbakan'a hakaretle bir yere gelinir mi?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Böyle bir Komisyon çalışması usulü var mı?

BAŞKAN – Arkadaşlar, mikrofon almadan hepiniz konuştuğunuzda hiçbir konuşma anlaşılmıyor.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Geçen dönem, yine bir CHP'li milletvekili bu kanunun çıkmasını engellemiştii Candan Hanım. Şimdi de Gürkut Bey siz geldiniz.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Aynı şeyler yaşandı, yine tekrarlandı.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Siz kendi konuşma sürenizde konuşursunuz. Biz sizleri dinliyoruz, sizler de bizlere tahammül edeceksiniz.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Biz sizlere hakaret etmiyoruz ama.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Size inanıyorum, hukuk bilginize de inanıyorum.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Böyle bir tahammülsüzlük, hoşgörüsüzlük yok ama.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Siz hakareti konuşmak zannediyorsunuz, aramızdaki fark bu.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Biz kimseye hakaret etmiyoruz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bir kere, konuşma süresine uyacaksınız.

BAŞKAN – Candan Hanım, İlknur Hanım, mikrofonlar açık olmadığı...

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Hanımefendi, sizden ders mi alacağız? Siz mi bana muhalefeti öğreteceksiniz? Sizin dediğiniz gibi mi muhalefet yapacağız? İstediğiniz gibi mi yapacağız?

BAŞKAN – Arkadaşlar...

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Biz böyle bir şey demiyoruz ama bu ülkede muhalefet yapmak hakaret etmek değildir.

BAŞKAN – Mikrofonlar kapalı konuşuyorsunuz değerli milletvekilleri.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Hiçbir hakaret yok, eleştiri var burada.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Biz söylüyoruz ki...

BAŞKAN – Fatoş Hanım, İlknur Hanım, Gürkut Bey; mikrofonlar kapalı bir şekilde... Lütfen...

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – O zaman ihtarınızı yapın lütfen Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Bir kere, söz almadan kimse konuşmasın, bir. İkinci de İç Tüzük'ün 23'üncü maddesi gereğince, bildiğiniz gibi mevcut bir Ceza Kanunu'nun kendi işimizle ilgili olan maddelerinin geneli üzerinde bir görüşme başlattık ve son söz Nursel Hanımda. Ondan sonra geneli üzerindeki konuşmaları tamamlayıp maddeler üzerindeki görüşmelere geçeceğiz.

Bu kanun da gerçekten Türkiye'nin toplumsal bir yarasına parmak basan önemli bir kanun. Tüm milletvekili arkadaşların bence yüreklerinin bu noktada, gerçekten bir acıyı kapatma noktasında "Nasıl bir katkı yapabiliriz?"i düşündüğüne inanıyorum, inanmak istiyorum. Bu işin gerçekten siyaseti yok. Acıyı ortadan kaldırmak, bir çözüm bulmak bu Komisyona yakışan bir şeydir. Onun için, herkesi aklıselime davet ediyorum ve sözü tekrar Gürkut Bey size veriyorum, lütfen toparlayın.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Sayın Başkan, bakınız, ben bir hukukçu olarak konuşuyorum. Burada arkadaşlarımızın söylediği tahammülsüzlük sözlerini kınıyorum. Hukuk yapılırken bir mesaj verilir. Örneğin, çocuklarla ilgili ne yapılıyor? Cezalar artırılacak. Yani cezaya bakarak kim suç işlemiş bugüne kadar? Hangi çocuk bir suç işlerken "Bunun cezası ağır, aman ben bunu işlemeyeyim." diyecek? Ama böyle bir düzenleme yaparak topluma, kamuoyuna bir mesaj vermiş olursunuz. Özelleştirmelerle, ÇED'lerle ilgili de bir mesaj veriliyor. Deniliyor ki: "Ben satacağım, ihale edeceğim, devredeceğim, bunlara dokunmayın, hızlıca karar verin."

Şimdi biz bu kanunun geneli üzerinde konuşuyoruz. Bu kanunun geneli, sadece buradaki ceza maddeleri değildir. Bizim Komisyonumuza gelmiş olabilir ama burada benim kanunun geneli üzerindeki eleştirilerimi söylememi engelleyemez. Burada kanunun geneli üzerinde konuşuyoruz. Burada açık söylüyorum: "Çocuk suçlarıyla ilgili ağırlaştırma yapıyoruz." diye kamuoyunun önüne bunu koyuyorsunuz ama arkada başka şeyler yapılıyor, başka olaylar yapılıyor.

Mesela, Yargıtayın yapısını değiştiriyorsunuz bu kanunla. 23 hukuk, 15 ceza dairesi hükmü 38 daire olarak değişecek. Bakanlar... Başkanlık Kurulunun yapısı değişiyor. Daireler Yargıtay Büyük Genel Kurulunun kararıyla belirleniyor. Başkan, başsavcı, başsavcı vekilliği için yeni süre koşulu getiriliyor. Başsavcı ve vekilinin seçimi için her üyeye yalnız bir aday için oy verme gibi koşullar getiriliyor. Bütün bunlar neyin arkasına saklanıyor? "Çocuk suçlarıyla ilgili artırma yapıyoruz." Kamuoyuna bu anlatılıyor ama arkada Yargıtayın tüm yapısını baştan aşağı değiştirecek yeni bir yapılanma getiriyorsunuz. Ben bunu söylemeyecek miyim?

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Bu Komisyonda görüşülen onlar değil.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Şimdi, bakınız, burada başka şeyler için eğer bu Komisyon bir şey yapıyorsa ben bu Komisyonunda yapılan işin doğru ve adil olduğuna inanmalıyım. Bu Komisyonunda bunlar görüşülürken bu yasanın arka tarafında Yargıtayı yeni baştan düzeltmenin yöntemleri bulunarak onlar kamuoyundan gizleniyor, bunu söylüyorum.

Bakınız, bu Yargıtay sizin tarafınızdan düzenlendi, istediğiniz kanunu istediğiniz gibi çıkarttınız Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı olarak. Sonra şimdi bu Yargıtayı yeni baştan düzenliyorsunuz.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Onlar başka komisyonlarda görüşüldü.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Efendim, müsaade edin. Ne ilgisi var? Ben de istediğimi söyleyeyim yani bırakın. Niye bundan alınıyorsunuz?

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Bunlar Yargıtayın konusu değil ki.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Efendim, Yargıtayın konusu olup olmaması değil, bir torba kanunu tartışıyoruz biz. Beni siz sınırlandıramazsınız 5 tane maddeyi konuşacaksınız diye. Sizden mi öğreneceğim?

BAŞKAN - Gürkut Bey...

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Muhalafet yapmayı sizden mi öğreneceğim? Bana nasıl muhalafet yapacağımı... Siz mi talimat vereceksiniz?

BAŞKAN – Gürkut Bey, sakın olun lütfen.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Efendim, sakın olmak mümkün değil. Lütfen herkes...

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Çocuklar Antalya’da taciz ediliyor Gürkut Bey.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Çocukları hiç kimse taciz etmemeli ama burada bu işin arkasında neler gizlendiğini söylemek de, kamuoyunu uyarmak da benim görevim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen uzatmayalım.

Peki Gürkut Bey, teşekkür ediyorum.

Gürkut Bey, tamam mı sözleriniz?

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Hayır, değil efendim; müsaade edin, bırakın...

Bakınız, Sayın Başkan, bu kanunla ne yapıyor? Bakınız, bu kanunla... Bakınız, Sayın Başkan, müsaade edin.

Kemalettin Bey, bakın, size saygı duyuyorum. (AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen... Demin de uyardım. Lütfen mikrofonlarınızı açıp söz isteyin, öyle söz vereceğim.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Arkadaşlar, siz de konuşun.

BAŞKAN – Gürkut Bey...

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Ben önce diyebileceklerimi söyleyeyim, siz lütfen dinleme zahmetine katlanın. Ondan sonra ne söyleyeceksiniz siz de söyleyin efendim.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Bu konuda acılıyım ben. Ben geçen dönem iki sene uğraştım, olmadı, bu yüzden olmadı. Yalvardım size, yapmayın! Acılıyım. Bu çocuklara bu yüzden taciz oluyor.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – O zaman Yargıtayla ilgili bölümlerini çıkartırsınız.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Bunlar Adalet Komisyonunda, başka komisyonlarda görüşüldü.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Geçen dönem de aynısını yaptık, lütfen ya! Yazık! On aylık, on beş aylık çocuklar taciz ve tecavüze uğruyor.

BAŞKAN – Gürkut Bey...

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Tecavüze uğrasın mı diyoruz?

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Aşağı yukarı...

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Hayır, öyle bir şey söylemiyoruz. Lütfen, rica ederim ya! Kemalettin Bey, size yakışmıyor! Lütfen, size yakışmıyor böyle bir şey!

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Size hiç yakışmıyor.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Lütfen...

BAŞKAN – Şimdi, arkadaşlar...

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Benim, bu kanunun tamamıyla ilgili düşüncelerimi bu Komisyonunda ifade etme hakkım var bir milletvekili olarak. Buna saygı göstermenizi rica ediyorum.

BAŞKAN – Hakkınız var ama diğer milletvekillerinin konuşma süreleriyle eşit bir şekilde olmasına dikkat etmek gerekir.

GÜRKUT ACAR (Antalya) - Sayın Başkan, şimdiye kadar benim konuşmam bitmiş olacaktı zaten.

BAŞKAN – Lütfen toparlayın çünkü hakikaten süre herkesten fazla oldu.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Toparlıyorum.

Burada, Yargıtaydaki daire başkanlarının, Yargıtay üyelerinin bölge adliye mahkemelerine atanmasının önü açılmaktadır bu kanunla.

Özlük hakları korunarak bölge adliye mahkemelerine gidecek. Türkiye’de hukuk fakültesi sayısı artıyor ama ne hikmetse, kendine yetecek sayıda nitelikli hâkimler, savcılar yetiştiremiyor çünkü birçok nitelikli genç ya sözlü sınavlarda ya da staj döneminde çeşitli bahanelerle uzaklaştırılıyor.

Cinsel saldırılarla ilgili, çocuklara cinsel saldırılarla ilgili yaptırımların cezalarının artırılması yerinde olabilir ama bunun tek başına çözüm getirmeyeceği de açıktır. Hiç kimse Türk Ceza Kanunu’na bakıp suç işlemez.

Kadına yönelik şiddet olaylarında da ciddi bir artış var. Gün geçmiyor ki... Sokakta, parkta, evde, Ankara’da, İstanbul’da, Adana’da, Adıyaman’da yani Türkiye’nin her yerinde kadına yönelik şiddet olayları, kadın cinayetleri yaşanıyor.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun bu konuda da ekstra bir çaba göstermesi gerektiği açık ancak hiçbir adım atılmıyor. Kadınlara ve çocuklara yönelik şiddet olaylarında, genel olarak Türkiye’de şiddet olaylarında ciddi bir artış söz konusu. Şiddet şiddeti körüklüyor. Evde itiraz eden şiddetle karşılaşılıyor, sokakta itiraz eden devletin şiddetiyle karşılaşılıyor. Burada herkese, başta devleti yönetenlere görev düşüyor.

Bu tasarı yargı sistemini altüst edecek hükümler içeriyor. Bu hâliyle yasalaştığında, Türkiye’de adalet arayışı çok daha zor bir yol hâline gelecektir. Elbette çocuklara yönelik suçların cezalarının artırılması isabetlidir. Ne var ki bunu göstererek kamuoyundan bu kanunun arkasındaki diğer amaçlar ve değişiklikler gizlenmemelidir.

Benim söyleyeceğim budur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Tamam.

Sayın Aydoğan...

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sivil toplum örgütlerinin değerli temsilcileri; sizleri burada görmekten duyduğumuz memnuniyeti ifade etmek istiyorum. Yine, değerli milletvekili arkadaşlar ve Bakanlığın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şüphesiz ki çok önemli bir konuyu tartışıyoruz. Arkadaşlar da belirttiler, katılıyorum. Türkiye’nin önemli kanayan yaralarından birini tartışıyoruz.

Ben öncelikle bu yasa tasarısına hazırlayan milletvekili arkadaşımıza teşekkür etmek istiyorum bir muhalefet partisinin milletvekili olarak.

Yaptığı sunuma ufak tefek eleştirilerimle birlikte katıldığımı ifade etmek istiyorum. Bir hekim gözüyle de görüşlerini ifade etti. Bu anlamda da değerli bulunduğumu ifade etmek istiyorum. Ancak, tabii ki bu memnuniyetimi ifade etmek eleştirilerimin önünde bir engel değil.

Şüphesiz ki çocuğa yönelik istismar ya da cinsel suçlar Türkiye’de yeni değil. Ben çok iyi hatırlıyorum. Doğduğum ve büyüdüğüm kent olan Bursa’nın Yenişehir ilçesinde -bundan kırk yıl önce daha çocuktum- bizim mahallede bir erkek çocuğuna yönelik bir tecavüz olmuştu ve bütün mahalle bu konuya kendini kilitlemişti. Sonra dönem dönem kendi kasabamızda bu tür cinsel suçların yaşandığına tanıklık ettik. Aradan kırk yıl geçti tabii ki. Yaklaşık on dört yıla girdi iktidarınız, AKP iktidarı. On dört yıldan beri de sizin iktidarınız döneminde ne yazık ki çocuklara yönelik işlenen cinsel suçlar konusunda herhangi bir yasal düzenleme yapılmadı. Gecikmiş de olsa, yine de bu hâliyle buraya getirilmesini önemli buluyorum.

Cezaların artırılması tabii ki gündemde, onu tartışıyoruz. Değerli hukukçu arkadaşlar var aramızda, sivil toplum örgütünden arkadaşlarımız var, onlar da belirttiler, ceza artırımının işlenecek suçlar üzerinde mutlaka caydırıcı bir etkisi var. O anlamda, parti olarak bunu olumlu bulunduğumuzu ifade ediyorum. Ama, tabii ki özellikle sivil toplumdan gelen arkadaşlarımız belirttiler, altını çizdiler, sadece ceza artırımıyla ilgili bu suçların engellenmesi mümkün değil. Toplumda hem kadına yönelik şiddet, taciz, tecavüz... Gerçi Komisyondan bir arkadaşımız “kadına yönelik cinayet” kavramını doğru bulmadığını ifade etti ama sanırım bir süre sonra o da bu kendi kullandığı kavramını değiştirecektir, bu bir gerçekliktir.

Efendim?

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Nedir oradaki tartışma?

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Siz yoktunuz tabii ki bir erkek milletvekili arkadaşımız, ismini bilemiyorum, “Kadın cinayeti gibi bir cinayeti kabul etmiyoruz, insana yönelik cinayet vardır.” dedi.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Kadın insan, hukukta kadına yönelik cinayet yok.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Biz kadın örgütleri, kadın hareketleri ve siyasi partilerdeki kadın arkadaşlar olarak bunu “kadın cinayetleri” olarak tanımlıyoruz.

Düşünce kopması oldu siz söyleyince, bir şey şey yapacaktım arkadaşların dediğine.

Evet, yani şunu söyleyecektim: Tabii ki kadına yönelik, çocuğa yönelik algıların değiştirilmesi için bir toplumsal eğitim şart, önemli olan bu algının değiştirilmesidir. Bu konuda gerekli eğitim, toplumun değişimi, dönüşümü yönünde eğitim yapılmazsa bu cezaların da çok fazla caydırıcı olmayacağını, yeterli olmadığını önümüzdeki süreç bize gösterecektir diyorum. Yani, toplumda bir zihinsel değişiklik, algı değişikliği yaratmak gerekiyor, zihinsel değişiklik yaratmak gerekiyor. Bundan sonra sivil toplumla birlikte bu Komisyonun özellikle farklı çalışmalar yapması gerekir diye düşünüyorum.

Eleştirdiğimiz diğer bir yön de -sivil toplumdan gelen arkadaşlar da belirttiler- yasa tasarısının değişikliğiyle ilgili çalışılırken hem sivil toplum örgütleriyle birlikte hem de bu Komisyonun üleriyle birlikte ortak çalışma yapılabilirdi. Eğer öyle olsaydı bu çok önemli bir konuda yani burada yapılacak yasal değişiklikler konusunda -tahmin ediyorum hiçbir siyasi partinin de itirazı olmayacaktır çünkü bu çok önemli bir konu- daha iyi bir yasa tasarısının, yasa taslağının ortaya çıkması ve daha sonra da kanunlaşması mümkün olabilirdi.

Şüphesiz son dönemde Diyarbakır’da yaşanan bir olayla ilgili de görüşümü belirterek bu toplantının önemini ifade etmek isteyeceğim. Son bir ay içerisinde Diyarbakır’da 2 kız çocuğuna yönelik Emniyet Müdürlüğünde çalışan 2 ya da 3 polis memurunun taciz ve tecavüzüyle ilgili bir haber gündeme düştü. İşte, bu konuyla ilgili gerekli kanuni, yasal işlemler yapıldı, suç duyurularında bulunuldu ve sonuç olarak birkaç gün önce bu konuyla ilgili Diyarbakır’ dan emniyet müdür yardımcısı beni aradı, bilgilendirdi bu konu üzerinde çalıştığımız için, böyle bir şeyin olmadığını yani polis memurları tarafından bir tecavüzün olmadığını, bunun da işte adli tıp raporlarıyla ispatlandığını söyledi. Bu aile beni çocuklarıyla görüşmek için davet etti. 7-8 yaşlarındayken olmuş bu olay, şimdi çocuklar biraz daha büyük. Çocukların ifadeleriyle polis memurlarına atfedilen ifadelerin birbiriyle tutmadığını orada gördüm. Tabii ki adli tıp raporunun sonucuna inanmak durumundayız. Bir tecavüz olmadığı görülüyor ama bir taciz durumu var ve kız çocukları bunu o küçük yaşlarıyla çok net, açık bir şekilde ifade ediyorlar. Ama, buna rağmen, ne yazık ki savcılık tarafından takipsizlik kararı verildi bu olayla ilgili. Şüphesiz bu ve buna benzer olaylar şu anda Türkiye’nin gündeminde çok fazla. Geçmişte yok muydu? Tabii ki geçmişte de vardı ama bu kadar gündemleşmiyordu. Bu kadar gündemleşmesinin nedeni bence bu konuda sivil toplumun, kadın hareketlerinin çok iyi çalışması ve toplumda bu konuda önemli bir algı değişikliği yaratmasıdır; basın ve medyanın da buna destek vermesiyle birlikte. Bu tür yaşanan olaylar artık medyada yer bulmakta ve üzerine de gidilmektedir. Ancak bu yasa tasarısı hazırlanırken bunlar nasıl çözülecek? Yani, biraz önce Diyarbakır’da anlattığım gibi 10 yaşında bir çocuğun anlattıkları, bu taciz meselesi tecavüz değilse bununla ilgili bunu yapanlar yargılanmayacaklar mı, yani bunun bir cezası olmayacak mı, mutlaka bir tecavüz mü olması gerekiyor? Bu çocukların tanıklığı nasıl önemli olacak, yani bu kanunda nasıl yer alacak? Bununla ilgili de biraz daha üzerinde çalışılması ve hakikaten bir şey yapacaksak burada, iyi bir şey yapalım diyorum yani tekrar tekrar daha sonra değişiklikler yapılmasın, hakikaten bu konuyla ilgili bir çözüm olsun diye düşünüyorum.

Başarılar diliyorum bütün arkadaşlara bundan sonraki tartışmalar için.

BAŞKAN – Sayın Aydoğan, teşekkür ediyorum.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır, şimdi maddeler üzerinde söz vereceğim sizlere.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkan, ben kısa bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Maddeler üzerinde söz vereceğim sizlere.

Arkadaşlar, çünkü son söz, kayıtlara da bakabilirsiniz, Sayın Aydoğan diye söyledim. Şimdi, bir buçuk saat oldu geneli üzerinde görüştüğümüz. Komisyonumuzun tasarı üzerinde tali komisyon olarak belirlendiğini biliyorsunuz. Bildiğiniz gibi İç Tüzük’ümüzün 23’ üncü maddesine göre “Tali komisyonlar, işin kendilerini ilgilendiren yönü veya maddeleri üzerinde esas komisyona görüş bildiren komisyonlardır.

Tali komisyonların hangi yönden veya hangi maddeler hakkında görüş bildirecekleri havale sırasında belirtilmemiş ise, bu komisyonlar görüşlerini kendileriyle ilgili gördükleri hususlar üzerinde bildirirler.”

Şimdi Komisyonumuzun görev alanına giren (1/918) esas numaralı Tasarı'nın 42, 43, 44 ve 45'inci maddeleri üzerinde görüşme açılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, 42'nci madde üzerinde söz almak isteyenler...

Sayın Yüceer, buyurun.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Öncelikle, teşekkür ediyorum.

Ama, Sayın Kemalettin Vekilimizin ifadesini çok ağır, çok haksız, çok haddini aşan cümleler olarak düşünüyorum.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Ağır ve haksız olabilir. Haddimi aştığımı ben bilirim.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ben, hem partim hem de milletvekilleri adına oldukça haddini aşan cümleler olarak ifade ediyorum. Aynen şu cümleleri kullandınız: “Sizin yüzünüzden cinsel istismara uğruyor bu çocuklar.” Dikkatinizi çekmek istediğim nokta, on iki yıldır partinizin tek başına iktidar olması ve bazı olaylarda, çoğu keyfi durumlarda kişiye özel yasalarla bir gecede istedikleri yasaları çıkarabilirken on iki yıldır bu cinsel istismarların önlenmesine dair kanunları, teklifleri çıkaramadınız mı? Yani biz mi engel olduk, bizim bir bölge milletvekilimiz mi engel oldu?

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Tutanaklar ortada.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bunu herkesin takdirine, Komisyonun takdirine sunuyorum öncelikle.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Burada geçen dönemin tutanakları ortada, televizyon konuşmaları ortada.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – İkinci olarak da yine benim partimin Antep Milletvekilinin verdiği bir kanun teklifini görüşüyoruz, keşke sizin verdiğiniz kanun teklifini şu an görüşüyor olsaydık.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Tasarıyı da görüşüyoruz, tasarıyı da.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Yani, tasarıyla beraber görüşüyoruz ama bu haddini aşan bir cümle, partimizi çok ağır bir ithamda bulandıran bir cümle. Biz böyle cümleleri hiçbir zaman ifade etmedik.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Geçen dönem milletvekilleri olarak söyledik.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen karşılıklı konuşmayın.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – On iki yıldır tek başınıza iktidarda olmanıza rağmen bu kadar ağır cümleleri hiçbir zaman sizlere karşı ifade etmedik. Bence ciddi anlamda haddini aşan cümleler bunlar. Cümlelerinizin tekrar geri alınmasını rica ediyorum ya da partimizi ve grubumuz komisyon üyelerinden özür dilenmesini rica ediyorum ben öncelikle.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Cevap hakkı doğdu, sıramı bekliyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, karşılıklı lütfen konuşmayalım, konuyu da lütfen kişiselleştirmeyelim.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Kişisel değil, bu partimizi ve milletvekilimizi çok hedef alan bir cümleydi ve arkası da geldi, söylememiz gerekirdi.

Ondan sonra, geçen hafta Soma'da gerçekten meydana gelen faciada, katliam gibi faciada kaybettiğimiz 301 emekçimize Allah'tan rahmet diliyorum, gerçekten yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Kaza “Geliyorum.” demiş âdeta, “Geliyorum.” dedikten sonra da gelmiş. Ama, ihmaller zincirleri birbirini takip etmiş ve bugün, çok büyük bir faciayı, bu acıyı bu topraklar, bu halk maalesef yaşamak zorunda kaldı. İşte “Mevzuatta yaptık biz bu düzenlemeyi. İş sağlığı, iş güvenliği konusunda da mevzuatta gerekli düzenlemeleri yaptık...” Ama sadece kâğıt üzerinde kalan, uygulanmayan, kâr hırsıyla hareket edip emeğin hiçe sayıldığı, insan hayatının önemsiz olduğu yerlerde, memleketlerde maalesef bu facialar, bu katliamlar... İşte “Kaderdir, olur, bu işin tabiatında var, bu işin fitratında var.” denerek, insanlara işte “Senin baban, senin oğlun şehit oldu.” diyerek âdeta bu kazaların, bu katliamların üzeri örtülmeye çalışılıyor. İşte, bugün de konuştuğumuz en önemli şey bence bu. Sadece mevzuattaki eksikliklerden dolayı bu toplumda cinsel istismarlar, kadına şiddet, kadına cinayet olmuyor. İşte, uygulanmayan, kâğıt üzerinde kalan, samimiyetten yoksun politikalar maalesef bu bedelleri ödetiyor.

Biliyorsunuz ki Pozantı'da cezaevinde çocuklara karşı son tecavüz olaylarını da gene bizim bölge milletvekillerimiz, milletvekilleri, cezaevi komisyonumuz çıkardı. Ondan sonra olaya müdahil olundu ve bugün Pozantı Cezaevi çok şükür ki kapatıldı. Geçtiğimiz haftalarda da bizler Ceyhan Cezaevindeydik. Orada da bir çocuğumuza karşı cinsel istismar oldu, tecavüz oldu, oradaydık.

Şunu görebiliyoruz, gözlemliyoruz: Ben bir hukukçu değilim ki hukukçu arkadaşlar çok açık ve net ifade ettiler çekincelerini, kaygılarını ve katılıyorum. Özellikle aynı yaşta her kişinin de, sanığın ve mağdurun aynı yaşta çocuk olmasının ayrı bir

yeri olmalı mevzuatımızda. Bununla ilgili çok ciddi anlamda sıkıntılar yaşıyoruz biz uygulamada. Bunu bir kere bir kenara koymamız lazım. İkisi de 14 yaşında. Fiziki bir zorlama yok. Bir olay var, direkt erkek sanık oluyor, kız çocuğu mağdur oluyor ve en az on beş yıldan başlayacak. Bu ne kadar hakkaniyetli, ne kadar gerçekçi? Bunları ayrı olarak değerlendirmek lazım.

İkinci olarak da: Saldırıya uğrayan, cinsel istismara uğrayan kişinin ruh dengesinin, ruh sağlığının bozulmasına dair o ibarenin kaldırılmış olması bence çok anlamlı, çok önemli. Bununla ilgili bizler de daha önce teklifler verdik, sunduk bu tekliflerimizi. Bunu çok anlamlı buluyorum çünkü işin fiili, olayın, istismarın boyutunu değiştirmiyor. Kişinin uğradığı zararlar, mağdurun uğradığı zararlar ölçülebilecek bir şey değil. Değerlendirmelerde de yaşadık bu suiistimalleri ya da yanlış sonuçları. O yüzden çok anlamlı buluyorum.

Tabii, tasarının geneli üzerinde, sadece cezaları ağırlaştırmanın... Biraz önce özellikle de hukukçular ifade ettiler; ara sıra cezasız kalabileceğini de söylediler. Bence bu da çok anlamlı. Dolayısıyla, keşke biz bu tasarımı daha önceden hep beraber, sosyal taraflarla, muhalefetiyle, ilgili taraflarla, hukukçularla oturup, değerlendirip daha derli toplu bir şekilde, daha düzeltmeden "Ah, uygulamaya koyduk, tasarı kanunlaştı, bir yıl, iki yıl deneyelim, sonra tekrar düzeltiriz." boyutunda yaşamamak.

Umarım en az zararlar, en olumlu neticeyle bu tasarı yasal aşırı diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aslında 42'nci madde üzerinde Hükümet kanadı ve kurumların görüşlerini almak gerekirdi.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Asan, 42'nci madde cinsel davranışta kimsenin vücut dokunulmazlığıyla ilgili, Hükümet o konuda 42'nci maddeyi bir söylesin.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Acaba sonunda mı söylesen?

BAŞKAN – Ama şimdi böyle karşılıklı bir şeye gidecek, bence Hükümeti araya sokalım.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Sayın Başkan, karşılıklı bir şey değil.

BAŞKAN – Sonra söz vereyim, tamam.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Sonra cevap hakkı diye bir şey kalmaz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ben sizin hakkınızda bir şey söylemedim.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – İsmimi zikrettiniz.

BAŞKAN – Sayın Asan, buyurun...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Söylediklerinizi söyledim, size bir ithamda bulunmadım.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Hayır "Özür dileyin." dediniz. Üstelik cevap hakkını da...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Dileyin bence de. Güzel bir şey olacak yani.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Yani bir şey söylediniz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Özür dilemeniz gerekiyor, evet.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Tamam, o zaman biz de cevap hakkı istiyoruz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Buyurun. O söz hakkı bende değil, Başkan orada.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Hayır, hem atıfta bulunuyorsunuz hem de "Niye söz istiyorsunuz?" diye...

BAŞKAN – Kemalettin Bey, sesiniz duyulmuyor, bir. İkinci: Söz vermedim.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Vermediniz, kendi iradenle konuşuyorum.

BAŞKAN – Onun için, o şekilde konuşmayalım, lütfen.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; 102'nci maddenin -ki şu anda elimizdeki tasarıda madde 42 olarak yer almakta- başlığı "cinsel saldırı." Bu, yetişkinlere yönelik cinsel saldırıyı düzenleyen bir madde. Getirilen...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Nerede o başlık?

BAŞKAN – 42'nci madde.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – 42'nci madde; elinizde eğer rapor varsa... Evet "Cinsel saldırı" bu maddenin başlığı, mevcutta TCK 102'nci madde. Şu anda tasarıda da madde 42 şeklinde yer almakta.

Burada getirilen değişiklikler Őunlar: Cinsel davranışlarla bir kişinin vucut dokunulmazlığını ihlal eden kişilere, Şikâyet üzerine ceza alt sınırı iki yıldan beş yıla, üst sınırı da yedi yıldan on yıla çıkarılıyor. Vucuda sair organ veya cisim sokulmasıyla ilgili suçlarda alt sınır on iki yıla çıkarılıyor. Bu durumda beden ve ruh bakımından kendisini koruyamayacak durumda bulunan kişiye karşı cinsel saldırı suçunun işlenmesi durumunda ceza alt sınırı on sekiz yıl oluyor, eğer engelliye mesela ona yönelik yapılan cinsel saldırının suçu on sekiz yıl.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – On sekiz yazmıyor burada.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Hesaplamalar... Çünkü artırım var Hocam burada, artırımlar var.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – “Yarı oranı” diyor.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Direkt okuyayım mı Sayın Başkanım Şeyi, yoksa anlamını...

BAŞKAN – Herkesin önünde kanun var ama.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Şimdi, burada yapılan düzenlemenin...

Hocam, burada yapılan en önemli değişiklik burada Şudur: Madde 102'nin beŐinci fıkrası Şöyle diyordu: “Suçun sonucunda mağdurun beden veya ruh sağlığının bozulması hâlinde on yıldan az olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur.” Şimdi bu madde olduğu gibi kaldırıldı. Kaldırılmasının sebebi Şu: Yine konuŐmalarımızda belirttik, geçen dönem biz bunu çok çalıştık, akademisyenlerle, bilim insanlarıyla oturduk, STK'larla oturduk, konunun tüm uzmanlarıyla, Adalet Bakanlığıyla çok sıkı bir Şekilde bunu çalıştık. Uluslararası örneklere de baktık yani Almanya'da, Amerika'da, İngiltere'de, Fransa'da, diğer ölkelerde, özellikle Avrupa Birliği ölkelerinde bunlar ne Şekilde cezalandırılıyor, uygulamalar ne Şekilde yer alıyor diye.

Şimdi, ben akademisyendim de aynı zamanda ve hiçbir bilimsel çalışma bulamadım ki Şunu ispat etsin: Tecavüz sonrası beden ve ruh sağlığı bozulmamıŐtır bir kişinin. Böyle bir Şey yok zaten. Olduğa mantık dışı, zamanında hâkimin, karar vericinin elinde ceza artırıcı bir neden olsun diye yazılmıŐ sanırım, iyi niyetle. Ama, uygulamada maalesef ve maalesef çok büyük problemlere yol açtı. Problem Şu: Tecavüze uğradıktan sonra kapı kapı dolaşıyorsun ki beden ve ruhum bozuldu, onu ispat edeyim. Şimdi, bunun olduğu gibi zaten ortadan kaldırılması gerekiyor. Ortadan kaldırıldığında... Bakın, biz zaten neyi kabul ediyoruz? Şunu kabul ediyoruz: Beden ve ruh sağlığı eğer bozulmuşsa zaten faile verilecek olan ceza on yıldan az olmayacak, bunu zaten kabul ediyoruz burada da, bir önceki düzenlemede. Zaten de bozulacağı için, o zaman demek ki eğer tecavüze uğramıŐsa on yıldan az olmaması gerekiyor. Yani, her ne kadar cezalar çok artırılmış diyorsak da zaten de bunlar artırılmıŐtır. Yani, mantıken zaten bu kabulle yola çıktığımızda, bizim çok dengeli bir Şekilde cezaları yeniden yapılandırdığımızı da görmektesiniz. Yani, burada yapılan en büyük değişikliklerden, en önemli değişikliklerden bir tanesi budur.

Yine, suçun üvey anne, üvey baba, evlat edinilen tarafından, evlatlık tarafından işlenmesi hâlinde burada bir suç artırım vardır, “Ceza yarı oranında artırılmaktadır.” ibaresi yer almaktadır. Yine, eğer suçun, kamu görevinin, vesayet veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuzun kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi hâlinde yine burada bir artırım var, cezaların artırılması söz konusu. Yine “silahla veya birden fazla kiŐiyle birlikte” gibi ifadeler de yer almakta çünkü uygulamalarda biz bunları görmekteyiz ve burada yapılan düzenlemede -demin de ifade ettiğim gibi- en önemli sorun, maddeyi ortadan kaldırmak ve ona göre de mantıklı bir Şekilde ve dengeli, suç miktarlarını, ceza miktarlarını ona göre yeniden tanzim etmek ve düzenlemektir.

Bir de Şunu da vurgulamak istiyorum Sayın Başkanım izninizle: Yine, sivil toplum örgütünden sanırım Hatice Hanım, kendisi dedi ki: “Eğer bu ortadan kalkarsa... Zaten o madde var diye çocuklar takip ediliyor.” Şimdi, takipte hiçbir Şekilde problem olmayacak çünkü biz bu yasayı geçen dönem çalıŐırken çocuk izlem merkezlerini de hemen, anında kurduk. Şu anda 11 tane çocuk izlem merkezi var Türkiye'de ve inşallah, 2015'in sonuna kadar, 27'ye kadar ulaŐacak. Bu merkezler zaten Çocuk Koruma Kanunu kapsamında da düzenlenmekte yani kanuna da uygun bir Şekilde oluşturulmuŐ. Eğer vaktimiz olursa bu toplantıdan sonra veya herhangi bir zamanda size seve seve refakat eder, oraya gideriz, inceleriz. Şu Şekilde oluşturuldu çocuk izlem merkezleri: Çocuklar hiçbir Şekilde kurum kurum dolaŐtırılmayacak çünkü o merkez Şu anda bir devlet hastanesinin içerisinde yapılandırılmıŐ. 2 tane kapısı var ve olduğa güvenli. Çocuk oraya geliyor ve savcı orada, yine barodan gelen avukatlar orada, psikologlar orada ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının elemanı da orada, yirmi dört saat görevli bir Şekilde ve oraya gelen tüm çocukların takiplerini yapıyoruz. Bakın, bazı dosyalar kapanıyor çünkü hani 17 yaşında mesela, doğum hastanesinde doğum yaptığı doktor tarafından tespit edilince bize duyuruluyor ki acaba bu ne zaman evlendi? Çünkü 17 yaşında doğum yaptığına göre acaba evlenme yaşı ne olabilir diye. Yine, çocuk izlem

merkezine getiriliyor, orada incelemeleri yapılıyor. Psikolog tarafından aynalı odada ifadesi uygun bir şekilde alınıyor. Aynanın öteki tarafından, uzmanlar, eğer bir soru eksikse kulaklık aracılığıyla psikoloğa iletiliyorlar ve burada çocuğun ifadesi alınıyor. Hiçbir şekilde bir daha -hâkimin- mahkemeye gitmemesi amacıyla tüm bu düzenlemeler yapıldı. Burada, hâkimin “Bu tecavüz değildir.” dediği vakaları da biz takip ediyoruz yani olanları da takip ediyoruz çünkü Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının elemanı orada ve bunların denetimleri sürekli bir şekilde yapılıyor. Yani, bu madde eğer ortadan kalkarsa bu çocukların denetimi olmayabilir şüphesi tamamıyla yok yani ondan emin olabilirsiniz, buna güvenebilirsiniz. Bu şekilde yapılandırıyoruz.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Öbür maddeye mi geçtik şimdi? 102’de mi hâlâ?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Kusura bakmayın. Yani, ÇİM’leri... Ben, sadece Hatice Hanım’ın “Bu madde kaldırılırsa takipleri olmaz.” şeklindeki ifadesine yönelik bilgi vermiş oldum Hocam.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sivil toplum örgütlerinden 42’nci maddeyle ilgili söz almak isteyen?

Buyurun.

KATILIMCI – Haklı Kadın Platformu ve “Aile İçi Şiddete Son” kampanyasına değineceğim.

Benim, bu maddede, bizim kendi uygulamalarımıza göre eksik gördüğüm bir şey var, bilmiyorum burası mı yeri. Beden ve ruh sağlığı yerinde olmayan bir yetişkin bir başka beden ve ruh sağlığı yerinde olmayan, cezai ehliyeti olmayan bir başka yetişkin tarafından taciz ya da tecavüze uğradığında hiçbir sonuç alınamıyor çünkü cezai ehliyeti olmadığı için herhangi bir ceza almıyor. Ama bunlar bizim yaşadığımız deneyime göre... Aynı evde yaşıyorlar, kardeşler. En son bulduğumuz çare, özür lülüğünü yüzde 51’in üzerine çıkaracak, doktorla anlaşmalı bir işlemle bir rehabilitasyon merkezine yatırmaktı ki oradan kaçtığına da yine herhangi bir şey olmadı. Dolayısıyla bu konuyla ilgili -çünkü çok sık rastlıyoruz- aile içi şiddetle ilgili 7 gün 24 saat çalışan bir acil yardım hattı işletiyoruz altı yıldır ve bu tür vakalarla çok çalışıyoruz. Bu, çocuk da olabiliyor, yetişkin de. Yani, cezai ehliyeti yerinde olmayan bir erkek çocuğun hastalığının bazı şeyleri var yani cinsel dürtülerini de kontrol edemiyor ve genellikle aynı durumda olan kız kardeşine tecavüz ediyor. Bu bir.

İkincisi: Burada hep fiili yapanla ilgili maddeler yer alıyor ama bizim yaşadığımız ve son yıllarda çok artan bir şey var: Eğer annenin o evlilikle işi bitmediyse, maddi olarak ya da manevi olarak kendini iyi durumda görmüyorsa, çocuğa yapılan, bizim ensest dediğimiz ilişki biçimini saklıyor. Dolayısıyla, onu reddediyor, çocuğu etkiliyor. Ne yazık ki -Aşkın Hanım’ın söylediği- ÇİM’ler hem yetersiz hem de -bugüne kadar yüzde 90- karakollar ÇİM’e göndermiyor. Kendileri savcıyla birlikte bu kararı veriyorlar ve ailenin görüşünü alıyorlar. Yani, sadece yasa da değil, uygulamada da çok büyük aksaklıklar var. Acaba yasaya bir madde koyularak bu uygulamaların önüne geçilebilir mi? Çünkü biz polisi aşım da ÇİM’e gönderemiyoruz. Ben İstanbul’daki ÇİM Başkanıyla görüştüğümde, “Direkt size gönderebilir miyiz bu tür vakaları?” dediğimde “Alamayız, polis kanalıyla alıyoruz.” dedi. Yani, o çocukların çoğunun aslında yaşadıkları cinsel şiddet ve yetişkin olup özü olanların çoğu yaşadıkları cinsel şiddeti ispat edemiyorlar ve bu böyle bir açık olarak...

Ben bunu arz etmek istemişim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Adalet Bakanlığı bu konuda...

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Akıl hastalığıyla alakalı olarak belirtilen hususa bir açıklama getirmek istiyoruz. 102’nci maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendinde, mağdurun beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda olması hâlinde verilecek cezanın yarı oranında artırılacağı hükmediliyor. Mevcut kanunda da var, tasarının içinde de zaten muhafaza ediliyor bu. Ama failin, sanığın akıl hastası olması durumunda ise ceza hukukunun başka bir argümanı devreye giriyor. Bu durumda, Türk Ceza Kanunu’nun 57’nci maddesi devreye giriyor. Orada da der ki: “Fiili işlediği sırada akıl hastası olan kişi hakkında ceza verilmez, bunlar hakkında akıl hastalarına ilişkin güvenlik tedbirlerine hükümlenir. Bu güvenlik tedbirleri de yüksek güvenlikli sağlık kurumlarında uygulanır, infaz edilir.” Dolayısıyla, kişi, akıl hastası sadece bu suçları değil, diğer; adam öldürme ya da hırsızlık gibi ya da mala zarar verme gibi başka başka suçları da işlediği durumda yine ceza hukukunun diğer hükümlerine göre ceza verilmez ya da tam akıl hastası değilse indirilmiş cezaya hükümlenir.

Bu konuda bilgi arz etmek için söz almış bulunuyorum efendim.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Kanun teklifi sahibi Sayın Şeker, bir de size söz vereyim, ondan sonra milletvekili arkadaşlara söz vereceğim.

Buyurun.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle madde üzerinde konuşmadan önce bir hususa dikkat çekmek istiyorum. Tabii, siz Komisyon olarak öneride de bulunabilirsiniz yani sadece gelen madde üzerinde, tasarı üzerinde konuşmanın ötesinde, biz KİT Komisyonunda zaman zaman Genel Kurula, zaman zaman da ilgili bakanlığa önerilerde bulunabiliyoruz yapılması gereken hususla ilgili. Onu da şunun için söyledim: Bana da göndermiş olduğunuz, benim daha önceki 7 arkadaşımın verdiği, Türk Medeni Kanunu'nda yapılması gereken değişiklikte 18 yaş altı evliliklere engel olunmasının belki de bu suçların çoğunu engelleyebileceğini aslında göz önüne almamız lazım. Bence bu -evet, bu tasarıda yok ama- konulabilir.

BAŞKAN – Bu, Ceza Kanunu, Medeni Kanun'da onu ayrı görüşeceğiz, birleştireceğimiz teklifler var.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Yani onunla aslında birtakım yerleri aşmamız daha kolay olur diye düşünüyorum.

Maddeye gelince: Burada, Sayın Bakan Yardımcısının, o ruh hâliyle ilgili... Benim de teklifimde vardı, çok da doğru bir şey. İnsanlar bir travma yaşıyorsa ruh hâli bozulur. Bu, trafik kazası olduğunda bozuluyor, evi yandığında bozuluyor; hele de tecavüze uğruyorsa bozulmaması mümkün değil. Burada anlamadığımız bir nokta, siz 1'inci maddede diyorsunuz ki: "Mağdurun şikâyeti üzerine." Bu çok yanlış bir deyim. Mağdurun şikâyeti, bakın, karakollarda, mahkemelerde davadan geri çekilme oranı Türkiye'de yüzde 50. "Biz şikâyetçi değiliz." diyorlar, bir şekilde anlaşılıyor. Özellikle Güneydoğu'da ve Doğu Anadolu Bölgesi'nde şikâyetçi olunmaması çok fazla. "Mağdurun şikâyeti üzerine" başlığını buradan çıkartmak lazım. Yani mağdur şikâyet edemeyebilir, ekonomik özgürlüğü yoksa, çocuksa, aile içinde gerçekleşmişse...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Yetişkin yani...

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Yetişkin olabilir, fark etmez ki. Yetişkin bir kadın düşünün, evli, ekonomik özgürlüğü yok. Evinde oturan bir bayan şikâyet etti kocasını "Ben şikâyetçiyim." dedi, ondan sonra da aç kalacak, "Belki de daha başka işlere ben maruz kalırım." diye bu şikâyetini yapmayacak ya da şikâyetini yapınca anası, babası, kardeşi, amcası, dayısı devreye girecek, "Kardeşim, bu şikâyetini al, kocandır, ne yapsa yeridir, haklıdır." diyecekler. Bence bu "mağdurun şikâyeti üzerine" ibaresini kaldırmak gerekiyor. Yine 2'nci maddede de koymuşsunuz, "Bu fiilin eşe karşı işlenmesi durumunda soruşturma ve kovuşturmanın yapılması mağdurun şikâyetine bağlıdır." Yine şikâyeti koyuyorsunuz. Yani bununla ilgili Adalet Bakanlığı temsilcisi arkadaşlarımız ne der bilmiyorum, hukukçu milletvekili arkadaşlarımız var. Yani burada "mağdurun şikâyeti üzerine" ibaresinin kaldırılması gerektiği kanaatindeyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Asan...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Sayın Başkanım, zaten bir olayın ortaya çıkabilmesi için şikâyet şart. Yani öteki türlü...

TÜRK KADINLAR BİRLİĞİ GENEL BAŞKANI SEMA KENDİRCİ UĞURMAN – Orada kastedilen odur zaten. Sanıyorum, Adalet Bakanlığı da katılacaktır.

BAŞKAN – Bir saniye lütfen... Söz alarak konuşalım, gelmiyor sesiniz çünkü.

Aşkın Hanım, bitirdiniz mi?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Şimdi, şöyle Sayın Başkanım: Zaten, şikâyet edilmesi gerekiyor; aksi takdirde, yetişkinlerin cinsel ilişkilerinin hepsini suç kapsamına almış oluyoruz. Yani nasıl ortaya çıkacak cinsel saldırı olup olmadığı? Bir şikâyetin olması burada zaruri durumda. Yani bunu kaldırmamız durumunda daha başka sonuçlara neden olabilir. Dilerseniz, sivil toplum ve Adalet Bakanlığı da kendi katkılarını bildirsün bu konuda.

BAŞKAN – Şimdi size veriyorum Sema Hanım.

TÜRK KADINLAR BİRLİĞİ GENEL BAŞKANI SEMA KENDİRCİ UĞURMAN – Sayın Başkanım, zaten 2005'te yürürlüğe giren eski Ceza Yasası'nda da -biz o değişiklik çalışmalarında da bulunduğumuz için- aynı şey var. Bu, yetişkinler arasında -ve Aşkın Hanım'ın söylediği gibi, olayın ortaya çıkmasını sağlayacak bir şikâyetir ancak sayın milletvekilimin söylediği mesele iki eş arasında gizlilik arz eden, karı koca arasındaki hükmün ikinci şeyde düzenlenmesi var, o da doğal olarak şikâyete bağlı. Yani bir kapalı

odada böyle bir olay gerçekleştiyse, ihbar da yok burada çünkü, başka olaylarda ihbar da vardır, şiddet olaylarında ihbar vardır ama burada ihbar da söz konusu olmayacağı için ortaya çıkmasının zorunluluğudur. Şikâyet etmezseniz kimse bilemez.

BAŞKAN – Tamam, anlaşıldı.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Burada biz düzenlerken mevcut yasada da var, şu an yürürlükteki hükümde ve tasarıda da bulunmaktadır, muhafaza edilmektedir. Buradaki murat şudur efendim: Bu madde yetişkinlerin...

BAŞKAN – Bir saniye lütfen...

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Bu madde, 102'nci madde mağdurun yetişkin olması durumunda, çocuk olduğu takdirde 103'üncü maddeye gidiyor. Burada murat edilen şudur efendim: Yetişkin insanlar bu hususu devam ettirmek istemiyor çoğu vakada, önümüze gelen dosyalarda. Yani bunun savcıyla, polisle, mahkemeye, hâkimle, Yargıtayla devam etmesini istemiyor, kapanmasını arzu ediyor. Dolayısıyla, bunun yetişkinlerin şikâyeti üzerine devam edilecek, takibatı yapılacak, eğer istemezse takibat yapılmayacak. Bu nedenle muhafaza edilmesinde fayda var diye düşünüyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Benim söylemek istediğim şu arkadaşlar, anlamadığımız nokta şu: Tabii ki bir şikâyet olmadan böyle bir olayın ortaya çıkması, soruşturma, kovuşturma açılması mümkün değil. Benim anlatmak istediğim şu: Olay mahkemeye intikal etti, 100 vakadan 50 tanesi davayı geri çekiyor, şikâyetçi olmuyor. Ondan sonra ne oluyor? Dava düşüyor. Peki, burada tecavüz varsa, cinsel saldırı varsa, işlenmiş bir suç varsa, şahıs da 20 yaşında, 30 yaşında olabilir, önemli değil.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – “Kamu davası mı, değil mi?” aslında sorunun cevabı. Adalet Bakanlığının öyle cevap vermesi...

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Evet, sorun burada. Yani bu iş devam edecek mi, etmeyecek mi? Şikâyetinden vazgeçti.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – 103'üncü madde kamu davası mı, değil mi?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim, 102'nci maddenin (1)'inci fıkrası: Şikâyet üzerine takibat yapılması gerekir, şikâyet olmadan savcı kamu davasını açamaz ama (2)'nci fıkradaki hâlde şikâyet aranmaz, şikâyet olup olmadığına bakmaksızın savcı davasını açmak zorundadır. Sadece şu, (1)'le (2)'nin arasındaki fark şöyle efendim, arz edeyim.

BAŞKAN – 102'nci maddenin (1)'inci ve (2)'nci fıkrasını anlatıyorsunuz.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Evet.

(1)'inci fıkrada, kişinin vücuduna dokunmakla suç oluşur. Eğer bu ani hareketse (1)'inci fıkrada iki yıldan yedi yıla kadar ceza verir, eğer bu temadi eden bir temas ise buradaki ceza beş yıldan on yıla kadar. Eğer kişi fiilini devam ettirdi de (2)'nci fıkradaki hâl gerçekleşmiş ise burada artık şikâyet olup olmadığına bakılmaksızın dava...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ama öyle bir şey yazmıyor.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim, (1)'inci fıkra şikâyete bağlı, (2)'nci fıkra şikâyete bağlı değil.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Onu yazmakta yarar var.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim, şöyle: (1)'inci fıkrada “şikâyet üzerine” der, (2)'nci fıkrada “şikâyet üzerine” demediği için herhangi bir suç, ne olursa olsun, ister buradaki ister başka yer, resen soruşturulur.

BAŞKAN – Evet, anlaşmıştır.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Eşe karşı...

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Eşe karşı öyle efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Güven...

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle ben bu Antalya'yla ilgili bir konuya değinmek istiyorum. Öyle bir ifade oldu ki sanki bu kanun çıkmazsa Antalya'da taciz, tecavüz devam edecek şeklinde bir algı yaratıldı. Aslında bunu söylemeyi ben yadırgadım çünkü “On iki yıldır izin mi veriliyor?” diye kafama bir soru işareti geldi. Keşke bu kanunlar on iki yıl önce çıkmış olsaydı da hiç bugünlere kadar gidererek artan taciz, tecavüz olaylarıyla karşılaşmasaydık.

Benim sorum: 102'nci maddenin (1)'inci fıkrasında "ani hareketle işlenmesi hâlinde" diye bir tanım söz konusu ama bu ani hareket aslında yoruma çok açık, daha netleşebilir. Ne demek isteniyor, "ani hareket"le kastedilen nedir? Bir o var, daha açık yazılması gerekir.

Mağdurun şikâyeti konusuna ben Sayın Şeker'e, Vekilimize katılıyorum. Yani mağdurun şikâyeti, bu ihbar da olabilir, tek başına mağdurun şikâyeti söz konusu olmayabilir ve bu şikâyetler biliyoruz ki tehditle veya başka nedenlerle her zaman için geri alınabiliyor. Yani bu şikâyetin geri alınmasının ya da bu ihbar sonucunda oluşan olayın devamının sağlanması gerektiğini düşünüyorum.

Bir de bu (e) fıkrasında "İnsanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunun bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle." denilmiş ve gerekçe olarak da "ve hastane" gibi denip bırakılmış. Yani burada aslında kurumları yazmamak bir kaçış yolu olabiliyor. Mesela biz biliyoruz ki çocuk yuvalarında bu tür durumlar söz konusu olabiliyor, onların da eklenmesinde ya da bunun benzeri birçok kurumun açık olarak isimlerinin yazılmasında yarar var diye düşünüyorum, hatta koruyucu aileleri bile dâhil edebiliriz diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Güven, teşekkür ediyorum.

Sayın Enç...

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Şimdi, biraz evvel sayın vekilim de bahsetti, bu "mağdurun şikâyeti üzerine" konusu benim de kafama takılmıştı ama ben yeteri kadar aydınlandığımı düşünüyorum. Teşekkür ederim.

Şimdi, bir diğer konu da muhalefet partili milletvekili arkadaşlarımız bu kadın cinayetleriyle ilgili, sanki biz bunu çok destekliyoruz, sürekli "Mutlaka kadınlarınızı dövün, kadınlarınızı öldürün." şeklinde bir söylemimiz varmış gibi -AK PARTİ'lilerin- sürekli "Sizin zamanınızda arttı, sizin zamanınızda arttı..." Yani, siz ne kadar bundan endişe duyuyorsanız, bu suçtan nefret ediyorsanız aynı şekilde biz de aynı şeyi paylaşıyoruz, ki geçen sene Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi diye bir yasayı Meclisten oy birliğiyle geçirdik. Ondan önce de bir yığın uluslararası anlaşmayı, İstanbul Sözleşmesi'ni oy birliğiyle geçirdik. Yani, biz şunu mu yapalım? Evet, uygulamada birtakım aksaklıklar olabilir, bunu kabul ediyoruz. Biraz önce BDP milletvekili Diyarbakır örneğini verdi. Evet, haklı olabilir ama şunu lütfen anlayın: Yani, bu cinayetlerden, bu skıntılardan sizin kadar biz de muzdaribiz ve düzeltmek adına birtakım çalışmalar yapıyoruz. Her seferinde inanılmaz eleştiriler... Sanki bizim, işte, muhafazakâr demokrat bir parti olduğumuz için kadınlarla ilgili çok ciddi açmazlarımız var... Böyle bir şey yok arkadaşlar. Yani, o haberleri okuduğumuz zaman biz de sizin kadar üzülüyoruz ve bu yasa çalışmasını da lütfen destekleyin. Biraz evvel, Antalya Milletvekilimiz Gürkut Bey farklı yerlerden anlattı, farklı şeyler söyledi ama hani, bunun düzelmesi için Bakanlığımızın -Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının- bu anlamda yapmış olduğu çalışmaları lütfen de yadsımayın. Yani, bunu toplumun geneline yaymak lazım, onda hemfikiriz ama bunu yaparken de hani "Yiğidi öldür, hakkını yeme." diye bir tabir var belki ama... Bunu da hatırlatmak istiyorum. Bizim, kadına dair şiddetin önlenmesiyle ilgili bugüne kadar yapmış olduğumuz çalışmalarda katkı koyan, destek veren muhalefet partilerinden milletvekili arkadaşlarımız da var. Onlara da ben teşekkür etmek istiyorum.

Bir de şunu da söylemek istiyorum: Evet, "Şiddet arttı, şiddet arttı..." Hep bir söylem var. Hiçbir AK PARTİ'li milletvekilini sokak eylemlerinin ortasında bir yerden bir yere molotof atan çocukların önünde göremezsiniz. Yani, biraz da şapkayı önünüze alıp düşünün lütfen. Şiddeti körükleyen sanki AK PARTİ'lilerimiz gibi bir şey söz konusu.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Öyle değil.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Gerçekten öyle yapıyorsunuz, "şiddet, şiddet..." Asıl şiddeti yapan biz değiliz, biraz dönüp kendinize bakın diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Toprak...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu 102'nci maddeyle ilgili genel olarak bir iki bir şey söyleyeyim, sonra daha özelini de söyleyeceğim.

Genel olarak söyleyeceğim şu: Bizim kanunlarda uygulamadaki en önemli sorunlardan bir tanesi kanun maddesinin muğlak olması. Burada da sanki -yani ben hukukçu değilim ama- mesela "vücut dokunulmazlığını ihlal eden" oradaki "ihlal eden" kelimeleri bana fevkalade muğlak bir kelimeymiş ve yoruma açılmış gibi geliyor. Yani, hukuki bir terim olarak onun yerine daha spesifik ne konulabilir, onu bilmiyorum. Acaba "vücut dokunulmazlığına saldıran" falan gibi mi? Ama "ihlal eden..." Hukuki midir bu?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Hukuki.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ama bu o zaman da birazcık hâkimin “İhlal etmeyin. Şu ihlaldır, bu ihlal değildir.” falan diye yorumuna yol açan bir şey değil mi bu? Aynı şekilde “Bu fiilin ani hareketle...” Hiçbir şey anlamadım ben bundan. Yani, okuma yazma bilen, üniversite mezunu bir insan olarak bu “ani hareketle fiil” ne demek? Çimdiklemek falan gibi bir şey yaptınız değil mi, öyle bir şey. Vallahi, öyleyse “çimdiklemek” yazın. Bilmiyorum ne yazacaksınız da... “Ani hareket” ne demek? O da bir tuhaf. Bu, genel olarak söylemek istediğim ama isterseniz bu ikisine hemen cevap vermek istiyorsanız verin ama özel olarak birkaç bir şey daha söyleyeceğim.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Müsaade ederse Sayın Başkanımız...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Peki, sonunda o zaman söylersiniz.

Yani, böyle bir muğlaklık var gibi geliyor bana. Bu “mağdurun şikâyeti üzerine” meselesine ben de takıldım.

İki: Her ne kadar siz açıklamış olsanız da yani “Orada mağdurun şikâyeti kaldırıldı.” diyorsunuz. Tam da öyle anlaşılabilir. Dolayısıyla, eğer bu tür durumlarda kamu davası devam edecekse devam ettiğinin burada bence... Yani, bu da muğlaklıkla ilgili bir şey.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Devam edecek efendim.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Devam ettiğinin söylenmesi lazım gibi geliyor bana sanki.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim, o zaman her sözcükte onu yazmamız lazım. Öbür madde de, öbür fıkrada da, hepsinde yazmamız lazım.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – O zaman en başında yazın, bir şey yazın en başında, bir yerinde yazın yani.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Gerek yok zaten Ceza Muhakemesi Kanunu 161'inci maddesi...

BAŞKAN – Efendim, size söz vereceğim. Kayda girmiyor, lütfen, karşılıklı konuşmayalım.

Hocam, sorunuzu sorun net bir şekilde.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Aynı şekilde, bu, eşe karşı işlenmesinde niye mağdurun şikâyeti aranıyor? Yani orada da... Ne diyelim ona? Çünkü bu aile içinde cinsel taciz meselesini... Hatta, ben onu uluslararası toplantılarda hep söylüyorum, bakın, bu kabul edildi Türkiye’de, aile içinde cinsel taciz cezaya tabi diye övünüyorum ama burada “mağdurun şikâyeti” dediğinizde orada Mehmet Bey’e katılıyorum, baskıyla, vesaireyle şikâyetten vazgeçiyor kadınlar. Dolayısıyla, bir kere dava açılmışsa bence orada da evli olsun veya olmasın, devam etmesi gerekir. Yani, evli bir kadın gidip de “Ben istemediğim hâlde zorla, böyle ırza geçer gibi, bana eşim cinsel tacizde bulunuyor.” diye şikâyet ediyorsa... Çünkü burada bakın “sair bir cisim” falan diyor yani bilmiyoruz ki bu cisimler ne olabilir, hakikaten de çok tuhaf şeyler de olabilir. Dolayısıyla da yani bunu şikâyet ediyorsa ondan sonra artık bu şeye tabi olmamalı bence, mağdurun şikâyeti ne mikayetine, şikâyetinin devam etmesine. Kamu davasıysa bu madde 2, kamu davası olarak devam etmeli.

Üçüncü bir mesele: Türkiye’deki ensest meselesi son derece ciddi bir mesele ve maalesef, Türkiye’de konuşulmayan bir mesele. Yani, ben zamanında başka bir araştırma için Batman’a gitmişim. Batman biliyorsunuz, böyle, bir ara kadın intiharlarıyla meşhurdur. Şimdi, soruyorum en açık fikirli, en demokrat insanlara bile: Neden peki? Bu kadın intiharlarının sebebi ne? En demokratları bile “İşte, vallahi, köyden geliyorlar, buradakilere ayak uyduramıyorlar, açılıyorlar, saçılıyorlar. Onun için intihar ediyorlar.” falan. Bir tek bir kadın örgütünün eski başkanı söyledi asıl nedeni, dedi ki: “Bu, ensest olayı ve bu kızlar intihara zorlanıyor.” Şimdi, burada çok dolaylı bir biçimde konuşmuş gibi 3’ün (c)’sinde: “Üçüncü derece dâhil, kan veya kayın hısımlığı ilişkisi...” diyerek. Ama, onun yanı sıra ne var? Üvey baba, üvey ana, üvey kardeş, evlat edinilen falan. Şimdi, ne bileyim ben, 14 yaşında bir kızın babası tarafından cinsel tacize uğraması başka bir şey, evlat edinilen kişi tarafından ya da ne bileyim ben, amca tarafından... Yani, baba ve kardeşin burada, ciddi ensest olayı olarak nitelendirilebilecek... Bilmiyorum, o amcalar mamcalar da enseste giriyor mu?

TÜRK KADINLAR BİRLİĞİ GENEL BAŞKANI SEMA KENDİRCİ UĞURMAN– Giriyor.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ama yani burada üvey anne, üvey kardeş falan, bunlarda mı giriyor? “Ensest” tanımına giriyor mu?

TÜRK KADINLAR BİRLİĞİ GENEL BAŞKANI SEMA KENDİRCİ UĞURMAN– Giriyor.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ama, yani en yakınları ile bu daha uzakta olanlar arasında sanki bir ayrım yapılması lazım gibi geliyor cezai bakımdan da. Çünkü bu gerçekten de Türkiye’nin kanayan bir yarası, fevkalade tabu bir konu olduğu için konuşulmuyor, ne ceza verildiği de belli değil. Yani, bunlar yanı oranında artırılıyorsa, babaysa, erkek kardeşse -ne bileyim ben- veya amca, dayıysa yani en yakınlarıysa bunun daha fazla artırılması lazım gelir diye düşünüyorum.

Evet, bu maddeyle ilgili söyleyeceklerim bu kadar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) - Bir soru sormak istiyorum cevaptan önce bu konuyla ilgili.

Bu mevcut, uygulamadaki cezada bu ani hareketlerle ve tasaddi suçun işlenmesi durumunda bir ayırım yok. Bu ayırma neden ihtiyaç duyduk? Cezai artırımlardan dolayı mı, yoksa yasal anlamda, uygulamadaki bir boşluktan dolayı mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Ben tekrar saygıyla selamlıyorum heyetinizi.

Efendim, öncelikle şuradan başlarsak belki daha iyi olur: Temas etmeden cinsel içerikli bir tacizle, sözle ya da temas etmeden bir hareketle, cinsel içerikli bir hareketle mağduru rahatsız ederse bu, 105'inci maddeye göre yine şikâyete tabi bir suçtur efendim. Temas olmayacak vücuduna karşı mağduru ama mağduru vücuduna temas ettiği noktada artık, 102'nci madde, eğer mağdur çocuksa 103'üncü madde devreye girecek. 102'nci maddenin birinci fıkrasında temel şekli yani tasaddi şeklinde belirttiğimiz suçun temel şekli beş yıldan on yıla kadar.

Ani hareketle bunun farkı nedir? Bir adli tıp uzmanı hocamız bize şunu demişti: Bir lise öğrencisi bisiklete biniyor, durakta otobüs bekleyen kız çocuklarına, yine arkadaşlarına dokunarak geçiyor. Ani hareket, temas etti, devamlılık yok harekette. Bu, otobüste de aynı şekilde olabilir ya da başka şekilde, çalışma ortamlarında da. Temas edip bırakıyor yani artık, ileriye gitmiyor, tasaddi yok. Eski tabirle tasaddi diyoruz, bu olmuyor, dokunuyor, çekiyor, devam ettirmiyor ama devam ettirip de yoğunluk kazanırsa hareketler de eylem de, mağduru vücudu üzerinde temasa devam ederse artık, hâkim bunu takdir etmek suretiyle ağır olan cezayı verecek ve yeni tasarımızda bu beş yıl olacak mağdur yetişkinse, mağdur çocuksa sekiz yıl olacak. Ani hareketin takdirini mahkeme yapacak, bu içtihatlarla oturacak. Zaten eskiden sarkıntılık vardı, sarkıntılık denilmedi buna. Eski uygulamayla karışıklığa neden olmasın diye sarkıntılığın başka tanımı da vardı eski 421'inci maddede. Söz atmayı da sarkıntılık kabul ediyordu Yargıtay bazı hâllerde. Sırnaşıkça bir hâl alırsa söz atma, bunu da sarkıntılık kabul ediyordu. Uygulamada bir kafa karışıklığı olmasın diye sarkıntılığı buraya eklemedik. Ani hareketlerle işlenirse iki yıldan yedi yıla, tasaddi derecesinde yani yoğun hareketlerle vücuda dokunuşlarda beş yıldan on yıla, nitelikli hâlde yani en kötü hâlde ise on iki yıldan yirmi yıla kadar, mağdur yetişkinse ceza verilecek. Ani hareketle tasaddinin ayırımını hâkimler bu şekilde yapacaklar efendim. Bu konuda sıkıntı çıkmayacağını Yargıtay ilgili dairesi de bize ifade etti. Uygulamanın bu şekilde oturacağını söylediler efendim.

"İhbar olursa ne olur?" dendi. Şikâyete tabi 102'nci maddenin birinci fıkrasındaki bir hâl varsa ve şikâyet olursa savcı bunu hazırlığa kaydedip araştırmak zorunda. Hem sanığın ifadesini hem mağduru ifadesini alacak, mağdura şikâyetçi olup olmadığını soracak. "Şikâyetçiyim." derse dava açacak, "Şikâyetçi değilim." derse takipsizlik verecek efendim. Burada mağdur yetişkin olduğu için, mağdura bu konuda kanun koyucu mevcut kanunda da böyle, tasarıda da böyle yetki veriyor. "Devam etmek istiyor musun, istemiyor musun?" Birçok olayda mağdurlar devam etmek istemiyor bu olaya yani mahkemelerde bunun tekrarlanmasını, örselenmeyi istemiyor. Dolayısıyla, bu konunun şikâyete tabi olmasında fayda olduğu düşünülüyor efendim, bu nedenle muhafaza edildi.

Diğer yandan, toplu olarak bulunulan yerlerde işlenirse -sadece hastane var dendi ama- efendim, gerekçede zorunlu olarak kalınan yerler, örnek kabilinden kışla, ceza infaz kurumu, öğrenci yurdu, okul pansiyonu ve hastane gibi yerlerde bu suç işlenirse, insanların toplu olarak bulunma zorunluluğundan kaynaklanan bir yere burada da yine verilecek cezalar artırılacaktır efendim.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – "...gibi yerler..." olunca mitingleri, konserleri de kapsıyor.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Çocuk bakım evleri...

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim, bu zaten gerekçede, metin buna imkân veriyor, çocuk bakım evleri de bu kapsama zaten giriyor ve öngöremediğimiz başka şeyler olursa "Olmadı, yazılmadı." diye artırılabiliyor hâkimler efendim. Dolayısıyla, kanunun mevcut metni buna zaten imkân veriyor, yoksa sınırlamış oluruz. Biz örnek kabilinden gerekçeye yazdık zaten o yerleri efendim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Binnaz Hocam, var mı bir şey? Söz bekleyen arkadaşlar var. Onlara vereyim mi?

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ensest hikâyesi...

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Uygun görürseniz kısaca açıklayayım.

Şimdi, sizin bahsettiğiniz husus 102'nci maddenin üçüncü fıkrasının (c) bendinde enseste giren hâller var, girmeyenler var. Medeni Kanun'a göre bizim ensestten anladığımız algı şu efendim: Medeni Kanun'a göre evlenme yaşağı olan biriyle zorla ya da rızaen olursa ensest ilişki suç oluyor. 102'nci maddenin (c) bendinde bu hâller varsa ve zorla olduysa suç efendim, buradaki suç, zorla.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ama ayırım yapmıyor, girenler ile girmeyenler arasında ayırım yapmıyor.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim, arz edeyim.

Mağdur 18 yaşından büyükse ve rıza varsa suç değil.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Hayır. Olur mu? Ben biliyorum, babası kızla yatıyor mesela. Olur mu böyle bir şey?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim, ben uygun görürseniz arz edeyim.

Mağdur 18 yaşından büyükse ve rıza varsa suç değil, rıza yoksa buradaki (c)'ye göre artırılmış cezaya hükmedilecek, mağdur büyükse efendim. Eğer mağdur 15 yaşından küçükse rıza var mı yok mu, hiç önemli değil, 103'üncü maddeye göre on altı yıl ceza verilecek ve yarı oranında artırılacak, yirmi dört yıl efendim.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ama enseste rıza aranması tuhaf değil mi?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim, tam o noktaya geldim. 104'üncü maddeye eklediğimiz ikinci fıkrada 15-18 yaş grubu arasındaki bir çocuk rızaen, evlenme yaşağı olan biriyle evlenirse onunla evlenen tasarıdaki hükme göre altı yıl ceza alacak efendim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, diğer maddelerde onu görüşeceğiz ama onu şimdi önceden konuşmuş oluyoruz da o yüzden. Bir sonraki maddede bunları konuşacağız, isterseniz... Değil mi Canan Hanım?

TÜRKİYE KADIN DERNEKLERİ FEDERASYONU BAŞKANI CANAN GÜLLÜ – Ama ensest tam benim alanım, iki buçuk yılın birikimlerini paylaşayım.

BAŞKAN – Tamam, buyurun o zaman, söyleyin ama bundan sonraki maddelerde bunu görüşeceğiz aslında.

TÜRKİYE KADIN DERNEKLERİ FEDERASYONU BAŞKANI CANAN GÜLLÜ – Şimdi, Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu tam iki buçuk yıldır, 81 ilin ensest atlasını çıkarmaya çalışıyor, "Türkiye ensest atlası" diye. Çok kapılara gittim açıkçası, geri döndüğüm bir yaranın sizler sözcüsü oldunuz, ben de bunu söylemek istiyorum. 56 ilde ensesti inceledik, gerisini henüz tamamlayamadık maddi yetersizlikler nedeniyle. Bu arada da elimde Sayın Sibel Hanım'a, Komisyonunuza ulaştırılacak ensestle ilgili bir dilekçe var, onu da yeri gelmişken vereyim.

Ben bu 56 ilde 15-18 yaş arasını hiç görmedim. 56 ilin tamamında 3 ile 6 yaş arası var ve baba tarafından kız çocuklarına. Bu nedenle ben de aslında ensestin tanımını "Amca, dayı ya da dede" diye değil, "Baba ve erkek kardeşlerin" olarak bir şekilde Ceza Yasası'nda tanımlanmasını istiyorum. Benim de bütün skıntım ve derdim burada başlıyor.

Bu sadece sizin bahsettiğiniz Batman, Urfa, Mardin gibi illerde değil, Ordu'unda da var, Kars'ında da var yani Türkiye'nin Ankara'sında da var, Afyon'unda da var. Burada da bir yanlış algı var: İşte, Doğu'da olur, Batı'da olmaz. O algının da değişmesi adına, Türkiye'nin bu derin yaraya el atması gerekiyor. Buradaki tanımda hâkimlerden gelen de bir talep vardı, belki tam yeri ve zamanı. Ceza Yasası'nda tam tanımlama olmadığı için "Buradan cezayı az verebiliyoruz." diye geçiyor. Yaşlar 15'ten büyütüldüğü zaman davalar düştüğü için de burada bir sıkıntı... Belki siz o 15-18 sınırını koydunuz ama Türkiye'deki ensestin yaş aralığı 3 ve 6. Artı olarak, sadece baba ve erkek kardeşi de değil, annelerin de erkek çocuklar üzerinde tacizi var, bunu da konuşmamız lazım. Biz Birleşmiş Milletlerle bir çalışma yapacakken Sağlık Bakanlığının bu tanımlamayı kabul etmemesi nedeniyle bu konuda çalışma yapamadık. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı "Bunu eğitim yoluyla halledeceğim." dedi. Tamam, eğitim doğru ama Ceza Yasası'nda lütfen... Özellikle istirham ediyorum, iki buçuk yıldır bu konuda çalışmış bir örgüt olarak rakamları söylediğimde tüyleriniz ürperecek. Daha geçen yaz, babasının çocuğunu doğuran 15 yaşında 2 tane kız için, ben sonrasında ne yapılacak diye kapı kapı dolaşım. Yani bu rakamlar çok fazla, o çocuklar mağdur, 15 yaş mağdur, failer, babalar ortalarında, kol geziyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bir kez daha Soma'da hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyoruz.

Ben aslında genele dair -bu maddeye de dair- bir soru sormak istiyorum arkadaşlarımıza. Şöyle ki: Bütün bu ilgili değişiklik yapılacak maddelerde, başta şu an görüştüğümüz maddede olmak üzere, ceza indirimi olacak mı yani iyi hâl, vesaireyle bu cezai müeyyide uygulandıktan sonra, işte diyelim ki sekiz yıla mahkûm oldunuz, işte beş yıl, altı yıl gibi bir şeyi var biliyorsunuz onun, ondan sonra iyi hâlden yarı açığa, vesaire çıkabiliyorsunuz, o da aslında fiilî bir rahatlık hâlidir. Müeyyideyi artırmakla birlikte, fiilî uygulamaya baktığınızda yeterli ağırlıkta olmamış olabiliyor. Bunun istisnası da yasalarımızda, malum, terör hükümlülerinin ceza indirimine tabi tutulmadığı varittir. Bu çerçevede, bu düzenlemelerde de bir ceza indirimi, iyi hâl, vesaire gibi koşullar kapsamında söz konusu mu? Söz konusuysa zaten henüz taslak hâlinde olduğu için, çeşitli aşamalarda -Meclis ve Genel Kurul- bu dönüştürülebilir. Böylelikle, zaten aslında yasalarımız yeterince, şu anki hâliyle bile ağır ama bana göre asli sorun, ceza indiriminin gerçekleşmesiyle ortaya çıkıyordu, süreler çok düşüyordu. Yani, hâkim işte sekiz yıla, on yıla karar veriyor ama fiilî duruma bakıyorsun 1 tane avukatı olan herkes ya da azıcık şey yapan... Hani cezanın tek başına ayrıca çözüm olduğunu da düşünmüyorum yani bu, toplumsal kültürü dönüştürmek gibi çok daha komplike bir şey ama bu işin hukuk boyutunu da göz ardı etmeyi gerektirmiyor, hepsini birlikte bütüncül bir bakış açısıyla gerçekleştirmek durumunda olduğumuz için, şüphesiz ki bu yasaya emeği geçen herkese -başta Bakan Yardımcımız olmak üzere yani ben bir şekilde şahidiyim- teşekkür ediyorum yani o günlerden bugünlere gelebildik ama böyle bir durum varsa bunun da dönüştürülmesi gerektiğini ve böylelikle, gerçekten -tırnak içerisinde- caydırıcı hâle getirilmesinin gerektiği kanaatindeyim, bu konuda sizin bilginizi ve hazirunun da fikrini almak isterim, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Son söz, Sayın Toprak...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Şimdi, konuşuyoruz ama bunun sonucu ne oluyor ben bilmiyorum. Mesela şu enest şeyini biz bir ileriki komisyona -Adalet Komisyonuna gidecek ya- ekleyerek teklif olarak götürelim yani ben bunu burada öneriyorum, oylamaya mı koyarız ne yaparız bilmiyorum ama bunun Türkiye’de yasalara girmesinin şart olduğunu düşünüyorum, çünkü, sizin de söylediğiniz gibi gerçekten büyük bir yara, konuşulmayan bir problem bu. Bunu bir şekilde buraya koymamızda yarar var yani bunu önermemizde yarar var. Kabul ederler, etmezler ama bizden günah gitmiş olur Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu olarak.

BAŞKAN – Peki, 42’nci madde bu konuyla ilgili düzenlemeye uygun olan alan mı yoksa 43’üncü madde daha uygun değil mi? Ne dersiniz?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim bir açıklamada bulunabilir miyim?

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Yok canım, 44’te hiç böyle bir şey yok, pardon.

BAŞKAN – 44’te yok.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim, 43’te, 103’üncü maddede suçun (c) bendinde “Üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş veya evlat edinilen tarafından...” (d) bendinde “Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından işlenmesi hâlinde verilecek cezalar yarı oranda artırılacaktır.”

BAŞKAN – Enest mi?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Bu da ona alt hadden verilse efendim on altı yıl artı sekiz yıl, yirmi dört yıl; üst hadden verilse yirmi yıl artı on yıl, otuz yıldır efendim.

BAŞKAN – Canan Hanım...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Şimdi, “Baba ve erkek kardeşe en azından üst hadden verilsin.” diye ayırmak lazım, değil mi?

TÜRKİYE KADIN DERNEKLERİ FEDERASYONU BAŞKANI CANAN GÜLLÜ – Hayır, buradaki enest tanımını da çünkü yani ben tecrübelerden yola çıkarak tekrar...

BAŞKAN – Bir saniye, mikrofonunuzu açayım, sesiniz duyulmuyor.

TÜRKİYE KADIN DERNEKLERİ FEDERASYONU BAŞKANI CANAN GÜLLÜ – Alanda yaşadığımız tecrübelerden edindiğimiz olay, bizatihi baba ve erkek kardeşin tacizi ayrı. Enest tanımında burada bir yanlışlık ortaya çıkıyor yani enesti dedesi de yaparsa sokaktaki bakkalın yapmasıyla eşit değerdir ya da amca yaparsa eczacının yapması ya da sokaktaki insanın yapmasıyla aynıdır ama...

ÇOCUK İSTİSMARINI VE İHMALİNİ ÖNLEME DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ HATİCE KAYNAK – Orada değil, bir açıklama yapalım orada bir yanlış anlaşılma var.

BAŞKAN – Tamam, peki.

Buyurun, Sayın Kaynak.

ÇOCUK İSTİSMARINI VE İHMALİNİ ÖNLEME DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ HATİCE KAYNAK – Şimdi, biz ensest tanımında da 18’den sonra yetişkin, iradesini kullanarak bunu durdurabilir, oradan uzaklaşabilir, başka bir şey yapabilir, sığınma evine gidebilir, yetişkinin kendi...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – O zaman, cinsel tacizi suçtan çıkaralım, kadın durdurabiliyorsa.

ÇOCUK İSTİSMARINI VE İHMALİNİ ÖNLEME DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ HATİCE KAYNAK – Yani hayır suçtan çıkarmak değil, şikâyet ederse yine suç zaten. Şikâyet ederse bu bir cinsel saldırı suçudur ve ağırlaştırılmış hâli var zaten bunun.

Şimdi, ensest, uluslararası literatürde de aslında çocuğa yakın ve güven ilişkisini kullanma kapsamında evlenme yasağı sınırını koyuyor aslında yani üçüncü dereceye kadar kan hısımları. Biz o yüzden, aslında, çocuk istismarıyla uğraşanlar olarak, bu maddenin bu hâliyle çok da uygun olduğunu düşünüyoruz. Evet, babanın yapması çok ağırdır ama evlat edinen de babanızdır. Evinizde sizinle beraber kalan dayınız da babanız gibidir ve evdeki bir kolaylığı kullanıyordu. Kolaylığı kullanıp güveni kötüye kullanıyorsa buna ağır ceza verilmesi gerekir.

Yani 103’te asıl olarak söyleyeceğimiz şey 15-18 yaş arasındaki problem. Çünkü önceki hâlinde yani bu düzenlemeden önceki hâlinde, 15-18 yaş arasında “Babasıyla birlikte oldu rızayla...” deyip ceza verilmiyordu. Şimdi, “Rızayla cinsel ilişkiye sokuldu.” o da yanlış, onun 104’te değil 103’ün içinde bir yerde düzenlenmesi lazım ki cinsel istismar kapsamına alınmak zorunda. O rızayla cinsel ilişki değildir, ensestün hiçbir bizim rızayla cinsel ilişki kapsamına alınmamalıdır zaten ama bu orayı ilgilendiren bir şey. Ensest, evet tıpta ya da literatürde daha dar tanımlanmış bir şeydir ama bizim bunu genişletiyor olmamız çocuğu koruyacak bir şeydir.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ediyoruz Sayın Kaynak.

Sayın Güllü...

TÜRKİYE KADIN DERNEKLERİ FEDERASYONU BAŞKANI CANAN GÜLLÜ – Şimdi, eğer taciz baba tarafından yapılıyorsa annenin bunu dışarıya söyleme şansı yok, ben bunları yaşıyorum. Anne söylediği anda öldürülüyor, anne söylediği anda boşanıyor, gizleniyor ya da üstü kapatılıyor. Siz hiç annesinin “Kızım babandır, ihtiyaçlarını gider.” cümlesine muhatap kaldınız mı? Ben bunlara kalıyorum. “Kızım, aâabeyindir, dışarı mı gönderelim?” cümleleri var. “Kızım ne olacak.” diyen annelerle yaşıyoruz. Dayının kardeşi anne, dayıyı kollamaz bu kadar ama oradaki ilişki bir farklı ve ben hukukçu değilim, ben ekonomistim ama benim anladığım, benim yaşadığım olaylar da bu. Bunlara ne cevap vereceğim ben? Muhatap olarak cevap veremiyorum açıkçası. Bu, kanayan yara, bu çocuk tacizinden, ölümünden, binlerce kere dile getirilmeyen bir yara çünkü toplum diyor ki: “Hayır efendim ensest yok.” Var, bal gibi de var ve hepimizin yanı başındaki komşusunda ya da alt komşusunda var. Bu konuda lütfen, çok ısrarla davranıyorum yani bir çözüm yolu üretelim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Sema Hanım, buyurun.

TÜRK KADINLAR BİRLİĞİ GENEL BAŞKANI SEMA KENDİRCİ UĞURMAN– Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Tabii burada belki anlaşılmayan nokta, hukukçu olmayan arkadaşlarımız tarafından “üçüncü derece dâhil kan hısmı”ndan kimler kastediliyor? Şimdi, sadece “baba ve erkek kardeş” dediğiniz zaman biz daraltıyoruz. Hâlbuki, bu ifade “üçüncü derece dâhil kan hısmı” demek, biz hukukçular için çok daha geniş bir yelpazeyi kapsıyor.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Sadece öyle diyelim demiyoruz, onlara bir ceza koyalım diyoruz.

TÜRK KADINLAR BİRLİĞİ GENEL BAŞKANI SEMA KENDİRCİ UĞURMAN – Hayır, önce... Candan Hanım’ın böyle bir ifadesi var, Candan Hanım çok haklı şeyler söylüyor. Ben bir anne tanıyorum ki, kızına ‘‘Kızım, babana ‘evet’ demezsen eve kuma gelecek bunu mu istiyorsun?’ dediğini ben de biliyorum. Bütün bunlar doğru ama eğer sadece “baba ve erkek kardeş” diye sınırladığınız zaman o, biz hukukçuların yeterli gördüğümüz bir sınırlama olmayacak. “Amca, dayı, üçüncü derecede kan hısmı” dediğinizde bütün bunlar girecek.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Sınırlama değil, baba ve erkek kardeşe daha...

TÜRK KADINLAR BİRLİĞİ GENEL BAŞKANI SEMA KENDİRCİ UĞURMAN – Amca daha mı farklı oluyor yani ya da dayı, dede daha mı farklı oluyor?

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Farklı, dede babadan farklı müsaade ederseniz. Kendinizi koysanıza yerine, babanın istismarı ile dede arasında bence fark var.

TÜRK KADINLAR BİRLİĞİ GENEL BAŞKANI SEMA KENDİRCİ UĞURMAN – Ama böyle baktığınız zaman, cezalandırma mantığında kişiye özel yasa yapıyor olursunuz. Baba ve erkek kardeşe özel yasa yapmış olursunuz. Amcanın farkı yok bizim için, dayının farkı yok, dedenin farkı yok. En ağır cezaları neden almalarına engel olalım ki? Neden onlar daha hafif ceza alsın ki?

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ama bunların alt üst cezası var. Yok mu?

TÜRK KADINLAR BİRLİĞİ GENEL BAŞKANI SEMA KENDİRCİ UĞURMAN – Hayır, bakın, kan hısmılığı başka bir şey...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) - Baba ve erkek kardeşe üst ceza vermek lazım, asıl sorun onlarda. Yani ceza indirimine gitmemesi gerekiyor.

TÜRK KADINLAR BİRLİĞİ GENEL BAŞKANI SEMA KENDİRCİ UĞURMAN – Ceza indirimini demin sayılı vekilimiz de sordu, ceza indiriminin bununla ilgisi yok. Ceza indirimini düzenleyen bir başka madde...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Hayır, ceza indirimini yanlış söylediniz. Alt üst...

TÜRK KADINLAR BİRLİĞİ GENEL BAŞKANI SEMA KENDİRCİ UĞURMAN – Hayır, demin sayılı vekilim de sordu, bir başka madde, onu söylüyorsunuz, onun da düzenlenmesi ve değişmesi gerekiyor.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Zaten alt sınır yok, “On altı yıldan az olmamalıdır.” diye...

TÜRK KADINLAR BİRLİĞİ GENEL BAŞKANI SEMA KENDİRCİ UĞURMAN – Tabii ki, o, bu değil, bir başka madde burayı zaten işlemez hâle getiriyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Son söz, aslında... Yani biz direkt 43'e gidiyoruz, gözükken ama size de söz vereyim, 42'nci maddeye tekrar bir dönelim.

HÜRRİYET KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRÜ EMEL ARMUTÇU – Teşekkür ederim.

Çünkü 42'de bir şey var benim sormak istediğim ama bu son tartışmaya bir cümle söylemek istiyorum: Enseste mevzu sadece kan yakınlığı değil, aynı zamanda ve en az onun kadar önemli olarak çocuğun kurduğu yakınlık ilişkisi, yakınlık kurduğu kişiye ne kadar güvendiği, ne kadar sevdiği. Mesela babasıyla ilişkisi çok yakın olmayabilir ama dedesi bakıyor olabilir ya da dedesine güveniyor olabilir, dedesiyle çok yakın bir ilişkisi olabilir. Onun için; baba, ağabey, amca, kardeş vesaire diye ayrılamaz.

Benim şu “ani hareket”te çok aklım kaldı. Yani beyefendinin açıkladığını eğer anladıysam, orada söylenmek istenen anlık hareket.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Evet.

HÜRRİYET KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRÜ EMEL ARMUTÇU – O zaman, neden “anlık hareket” demeyip yani işi daha da muğlaklaştıran ve anlaşılmayan “ani hareket”i kullanıyoruz?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Orada hareketin şeklini hâkim takdir ediyor.

HÜRRİYET KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRÜ EMEL ARMUTÇU – Bir iki tane daha şeyim vardı.

Yani aynı zamanda “ani hareket” dediğiniz durumda ceza düşüyor otomatikman, öyle anlıyorum. Aynı şey çocuklara cinsel istismarla ilgili bir maddede de var, şu anda numarasını hatırlamıyorum, orada da öyle bir şey var. Çocuğa niye bunu tam açık söylemiyoruz? Yani sözle tacizi kastediyorsak eğer ya da anlık çocuğa dokunup çektiğiniz zaman yine daha az ceza alınıyor. Yani bu çocuğun ruhunu daha mı az yaralayacak bir şey olduğu için?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Şöyle arz edeyim efendim: Ani hareketin...

HÜRRİYET KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRÜ EMEL ARMUTÇU – Bir sorum daha var -çünkü Başkan böyle konuşunca çok hoşlanmıyor- onu da sorayım ben susayım. Soru değil daha doğrusu bir öneri.

Cinsel bütünlüğe neydi sizin itiraz ettiğiniz Binnaz Hanım? “Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar” gibi bir tanımlama vardı. Onun cinsel hak ve özgürlüklere karşı daha uluslararası bir... Genel olarak yasanın tanımında öyle bir tartışma vardı ya, siz de itiraz ettiniz, “cinsel dokunulmazlık” hani çok hoş bir şey değil falan gibi, ayrıca çok da anlatmıyor. “Cinsel hak ve özgürlüklere karşı suçlar” gibi bir tanımlama sanırım uluslararası ve daha yerinde bir şey olabilir diye bir önerim var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Armutçu, teşekkür ederim ama böyle herkes bir anda konuşunca anlamıyorum. Onun için, anlaşılıyor yani kimin neyi dediği. Onun için, teker teker, bitire bitire konuşmak daha verimli oluyor.

Şimdi, Adalet Bakanı temsilcisine, Aşkın Hanım'a, ondan sonra, Türkan Dağoğlu'na söz verip bitiriyorum.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Bir de benim sorumun cevabını da alabilir miyim?

BAŞKAN – Tamam.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim, son sorudan başlarsak sayın vekilimizin de sorduğu sorudan: “Buradan ne anlaşılıyor, muğlaklık var.” dediniz. Ama bu hareketleri kanunda tanımlayamayız, tanımlamamız mümkün değil. Yani bu çok farklı şekillerde ortaya çıkar. Yarın, hâkimler der ki: “Kanunda bu hareket tanımlanmamış, ceza vermiyorum.” Bu şekilde de bir uygulamayla karşı karşıya kalabiliriz. Dolayısıyla, biz “Cinsel amaçla vücut dokunulmazlığını ihlal eden kişiye bu kadar ceza verilir.” diyoruz. Oradaki...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – “Sözle” desin.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Sözle olursa zaten 105'inci madde efendim, 44'üncü maddedeki... 105'inci madde, söz varsa cinsel taciz suçu oluşur, o da 105'inci maddedeki suçu oluşturur ama bu tür hareketleri tanımlamamız kanunla mümkün değil. Çok farklı şekillerde tezahür ediyor, karşımıza çıkıyor.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Çok tuhaf yani hiçbir şey anlaşılıyor.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Ama ani, niyet temadi etmiyor; niyet arka arkaya, hareketler arka arkaya devam etmiyor efendim, süreklilik yok. Okulda arkadaşına dokunmuş, hemen bırakmış; nedamet duymuş, pişman olmuş, devam ettirmemiş, ani hareketle dokunmuş çekmiş mesela. O örneklerden biri bu ama devam ettiyse, niyet kötüleşiyorsa git gide, niyet baştan kötüye zaten ve hareketler devam ediyorsa...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ama hep dokunuyor, başka bir şey yapmıyor, hep böyle dokunuyor çekiyor, dokunuyor çekiyor, bu nereye girecek?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim, o temadi ediyor, orada artık nitelikli hâl var. Orada temas ediyorsa tasaddi vardır artık, ani hareket yoktur. Dokunup çekmesidir, bir veya iki defadır en fazla bu. Anlık bir harekettir, anlık bir niyetin oluşmasıdır diyeyim efendim, o şekilde arz edeyim ben. Ama niyet baştan kötü de devam eden bir hareket varsa tasaddidir ve bu ağır cezayı gerektirir efendim.

İkinci husus efendim, arz ettiğim gibi, suçun nasıl tezahür edeceğini kanuna yazamayız, çok çeşitli şekilde önümüze geliyor bunlar. Bu şekilde.

Ensestin de 103'üncü maddedeki -sayın hocamın belirttiği gibi- mevcut yazım şekli çocukları daha koruyucudur efendim bize göre. Sadece baba, anne ya da erkek kardeş değil, onlara ayrı bir hüküm değil. Zaten hâkim o durumda üst haddten verir, bireyselleştirmesi gerekir, hâkim onu zaten gözetir efendim. Orada bir tereddüdünüz olmasın efendim.

Arz ediyorum efendim ben.

BAŞKAN – Sayın Asan.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Sayın Başkanım, şimdi ben hocama dedim ki... Bunun bir hikayesi var, onu size aktarayım da hani bizde çünkü çok zorlanmıştık. Bu “ani hareketler”, “suçun ani hareketlerle işlenmesi” ibaresi tercih edildi. Bizim teklifimizde bunu “sarkıntılık” şeklinde yazmıştık, bir sarkıntılık varsa... Yalnız orada şöyle bir problem var: Sarkıntılığın içine sözel tacizler de giriyor; sözel taciz, “cinsel taciz” dediğimiz o 105'inci maddedeki...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – “Elle sarkıntılık” deyin.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Elle sarkıntılık, fiziksel sarkıntılık, o kelimenin anlamını içermiyor şeklinde... Dediler ki: “Suçun ani hareketlerle işlenmesi” bu daha doğru bir tanım olarak ve bu konuda da hiçbir...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Türkiye'de her kadın sarkıntılığı bilir. “Bana sarkıntılık etti.” der, “Bana ani hareket yaptı.” demez.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – İşte, sarkıntılığın içinde -“sarkıntılık” kelimesini biz çok araştırdık, sözlükte olsun, bütün terminolojiye baktık- sözel taciz de bulunduğu için, sözel taciz 105'te tanımlandığından buraya farklı bir ifade konulması gerektiğini...

Onun sebeplerinden bir tanesi de şu: Cezalar çok fazla yükseltildiği için bu sefer elle herhangi bir ani hareketten de beş yıl alır çünkü alt sınırı çok çok yükseltmişiz. O durum ortadan kaldırılsın diye Yargıtay ve tüm hukuk camiası burada bir kararlılık gösterdi, bizim şimdi uygulamada çok iyi takip etmemiz gerekiyor. Eğer orada bir sorun çıkarsa işte sizlerin buradaki konuşmalarınızı da biz bir delil olarak kullanacağız doğrusu. Bu şekilde, yani biz de o konuda çok çok büyük sıkıntılar çekmiştik.

Mesela Hocam, bir başka sıkıntının hikâyesi de şu şekilde: Mesela, 102'nci maddenin başlığı "Cinsel saldırı" dir. Yetişkin olunca cinsel saldırı, hani, eski tecavüz. Şimdi, çocuğa olduğunda "cinsel istismar." Biz demiştik ki niye istismar olsun? Çünkü Arapça bildiğim için "istismar"ın anlamını çok iyi biliyorum, "faydalanmak" anlamını da taşıyor, yani pozitif bir anlamı da var. Mesela, "İstismar Bankası" diye bir şey vardır, "İstismar Bankası" bankanın adı, bir olumlu. Türkçe'de yine de bir "saldırı" kelimesi çok çok daha güçlü bir kelime ama dediler ki "istismar" kelimesi çok daha kapsayıcı; en küçük laftan, sözden başlayıp daha ileriki boyuta kadar her türlü cinsel içerikli davranışı da içereceği için bunun daha kolay uygulanabilir olduğunu iddia ettiler, bu hukuk terminolojisi, ben de çok zorluk çektim anlamada. Yalnız, burada öne sürülen şeyleri hukuk terminolojisine de hâkim olanlar daha iyi anlayabiliyorlar bir şekilde.

Bir de Sayın Milletvekilimiz Zeynep Karahan Uslu'nun bir sorusu vardı, ona da şu şekilde cevap verelim; hani, herhangi bir indirim var mı yok mu... Öncelikle, terör suçlarına uygulanan infaz sistemine tabi kılınmakta yeni düzenlemelerle. Bir de çocuklara karşı işlenen bazı suçlarda suçluların koşullu salıverme sürelerinin arttırılmasına ilişkin de düzenleme geliyor. Cinsel saldırı suçlarından hapis cezasına mahkûm olanların şartlı salıverme süreleri 2/3 oranından 3/4 oranına çıkartılmakta, daha zorlaştırılmakta.

Yine, mükerrirlere ilişkin de ağırlaştırılmış durumlar söz konusu. Mükerrir olmasına bakılmaksızın ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alanlar için bundan sonra otuz yıl değil, otuz dokuz yıl olacak ve müebbet hapis cezası alanların yirmi dört yıl yerine otuz üç yıl ceza infaz kurumlarında kalmaları da öngörülmekte. Yani, böyle iyi hâl indirimleri gibi durumlar daha da zorlaştırılmakta.

Müebbet ağır hapis cezası burada getirilmekte. Yani, bir de tabii, hukukçuların ileri sürdükleri birtakım gerekçeler var bazı suçlarla ilgili bir dengenin söz konusu olmasıyla ilgili olarak. Yine, bu suçlara verilen cezalar var, onların bir sistematiği, bir aritmetiği var; oranın da çok fazla bozulmasını istemiyorlar kendileri o yüzden. Ama ellerinden gelen en ağırlaştırılmış durum da uygulanmış durumda.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – İlave bir soru sorabilir miyim?

BAŞKAN - Evet.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Birkaç makale okuma fırsatım olmuştu, ceza hukukçusu akademisyenlerin görüşlerinden hareketle bunu soruyorum.

Bu kısımdan da haberdarım yani işte basında da çeşitli kereler haber olduğu için. Evet, belli terör suçlarındaki ceza indirimlerinin olmayışına belli ölçülerde benzerlik arz eden kısımlar olmakla birlikte, tam sizin de ifade ettiğiniz gibi, bunu uygulamıyoruz ama bazı ceza hukukçularına göre bunun uygulanmasında Türk hukuk sistemi üzerinde bozucu hiçbir etki olmadığı yönünde görüşler var. Bu görüşleri de dikkate alarak hani siz de çeşitli taramalar yaptığınızda bunu bulma imkânına sahipsiniz. Bu görüşler muvacehesinde acaba, terör suçlarında olduğu gibi, tümünden yani sıfırlama anlamında bir ileri düzenleme -daha henüz taslak aşamasında olduğu için- getirilebilir mi ya da getirilmezse hangi gerekçeyle bunu öğrenmek istiyorum.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN - Müsaadeniz olursa...

BAŞKAN - Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN - Efendim, şöyle arz edeyim ben: Şu anki infaz hukukumuzda herkes koşullu salıvermeden faydalanıyor; terör suçlarında 3/4 oranında, diğer adi suçlarda 2/3 oranında koşullu salıvermeden herkes faydalanıyor. Koşullu salıvermeden faydalanamayan bir tek istisna var o da malum İmralı'da bulunan kişi; sadece o, ölünceye kadar ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını infaz edecek. Terör suçları da koşullu salıvermeden faydalanıyor, dörtte 3 oranında yatıyorlar. Şimdi, biz, cinsel suçlardan mahkûm olanları 2/3 yerine dörtte 3 yatıracağız cezaevinde yani koşullu salıverme sürelerini arttırıyoruz, ceza infaz kurumlarında daha fazla kalacaklar.

Şöyle de bir gelişme oldu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bakımından: Ağırlaştırılmış ya da normal müebbet cezası alanların koşullu salıvermeden faydalanmamasını ihlal nedeni olarak kabul ettik. Şimdi, Bakanlığımız olarak buna Dışişleri Bakanlığı kanalıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Büyük Dairesinde itiraz edilecek. Bu koşullu salıvermeden faydalanmama hâli başka ülkelerin uygulamalarında da var, biz de de var bir tek bu hâl için, buna itiraz edeceğiz.

Bir de olayın şu yönü var efendim: İnsanları cezaevine attıktan sonra tamamen dışlamak, tamamen soyutlamak o insanları daha da dışlanmış hâle getiriyor, eğer bir ışık göremezse bu insanlar içeride bize belki daha fazla sorun olarak geliyor. Dolayısıyla, bu yönü de... Yani, bir ışık da belki göstermek lazım ama diğerlerine nazaran farklı şekilde göstermek lazım. Yani, içeride iyi hâlli olarak tutabilmenin argümanlarından biri... Bu, genel infaz hukuku bakımından yapılan bir değerlendirme, belki bu suçlar bakımından çok uygun değil ama orada cezaevine giren insanlara da bir ışık göstermek gerekiyor. O nedenle 2/3'ten dörtte 3'e çekiliyor, biraz da ağırlştırılıyor koşullu salıverme süresi ama tamamını yatmayacaklar zaten.

Bu şekilde arz edeyim efendim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Dağoğlu...

TÜRKAN DAĞOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, efendim tıbben de, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları'nda da çocukluk yaşı 18, biz bu 15'ii nereden çıkarıp koyuyoruz, neye göre koyuyoruz? Çocukluk yaşının bir tarifi var ve 18 yaşına kadar bir birey çocuktur. Ama burada bu suçu işleyen suçunu hafifletmek için mi bu 15-18 gibi... Yani bu neye göre konuyor, buradaki prensip ne, ben bunu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN - Tabii, bir sonraki madde ama...

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN - Efendim, şöyle arz edeyim: Buyurduğunuz hâliyle Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde de, ülkemizde Çocuk Koruma Kanunu'nda da ve Türk Ceza Kanunu'nda da çocukluk yaşı 18'dir, 18 yaşını tamamlamamış kişilere, bireylere "çocuk" denir; bu tanım evrensel bir tanımdır. Ancak bu suçlarda bazı istisnai düzenlemelere gidiyor. Bu bütün Batı ülkelerinde de var, yani cinsel suçlar bakımından ayırım yaparken bazıları 15 yaş esas alıyor, bazıları 16, bazıları 17, 14 yaş esas alanlar da var cinsel özgürlük kapsamında değerlendirerek bazı hususları. Bu yaş, bütün ülke uygulamalarında farklılık arz ediyor, ülkemizde de öteden beri, 765 sayılı Kanun'dan gelecek şekilde hep 15 yaş altında... Hiçbir şekilde cezalandırılması her hâlde mümkün, hiçbir şekilde o yönde istisna yok 15 yaşın altında her hâlde rıza olsun olmasın cezalandırılır. 15-18 yaş arasında rıza olup olmadığına bakılır, 18 yaş üzerinde de hiçbir şekilde rıza varsa suç sayılmaz efendim; bu şekilde bir kabulden hareketle bu şekilde bir düzenleme var efendim.

Arz ediyorum.

BAŞKAN - Şimdi, 43'üncü maddeye tekrar geleceğiz ama 42'nci madde üzerinde sözler tamamlandı.

Bu konuyla ilgili olarak 42'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bir on beş dakika ara verelim, ondan sonra 43'üncü maddeye devam edelim.

Kapanma Saati : 18.30

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.57

BAŞKAN: Azize Sibel GÖNÜL (Kocaeli)

BAŞKAN VEKİLİ: Binnaz TOPRAK (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Öznur ÇALIK (Malatya)

SÖZCÜ: Tülay KAYNARCA (İstanbul)

KÂTİP: Mesut DEDEOĞLU (Kahramanmaraş)

----- 0 -----

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, değerli katılımcılar; kaldığımız yerden devam edelim.

43' üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? 43' üncü maddeyle ilgili söz almak isteyen...

Sayın Asan, buyurun.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; 102' nci maddede, ki yapmış olduğumuz görüşmeler sırasında, 102' ye de atfen, hükümleri, yapılan değişiklikleri dile getirdik ve kısmen de olsa bazı durumları cevapladık.

Şimdi, 103' üncü madde, çocuğa yönelik cinsel istismarla ilgili bir madde. Orada da tıpkı 102' de olduğu gibi, (6)' ncı fıkrası, yani, beden ve ruh sağlığının bozulup bozulmadığını araştırmasını gerektiren (6)' ncı fıkra, tamamıyla kaldırıldı ve buna binaen... Çünkü, bu maddede şöyle deniyordu: "Eğer beden ve ruh sağlığı bozulmuşsa, bozulması hâlinde, on beş yıldan az olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur." Buna dayalı olarak biz beden ve ruh sağlığının bozulduğu hükmünü de kabul ediyoruz ve buna yönelik de diğer fıkralardaki suç dengesini de gözeterek suçlarda ve cezalarda arttırmaya gittik. Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişiye verilecek cezanın alt sınırı üç yıldan sekiz yıla, üst sınırı da sekiz yıldan on beş yıla çıkartıldı.

Cinsel istismarın vücuda organ ve sair cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda da alt sınır daha önce sekiz yıldı, bu on altı yıla çıkartıldı.

Yine, suçun üçüncü derecede kan ve kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey anne, üvey baba, üvey kardeş ve evlat edinilen tarafından işlenmesi hâlinde, ceza yarı oranında artırıldı.

Yine, koruyucu aile ilişkisi çerçevesinde, koruma ve bakım, gözetim yükümlülüğü altında bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde, yine, ceza yarı oranında artırıldı.

Yine, ifade ettiğim gibi, artık, tecavüze uğrayan çocuklar bu ruh sağlığının bozulduğuna yönelik raporu almak için Adli Tıp Kurumunun önünde beklemeyecekler; randevu almak için senelerin geçmesi ya da "Hadi, şimdi, muayene ettim, bozuldu, git bakalım, altı ay sonra yine gel, bakalım hâlâ devam ediyor mu bu bozukluk, iyileşti mi?" gibi bir ayıp da ortadan kaldırılmış olacak.

Genel olarak yapılan düzenlemeler bu şekilde.

Yine, suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü hâlinde de ağırlaştırılmış müebbet hapsine hükmolunuyor.

Yine, cinsel istismar için başvuru cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması hâlinde ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler de uygulanacak.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Toprak...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Benim takıldığım şey, bu 15 ile diğer çocukları ayırma meselesi. Yani birisi 16 yaşındaysa mesela, onu ancak cebir, tehdit, hile veya ne bileyim, alkol malkol gibi iradeyi etkileyecek, değil mi, başka bir maddeye, nedene dayalı olarak mı olacak? Bunlar yoksa cebir, tehdit, hile falan yoksa ama böyle bir cinsel saldırı varsa...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Saldırı varsa saldırı zaten.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Peki, "Her türlü cinsel davranış" ne anlama geliyor burada? Böyle, burada çok muğlak ifadeler. Mesela, 15 yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş yani hem şurada o ruh sağlığı maddesi çok iyi olarak çıkarılmış. Bu ne demek? Kim, nasıl ölçecek bunu? Kim ölçecek bunu algılıyor mu algılamıyor mu diye? Haydi, yeniden çocukları Adli Tıbbı mı götüreceksiniz algılıyor mu bunu algılamıyor mu diyerek? Muayeneye mi götürülecek? Psikoloğa mı maruz kalacak? Zaten travma geçiren bu çocukları... Fiilî, hukuki anlam ve sonuçlarını

algılama yeteneği gelişmemiş... Bunu birisinin ölçmesi lazım ve bir rapor vermesi lazım, değil mi? O raporu kim verecek? Öyle bir rapor almak zaten travma geçirmiş 15 yaşını tamamlamış olsa bile bir genç insana, çocuğa, 18 yaşın altında birine bir ikinci travma değil mi? O nedenle, zaten, şurada ne bendiydi o, (5) miydi neydi, bir şey kaldırdınız ya 102' de, şimdi tekrar burada sanki geri konuluyor gibi.

Bir de "Her türlü cinsel davranış." Niye öbürü de her türlü değil? 15 yaşın üstünde, 15 ile 18 arasında olanlar, bunlar niye her türlü değil?

Özetle söylemek istediğim bu.

Burada şöyle bir problem de var gibi geliyor bana: 15' i çocuk sayıyor, yukarısını tam pek çocuk saymıyor gibi. Dolayısıyla, mesela 14 yaşındaki bir kızla 16 yaşındaki bir erkek çocuğu birbirlerini seviyorlar, diyelim ki birtakım cinsellik, bir şey olmuş, o çocuk şimdi suçlu durumuna mı düşünüyor? Nasıl oluyor? Çünkü o, kadın örgütlerinin en çok itiraz ettikleri meselerden bir tanesiydi. 18 yaşın altındaki çocukların birbirleriyle, şikâyet falan da olmadan, bir cinsel ilişki, bir şey, böyle bir durum olduğunda cezalandırılıyorlardı. Böyle bir şey de kabul edilemez aslında eğer rızaya dayalı bir hikâyeyse...

Dolayısıyla, burada böyle birtakım sorunlar var.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Şeker.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu maddede tabii 18 yaş altının esas alınması gerektiğini baştan beri de söylüyoruz ama yine burada, 15 yaş olarak da kabul etsek 15 yaşını tamamlamamış veya diyelim ki tamamlamış, 16 yaşında fakat bu fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği yok. Bunu kim ölçecek? Doktor ölçecek. Doktordan başka kimsenin bunu ölçme şansı yok, mahkeme bunu ölçemeyecek. O zaman, yine siz insanları hekime göndereceksiniz. Nereye göndereceksiniz? Adli Tıbbı göndereceksiniz. Yine, oradan çelişkili kararlar çıkacak, daha önceden de gördüğümüz gibi sıkıntılar olacak. Bence, buradaki bu fıkranın değişmesi... Yani bu fıkra ile ilgili sıkıntı olabileceğini söylemek istiyorum. Diğer yerlerde çok ciddi bir problem gözüküyor ama burada bu maddede hem daha önce kaldırdığımız beden ve ruh hâlinin bozulduğuyla ilgili kabul etmiyoruz, bozulmuş kabul ediyoruz ama burada bunu bir ölçme yöntemiyle bir hekime gönderme gereği duyacağız. Aynı yöntemi tekrar uyguluyoruz gibi geliyor bana.

Eğer bunu açıklayabilirsiniz...

BAŞKAN – Sayın Güven...

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Benim de kafama takılan, 102, 103, 104' ü, hatta 105' i alacak olursak ceza açısından hepsi birbiriyle ilişkili aslında.

102' nci maddede diyoruz ki: "Fiilin vücuda organ veya bir cisim sokulması durumunda en az on iki yıl." Yani çocuk olmayan, erişkinler. 103' te (2)' nci fıkrada "Cinsel istismarın vücuda organ, sair cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesinde en az on altı yıl." diyoruz. Yani erişkin kabul ettiklerimiz en az on iki yıl, 15 yaş altı en az on altı yıl ama geçelim 104' üncü maddeye: Burada "15 yaş üstü çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi en az altı yıl..." diyor, madde 104.

BAŞKAN – 44' üncü madde yani.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) - Ne diyor orada?

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – "15 yaş üstü çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi en az altı yıl..." diyor yani on ikiden, on altıdan altı yıla iniyor. 44' üncü maddenin (2)' nci fıkrası, reşit olmayanla cinsel ilişki yani reşit olmayan çocukla cinsel ilişki normal mi kabul ediliyor burada, ben onu anlamadım.

BAŞKAN – Eski maddeye baktınız siz, yenisinde öyle yazmıyor, başka türlü yazıyor. Onu Adalet Bakanlığı açıklayacak şimdi.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Yeni maddedeki farklı.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Altı yıldan on beş yıla.

Bakın "Suçun, mağdur ile arasında evlenme yasağı bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde altı yıldan on beş yıla kadar" diyor "En az altı yıl" diyor. 15 yaş bitirmiş olan kişiler için o, değil mi?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – 16, 17, 18 yaş.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Madde 45' te de yine benzer: "Çocuğa karşı işlenmesi hâlinde altı aydan üç yıla." gibi yani 15 yaşın üstü erişkin dahi kabul edilemiyor eğer karşılıklı cinsel ilişki kurulduysa cezada indirim oluyor yani ben bu çelişkiyi anlayamadım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Tamam.

Şimdi, Adalet Bakanlığına söz vereceğim ama Sayın Şeker "Bir şeyi söylemeyi unuttum." dedi, onu söyleyin, ondan sonra sözü Adalet Bakanlığına verelim.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım

Ben, tabii geneli üzerinde konuşurken şunu söylemiştim: Burada Adalet Bakanlığı yetkilisi arkadaşlarımız da açıklarlarsa sevinirim, cezayı verdik, on altı yıl hapis cezası verdik. Adamın iyi hâinden, mahkemedeki duruşundan, efendiliğinden, konuşma şeklinden cezada indirim yapıyoruz. Bu yetki hâkimde biliyorsunuz, mahkemede. Bence -benim kanun teklifimde vardı- bunu koyalım: "Yukarıdaki fıkralara göre verilecek cezalarda indirim yapılamaz." Yani adam tecavüz etmiş, bunun daha ne iyi hâli olacak? Böyle bir iyi hâl olur mu? Öldürmüş bir çocuğu, tecavüz etmiş; efendim, çok efendi, çok kibar, giyimi kuşamı yerinde, tıraş olmuş gelmiş, mahkemeye saygısı var gibi nedenlerle indirim olmaması lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Önce Adalet Bakanlığı, sonra Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına söz vereyim.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim, uygun görürseniz, ben 103'üncü maddenin (1)'inci fıkrasındaki sistematik ile 104'üncü maddedeki sistematigi arz edeyim, belki biraz daha netleşebilir.

103'üncü maddenin (1)'inci fıkrasının (a) bendinde der ki: 15 yaşını tamamlamamış bir çocuktan bahseder ya da tamamlamış olmakla birlikte yani 15'i bitirmiş, 18'inden küçük, hukuki eylemlerin sonucunu algılaya yeteneği gelişmemiş olabilir bazı çocuklarda, her çocukta bu değildir.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Kim karar verecek buna?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Buna Adli Tıp efendim, çocuk psikiyatristleri karar verecek. Adli Tıp karar verecek ama bu bütün suçlar bakımından yani çocuğun bu şekilde akli melekelerinde bir gerilik ya da eksiklik varsa kendisine karşı işlenen bütün suçlarda -bu yetişkin de olabilir, illa çocuk değil; başka suçlarda buna ilişkin örnekler var- bunun kararını hâkimler, savcılar veremez, o alanda uzman değiller. Bunun uzmanları Adli Tıp uzmanlarıdır, o alanda çalışmışlardır ama her çocuğu göndermeyiz biz, böyle bir iddia varsa göndeririz. Aileden ya da taraflardan böyle bir iddia varsa bu Adli Tıba gönderilir, üniversitelerin adli tıp bölümlerine ya da İstanbul'daki merkeze. Bütün dünyada bu böyledir. Bunu hâkim, savcılar bilemez. Buna doktorlar, uzmanlar karar verecek efendim.

15 yaşını tamamlamış ya da tamamlamakla birlikte akli melekeleri gelişmemişse hiçbir şekilde rıza kabul etmiyor ve rızası olsun olmasın, kanun koyucu burada en ağır cezanın verilmesini öngörüyor.

İkinci hâl ise yani (b) bendindeki hâl ise, diğer çocuklara karşı... Hangi çocuklar? 15-18 yaş grubundaki çocuklara karşı cebir, tehdit, hile ve iradeyi etkileyen başka bir nedenle işlenirse yine 103'üncü maddeye göre ceza verilecek efendim. İster basit hâli olsun ister nitelikli hâli olsun, 102'inci maddenin fıkrasındaki hâl olsun, eğer 15-18 yaş grubundaki çocuğa karşı zorla bir eylem gerçekleştirilmişse on altı yıl ceza verilecek. 104'üncü maddede ise yine 15-18 yaş grubuna hitap eder. 15 yaşından küçükse hiçbir şekilde 104'e gitmez, 103'teki en şedit cezalar uygulanır efendim. Eğer 15 yaşından küçükse, rızası olsa dahi kesinlikle 104 değil, 103'üncü madde uygulanır.

104'üncü madde hangi hâllerde uygulanır efendim? Birincisi: 15-18 yaş grubundaysa (1)'inci fıkradaki hâl ve çocuğun rızası varsa, bu şekilde de bir eylem gerçekleşmişse, ilişki vuku bulmuş ise, tasarıya göre, şikâyet üzerine iki yıldan beş yıla kadar ceza verilecek. (2)'nci fıkrada ise, bizim gerçek anlamda "ensest ilişki" dediğimiz, çocuğun 15-18 yaş grubunda olması ve rızayla yapılmış bir eylem olması durumunda, mevcutta şu anki yürürlükteki hükme göre altı aydan iki yıla kadar olan cezayı, biz altı yıldan on beş yıla kadar ceza verilecek şekilde artırıyoruz efendim.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Niye "en az on altı yıl" denilmiyor da altı yıllı başlıyor?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Bunu, çalışma grubu, komisyon bu şekilde takdir etti. Bu konudaki takdir yüce heyetindir efendim.

Buradaki, 104'üncü maddedeki yaş grubu kesinlikle 15 ve 18 yaş grubudur. Rıza yoksa 103'üncü maddeye göre en şedit ceza verilir, rıza varsa (1)'inci fıkraya göre iki yıldan beş yıla kadar ceza verilecek, ensest ilişki varsa (2)'nci fıkrada altı yıldan on beş yıla kadar ceza verilecek efendim.

Kanunun sistematiki bakımından bir eksiklik görülmemekle birlikte, takdir yüce heyetindir efendim.

BAŞKAN – İndirimle ilgili...

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim, indirimle ilgili, o Anayasa Mahkemesince de iptal edilecek bir hükümdür. Benzer düzenleme mesela şeyde vardı -buna benzemez belki ama- 104' üncü maddenin (2)'nci fıkrasında vardı. Fail ile mağdur arasında 5 yaştan fazla bir fark varsa şikâyet aranmaksızın 2 katına kadar ceza verileceğine dair hüküm vardı. Anayasa Mahkemesi bunu iptal etti eşitlik kuralına aykırılıktan dolayı. Benzer düzenlemeyi burada da iptal eder ama buyurduğunuz hususu hâkimler zaten olayın gerçekleşme şekline göre bireyselleştirirken 61'inci maddeye göre, dikkate alması gereken... Eğer yerel mahkeme dikkate almazsa -Yargıtaydaki daire bu konuda zaten hassas- orada cezanın üst haddten verilmesini ya da indirim yapılmamasını kabul edebilir ve bunun bu şekilde kararını bozabilir Yargıtay efendim.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Yani bunu koyarsak bir sakıncası var mı?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim, iptal edilir yani Anayasa Mahkemesi iptal edebilir; etme ihtimali yüksek diyelim daha doğrusu.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Kim götürülecek Anayasa Mahkemesine?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Hâkimler götürür efendim, bireysel başvurudan gider.

Bir husus var efendim: 14 yaşındaki bir mağdura karşı, kıza karşı 16 yaşındaki bir çocuk bu suçu işleyebilir mi? Tabii ki işleyebilir. Mağdur 14 yaşında olduğu için 103' üncü maddeden yargılanır.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – 16 yaşındaki de çocuk...

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – O 16 yaşındaki çocuk. Onun indirimi, çocuk olmasından kaynaklanan indirimi Türk Ceza Kanunu'nun ilgili maddesinde var; üçte 1'ini indirir, alacağı cezanın bir kısmı indirilir efendim çocuk olduğu için.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Peki, 14 yaşındaki ile 14 yaşındaki...

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Evet efendim, her ikisi de burada hem faildir hem mağdurdur. Oradaki husus şudur failer bakımından: İki de fail olduğu için birbirlerine karşı, çocuklar bu eylemin anlam ve sonucunu bilip bilmediğini yine uzmanlar değerlendirir, adli tıpçılar değerlendirir.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Yani zorla varsa...

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Zorla dahi olsa, çocuk bu eylemin sonuçlarını algılayabilecek yeteneği gerçekleşmişse, gelişmişse adli tıpçılar "Bu cezalandırılabilir." derse hâkim ceza verir, her ikisine de verir ama cezaları önemli oranda indirir efendim. Ama "Bu çocuklar bu eylemin sonucunu algılayamıyor." derse adli tıpçılar, ceza verilmez bu çocuklara.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Peki, bu öyle bir saldırı falan değilse, iki arada böyle bir ilişkiyse...

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Olsa dahi efendim...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Neden öyle?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – 15 yaşından küçük olduğu için rızayı hiçbir şekilde kanun koyucu kabul etmiyor efendim. Şöyle: Mevcuda göre konuştuk, tasarıda da öyle.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Kanun koyucu biziz, değiştirebiliriz.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Mutlaka öyledir efendim ama şöyle: Şu anki mevcut yürürlükteki hükme göre ve tasarıya göre de 15 yaşın altındaki çocuğun hiçbir şekilde rızası kabul görmüyor. Yani, bunu yetişkinler de kötüye kullanabilir.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Peki, 2-16 yaşında ne oluyor?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Orada rıza varsa şikâyete bağlı, rıza yoksa ikisini de fail.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Rıza varsa sorun yok, şikâyet varsa problem.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Şikâyet varsa yine aynı şekilde ikisi de fail olur efendim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Güven "Bir şey soracağım." dediniz.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Pardon, anlayamadım Sayın Başkanım. Şimdi, 15 ile 18 yaş üstü çocuk rızasıyla oluyorsa bu akrabası veyahut evlatlık edinmiş kişi bile olsa altı yıldan mı başlıyor cezası?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Hayır efendim, evlenme yaşağı bulunan kişi ise o zaman altı yıl olacak. Evlenme yaşağı olanlarda Medeni Kanun'da belirlenen anne, baba, kardeş, hala, teyze, dayı o birinci derecedeki hısımlar ama

evlatlık edinilende evlenme yasağı var. Bunun dışındaki kişilerde şikâyet varsa 104' üncü maddenin (1)' inci fıkrasına göre iki yıldan beş yıla kadar ceza alacak.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Yani, 10-16 yaşındaki bir çocuğa “İsteği var.” diye ceza indirimi yapıyor.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Doğrudur efendim, eğer evlenme yasağı yoksa.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Ya da 15 yaşından bir gün almış çocuğa iki yıl veriliyor.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Doğrudur efendim. Evlenme yasağı yoksa iki yıl, aralarında evlenme yasağı varsa altı yıl efendim.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Peki bu isteğe bağlı diye 15 yaşındaki çocuk...

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Zor varsa zaten 103' üncü maddeden ceza alır efendim.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Ama burada böyle bir şey yok.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim, şöyle; 103' üncü maddenin (b) bendinde diyor ki: “Diğer çocuklara karşı cebir, tehdit, hile ve iradeyi etkileyen başka bir nedenle işlenirse...” 103' üncü maddeye giriyor. 15-18 yaş grubunda olsa dahi cebir, şiddet varsa 103' üncü maddedeki cezayı alacak efendim.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Şimdi, Adalet Bakanlığının temsilcisi olarak siz de ifade ettiniz konuşmanızda. İşte “15 yaşın altında rızası olsa bile.” dediniz.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Olsa bile kesinlikle.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Şeyde de var, 44' üncü maddede yine bu düzenlemeye bağlı olarak “Rızaya dayalı da olsa 15 yaşını doldurmamış olan çocuklarla olan ensest ilişkisinin.” diye. Şimdi, bilim de yasalarda 15 yaşın altında rızayı kabul etmiyor, rızayı sorgulamıyoruz biz.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Doğrudur.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ama siz de kendi ifadenizde ve burada da gene 44' üncü maddede “Rızaya dayalı dahi olsa bile” gibi bir cümle bence yanlış oluyor yani bu örtüşmüyor. Bunun düzeltilmesi gerekir diye düşünüyorum.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Hayır, 104' üncü maddenin (1)' inci fıkrası reşit olmayanla cinsel ilişki maddesidir, şöyle der: “Cebir, tehdit ve hile olmaksızın 15 yaşını bitirmiş olan çocukla -15 yaşını bitirmiş, 18 yaşını da tamamlamamış olacak- cinsel ilişkide bulunan kişi, şikâyet üzerine iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası alır.”

(2)' nci fıkrada, suçun -Hangi suçun? Bu suçun- yani 15-18 yaş grubundaki çocuğun rızadan cinsel ilişkisinde, aralarında evlenme yasağı varsa altı yıl olur. Dolayısıyla, mağdur 15 yaşından küçükse 104 kesinlikle uygulanmaz, 103' üncü madde uygulanır efendim.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ama “Rızası olsa bile” cümlesi...

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Rızası olsa dahi...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – İşte, yanlış oluyor ama, bunu hiç kullanmamak gerekir. Yani 15 yaşın altında rızayı zaten biz sorgulamıyoruz. Yani öyle bir sorgulamamız yok ki 15 yaşın altında.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Gerekçeden herhâlde baktınız efendim siz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Gerekçeden, evet.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim, gerekçe, doğrudur, 15 yaşın altında kesinlikle rıza kabul edilmiyor efendim.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ama hani kullanırken de dikkat etmek gerekir, buraya yazarken de işte, “Rızaya dayalı olsa da 15 yaşını doldurmamış olan çocuklarla...”

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim, o 103' üncü maddenin gerekçesidir, 104' te kesinlikle...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hayır, ben maddelere bakmıyorum, hani bu konuda sadece o cümlenin bizde yarattığı algıya... “15 yaşını doldurmamış olsa bile”, “Rızası olsa bile” bizi farklı bir yere götürür, yani rıza, rızası var, yok gibi bir algıya yönlüyor. Yani bunun düzeltilmesi ya da sizin de ifade ettiğiniz cümlelerde dikkat edilmesi daha doğru olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, evet, bu husus önemli bir husus, ama biz şu anda 103' üncü maddedeyiz, 104' le ilgili konuşmuyoruz, onu oraya geldiğimizde konuşalım.

Bu konuyla ilgili Aşkın Hanım söyleyecek sözünüz yoksa, 103' üncü maddeyi oylarınıza sunmak istiyorum...

ÇOCUK İSTİSMARINI VE İHMALİNİ ÖNLEME DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ HATİCE KAYNAK – Ben bir şey söylemek istiyorum efendim.

BAŞKAN – 103’le ilgili mi?

ÇOCUK İSTİSMARINI VE İHMALİNİ ÖNLEME DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ HATİCE KAYNAK – Evet.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

ÇOCUK İSTİSMARINI VE İHMALİNİ ÖNLEME DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ HATİCE KAYNAK – Ben öncesinde de belirtmiştim ama kayıtlara geçmesi açısından tekrarlamak istiyorum.

103’üncü maddenin kapsamının özellikle ensesti daha genişleterek almasını biz de çok olumlu buluyoruz, bir sivil toplum örgütü ve çocuk istismarı alanında uzmanlaşmış bir örgüt olarak, ama buradaki çok önemli iki problemden, sizin de bahsettiğiniz gibi yaşları çok yakın iki çocuk arasındaki durumun özellikle dikkate alınması gerekiyor. Bugün bile çocuk ağır ceza mahkemesinin başkanı bana “Gidiyorsan bunu da ilet, buradaki çocukların yüzde 70’i cinsel istismar suçundan yargılanıyor ve çoğunu biz hapse göndermek zorundayız.” dedi. Çünkü verilen cezalar çok ağır, hiçbir şekilde indirimle dışarıda tutulmuyor ve bu çocuklar sekiz yıl, on yıl gibi hapis cezaları alıyor. Onlar için başka tedbir mutlaka yasanın bu hükmünün içine girmesi gerekiyor. Özellikle 15 yaşından küçük failerin olduğu durumda ve ikisi de 15’ten küçükse biri suçun faili, biri mağduru oluyor, sadece cinsel olarak biyolojik farklılıklarından dolayı birine beş yıldan, birine de sekiz yıldan ya da on beş yıldan başlayan, yani kız ve erkek olmak nedeniyle, rızayla demiyorum ama aralarında cebir, tehdit, hile olmadan 15 yaşından küçük iki çocuk arasında gerçekleştiğinde de başka türlü, cinsiyet ayrımı nedeniyle ağır cezalar vermek durumunda kalabiliyoruz. Hâlbuki ikisinin niyeti de aynı şey, yani dürtülerini kontrol edememek ya da bir şeyi öğrenmeye çalışmak gibi bir şey, buna çok özel bir düzenleme ihtiyacı var.

Aşkın Hanım cevap verdi, ÇİM’ler aslında ruh sağlığı konusunda destek sağlıyor diye, ama şu anda gördüğümüz, tespit edilen dosyalarda bile “Çocuğun ruh sağlığı bozulmuştur.” raporu oranın bağlı olduğu ÇİM’den veriliyor, ama bu çocuklar için...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN AŞAN – Ama şu anda kanun var...

ÇOCUK İSTİSMARINI VE İHMALİNİ ÖNLEME DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ HATİCE KAYNAK – Kanun var, ama bir tedaviye de gönderilmiyor bu çocuklar. Başka maddelerde var, mesela fuhuş maddesinde var, kullanılıyor mu bilmiyorum ama, tedaviye tabi tutulur diye, burada da böyle bir düzenlemeye ihtiyaç var, bu çocuklar için mutlaka böyle bir şey yapılması gerekiyor cinsel istismarda.

104 kapsamında söylenecek denildi ama, 104’ün (2)’nci fıkrasında, ensestte rıza olmaz. 15-18 yaş arasındaki kişinin iradesi sakatlanmıştır aile bireylerinden ya da evlenme yasağı olan birisi tarafından rızayla bile, adı rıza olan cinsel ilişkiye zorlandıysa orada irade sakatlanmıştır, o yüzden onun 103’ün içine mutlaka alınması gerekiyor. “Rızayla Cinsel İlişki” başlığı altında kalırsa, o suçun niteliğini hafifleten, onu değersizleştiren ve mağdurun rızası üzerinden tartışma yapılacak bir şeye dönüştürüyor. Şikâyet aranmaksızın ele alınan bir suçsa o rızayla cinsel ilişki değildir, bir cinsel istismar suçudur, mutlaka 103’ün içinde değerlendirilmesi gerekir.

Teşekkür ediyorum.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Ben de bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Evet, buyurun.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Bu madde geçmeden bir şeyi ben bir kez daha hatırlatmak istiyorum.

Şimdi, bu çocuğa yönelik cinsel istismar ya da taciz meselesi konusunda yine Diyarbakır meselesine dönmek istiyorum.

Şimdi, bir tecavüz olayı varsa bunu Adli Tıp kesinleştirecek, bunda bir sıkıntı yok. Tabii, biz gerekçeleri okumadık, ama öyledir. Ama çocuğa yönelik farklı, tecavüz dışında bir cinsel istismar varsa bu nasıl ortaya çıkarılacak? Yani biraz önce Diyarbakır örneğini verdim. O iki çocuk bana anlattılar yani, çok açık ve net anlatıyorlar, ama ne yazık ki o takipsizlikle sonuçlandı.

Şimdi, nasıl bir veri olacak ki mesela hekimlerle mi olacak, çocuk psikiyatristiyle mi olacak, yani bu konudaki tasarruf savcılara, hâkimlere mi bırakılacak? Böyle bırakılırsa sonuçlar böyle oluyor ve iki çocuk, o iki kız çocuğu büyük bir travmayla yaşayacaklar hayat boyu, yani şu anda 10 yaşında, kendisine yapılanları çok iyi, net anlatıyor, tarif ediyor.

Bu konuyla ilgili, belki, bilemiyorum tabii hukukçu değilim ama, bir şeyler yapılabilir mi, yazılabilir mi?

BAŞKAN – Evet, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim, uygun görürseniz ben son sorunuzdan başlayarak açıklama getireyim.

Bu husus bir ispat aracı, yani maddi ceza hukuku değil de ispat hukukunun bir sorunu. Yani bu suçlar öyle suçlar ki tanığı olmayan -çok fazla olan- başka delili olmayan, mağdurenin ifadesinden başka -birçok olayda biz onu görüyoruz- ispat, delil yok, ispat aracı yok.

Burada öteden beri şöyle bir uygulama var zaten, Yargıtay uygulaması da bu, genellikle mağdurenin ifadesi her safhada, savcılıkta ya da mahkemede istikrarlı şekilde aynı ise, bu ifadeye, mağdurenin ifadesine itibar eder hâkim, savcılar...

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Çocuk meselesi olduğu için söylüyorum, mesela 7-8 yaşında bir çocuk, büyük olsa önemli değil de.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Bu hâlde dahi bu böyledir.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Onların isimlerini alalım, biz takip edelim.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Şimdi, Sayın Bakanımın da arz ettiği gibi ÇİM'ler kuruldu. ÇİM'lerde çocuğun her ifadesi kayıt altına alınıyor ve savcılıkta ve mahkemede tekrar tekrar ifadesi alınmayacak artık, sıcağı sıcağına çocuğun verdiği ifadeler bizim için önemlidir. Oradaki ifadesi doğru şekilde örtüşüyorsa diğer birtakım iddialarla, ona itibar ederek dava açılır ve mahkûmiyet kararları da verilir. Yani bir tek mağdurenin ifadesiyle ceza verilen birçok dosya vardır açıkçası. Bu bir ispat sorunu.

Ha, ortaya çıkmıyor. Ortaya çıkmamasının sebebi, toplumun bütün kesimlerini ilgilendiren, aileyi de ilgilendiren... Biraz önce ifade edildi, anne söylemiyor, kardeş söylemiyor, ensest ilişkiler mesela, bununla başka şekilde mücadele etmek gerekiyor, yani bir tek hâkim, savcının da yapabileceği bir şey değil.

İkinci husus, tecavüz varsa bunu Adli Tıp kesinleştirecek ya da belirleyecek, artık böyle bir şey yok. Eğer mağdurenin ifadeleri ya da başka tanık ifadeleri bunu ispatlıyorsa, mağdur mutlaka artık Adli Tıba gitmeyecek. Onun için bu tasarının önemli yanlarından biri de odur, beden ve ruh sağlığının bozulup bozulmadığını artık araştırmayacağız, Adli Tıba da, İstanbul'a artık her çocuk gitmeyecek.

Adli Tıba gidecek haller vardır, çocuğun eğer akli melekelerinde bir gelişmezlik söz konusu ise, yine Adli Tıp belirleyecektir bu hususu.

ÇİM'ler noktasında hukuki altyapı tam olarak belki oluşturulmadı ama şu bilgiyi ben arz edeyim: Bakanlığımızda mağdur haklarının geliştirilmesi anlamında bir birim kuruldu ve mağdur haklarına ilişkin bir kanun tasarısı hazırlamaya başladık. Bu konuda komisyon oluştu, ilk toplantısını geçen hafta yaptık, bu tasarının belli bir aşamaya gelmesinden sonra bütün enerjimizi o tasarının hazırlanmasına vereceğiz Bakanlık olarak.

Mağdur haklarını geliştirirken, biraz önce belirtildi, ÇİM'lerin hukuki altyapısı, ihbar ve şikâyet edenlerin kimliğinin gizlenip gizlenmeyeceği, bu suçlardan ya da başka suçlardan dolayı mağdur olmuş, bu ister çocuk olsun ister yetişkin olsun, bu suçun etkisini en aza indirebilecek başka argümanlar -cinsel suçlarda psikolojik tedavi, destek ne gerekiyorsa- üzerinde çalışmak üzere bir komisyon kuruldu ve o tasarı da inşallah en yakın sürede Meclisin önüne gelecektir diye düşünüyoruz efendim.

“Birbirlerine yakın olanlar bakımından aylık düzenleme yapılınsın...” Ya, orada çok zor bir alan. O düzenleme, o formülasyon mesela 104'üncü maddede yapıldı ama Anayasa Mahkemesi iptal etti. İşte, birbirleriyle emsal, akran olanların birbirlerine karşı yaptığı, rızâen olan suçta şikâyet üzerine verilecekti. Eğer faille mağdur arasında 5 yaştan fazla fark varsa ceza şikâyet aranmaksızın 2 kat verilecekti. Bunu Anayasa Mahkemesi iptal etti, biraz önce de arz ettim. Buna ilişkin bir formülasyona gidemedik açıkçası burada. Bu hâliyle 104'üncü maddenin...

BAŞKAN – Hâkimin bu konuda takdir yetkisi herhâlde vardır.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Takdir yetkisi yok. Şöyle efendim: Biraz önce “Ya, çocukla çocuk -ister öğrenme olsun ister başka yeni gelişmekte bir çocuk olsun- okulda birbirlerine karşı herhangi bir temasta yaparsa buna da bu kadar ceza verilsin ya da ceza verilmesin, başka güvenlik tedbirleri uygulansın.” dendi. Bu hususlar dikkate alınmak suretiyle 104'üncü maddede şikâyet üzerine iki yıldan beş yıla kadar ceza verilmesi öngörülüyor. Eğer şikâyet varsa, devam ediyorsa ceza verilecektir, yoksa ceza verilmeyecektir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, anlaşılmıştır, şimdi çok daha net oldu.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Nerede? Ben göremiyorum 104'üncü maddede.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – 104'ün mevcut hâlinde var efendim. Formülasyonda (1)'inci fıkranın sadece cezasını değiştiriyoruz. Şikâyet mevcutta olduğu için var efendim.

BAŞKAN – Nurcan Hanım, buyurun.

NURCAN DALBUDAK (Denizli) – Başkanım, teşekkürler.

Burada Adli Tıbbı gitme zorunluluğu olmadığı yaş aralığı var mı? Burada yani 15, 18 ya da 18 ve üstü gibi, Adli Tıbbı gitme zorunluluğu olmamasında bir yaş sınırlaması var mı?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Yok efendim, yok.

NURCAN DALBUDAK (Denizli) – Peki, burada, bizim her zaman masum gözüyle baktığımız birtakım durumlarda sadece para ya da başka şeyleri elde etmek, menfaat elde etmek amacıyla karşısındakini tehdit ya da başka türlü bir olay içine girip yani farklı durumlar söz konusu olduğunda, şikâyetçi olduğunda, kişinin kendisini ispatlayamadığı durumda bir erkeğin, hani bahsettiğimiz cezalar ki çok yüksek... Bu tür durumlarda nasıl bir yol izlenecek?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim, bu işin bu yönü de var yani düşünmemiz gereken yönü bu. 104' teki...

NURCAN DALBUDAK (Denizli) – Çok özür dilerim. Daha öncesinde böyle bir vakayla karşılaşmıştık. Önce para talep ediyor, “Eğer bu parayı vermezsen şikâyetçi olacağım.” diyor ve şikâyetçi olduğunda da şu anda içeri girdi ve yirmi yıla yakın bir süre ceza aldı kişi. Yani bunu bu şekilde kullanacak bir kesim, bir mekanizma da var. Bunu nasıl önleyebileceğiz?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Cezaları artırdıkça, efendim, bu tür sıkıntılar da gündeme gelecek yani birtakım suistimaller olacak ve şantaj aracı olarak kullanacak.

NURCAN DALBUDAK (Denizli) – Orada Adli Tıbbı gitme zorunluluğu getirmek çok...

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – O, Adli Tıpla bağlantılı değil efendim.

TÜRK KADINLAR BİRLİĞİ GENEL BAŞKANI SEMA KENDİRCİ UĞURMAN – İstisnaları kanun hâline getiremeyiz yani.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Evet. Adli Tıp zorunluluğunu getirmiyor efendim belirttiğiniz husus. Adli Tıp sadece çocuğun akli melekelerinde biraz gelişmemelik var mı yok mu, o noktada var.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – O da aile iddia ederse.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – İddia edilirse, genel kural değil bir de efendim. Ama cezaları artırmanın böyle... Özellikle 104' üncü maddede rızaen bir cinsel ilişki var da bu sonra buyurduğunuz şekilde kötüye kullanılırsa bu yol açık. Cezayı artırdıkça bu da artacaktır, bu ihtimal artacaktır. Bunu, bu riski göğüslemek gerekiyor açıkçası.

BAŞKAN – Binnaz Hocam, buyurun.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ben demin sigaraya çıktım, oylamışsınız, oylanacağını da farkında değilim. Ben şunu diyeyim: Bu, Adalet Komisyonuna nasıl gidecek? Buradaki komisyon şu maddeyi, bu maddeyi onayladı diye gidecek herhâlde, bu tartışmalar olmayacak. Şimdi ben hem ensest meselesini hem de sizin söylediğiniz hikâyeyi çok önemsiyorum. Çünkü burada gerçekten de uzmanlar var, sahada çalışıyorlar ve bu meseleyi biliyorlar. Şimdi biz burada kâğıt üzerinde öyle mi desek, böyle mi desek falan diye ahkâm kesiyoruz. Ben şunu öneriyorum... Herhâlde onların muhalefet şerhi mümkün değil, değil mi?

BAŞKAN – Evet, değil.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Eğer bir şey yazarsanız ve hemen acele her ikiniz de hazır hâlde...

ÇOCUK İSTİSMARINI VE İHMALİNİ ÖNLEME DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ HATİCE KAYNAK – Ben hazır hâlde verebilirim size.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – ...verirseniz ben kendi adımla onu muhalefet şerhi diye veririm ki Adalet Komisyonu da duysun bu meseleyi. Çünkü aksi hâlde buradaki komisyondan işte o 3 madde de oylandı ve geçti diye gidecek Adalet Komisyonuna. Hâlbuki saatlerdir bunların birtakım böyle problemleri tartışıyoruz. Ben onu söyleyecektim.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederiz.

Semiha Hanım, buyurun.

SEMİHA ÖYÜŞ (Aydın) – Çalışmalarda başarılar diliyorum.

Şikâyet süresi söz konusu mu yani bu yasa düzenlemesinde ne kadar zamanda, olayın vukuundan ne kadar süre içerisinde şikâyet daha çok dikkate alınacak? Ben tam inceleyemediğim için sizden bilgi almak istedim.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Efendim, şöyle arz edeyim: Olayın gerçekleşmesinden itibaren altı ay içinde şikâyetin vuku bulması gerekiyor efendim.

SEMİHA ÖYÜŞ (Aydın) – Ama o zaman delillerin ortadan kalkması gibi bir durum söz konusu oluyor. Yani tecavüze uğradı, mağdurun şikâyetinden başka bir delil de yoksa ortada -biraz önce Nurcan arkadaşımızın ifade ettiği- yani maddi çıkar amaçlı tehdit...

NURCAN DALBUDAK (Denizli) – Sadece beyana dayalı bir şey olacak o zaman.

SEMİHA ÖYÜŞ (Aydın) – ...aracı olarak kullanabilmesi bu anlamda her zaman mümkün olmayacaktır. Şikâyetin de samimiyeti dikkate alınacaktır takdir çerçevesinde.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Mutlaka. Efendim, o sürede yapılmış bir şikâyet, ister emniyete ister savcılığa yapılmış bir şikâyet o altı aylık sürenin işlemlerini durdurur ve yapılmış sayılır. Bundan sonra savcı bu iddianın doğruluğunu araştırır. Eğer samimi bir ifade varsa, istikrar kazanmış bir ifade varsa eğer aşamada savcı davayı açar ama ifadeler çelişkiyise, hakikaten kişi masumsa dava açmaz, takipsizlik verir. Eğer iş daha da vahimse iftiradan dava dahi açabilir savcı. Eğer hakikaten iftira olduğu kanaatine varırsa bu isnadın, savcı mağdure hakkında iftiradan dolayı da dava açabilir.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli milletvekilleri, bu konuda tabii ki kanunun görüşmeleri çerçevesinde gerek sivil toplum kuruluşlarının gerek milletvekili arkadaşların gerekse tüm konuşmalar üzerinden bir rapor yazılarak üst komisyona gidecek ama muhalefet şerhi noktasında da sivil toplum kuruluşlarının görüşlerini o yönde belirtip vermesini istiyorsanız bu da verilebilir. Yani, bu konu gayet açık ve nettir, bunda hiçbir sıkıntı ve endişe edecek bir husus yoktur. Buradaki görüşlerin her birinin üst komisyona ulaşması konusunda gayretimiz olacaktır.

Bu görüşmeler neticesinde 43' üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

44' üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun, Sayın Güven.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yani, 44' üncü maddede benim hâlâ kavrayamadığım, bu, "Cebir tehdidiyle olmaksızın -yani 'rızasıyla' demek herhâlde- 15 yaşını bitirmiş olan çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi şikâyet üzerine altı yıldan on beş yıla kadar hapis cezası..." Evlenme yasağı bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde...

Onun dışında, (3)' üncü fıkrada da koruma, bakım ve gözetim yükümlülüğü bulunan kişi ise yine aynı şekil, altı yıldan başlıyor. Ama biz madde 42' de evlenme yasağı olan veyahut işte hısımlığı olan kişilerle ilişkisi olduğu zaman, şikâyeti olduğu zaman cezanın on iki yıldan az olmamak üzere diye... Yani, bu 18 yaşın üzerindeki kişilerde "en az on iki yıl" diye bir süre var ama 15 ile 18 yaş arasında altı yıldan başlayan bir ceza var.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Şöyle arz edeyim efendim: Mağdur 18 yaşından büyükse ve nitelikli hâl gerçekleşmişse on iki yıl, eğer üçüncü derece kadar yakını yaptıysa bu eylemi yarı oranında artıracamız on sekiz yıl; bu, bu efendim.

103' üncü maddede mağdur çocuksa yani 15 yaşından küçükse rıza aramıyoruz ya da 18 yaşından küçük de zorla yapıldıysa orada on altı sene -(2)' nci fıkradaki hâlde- ve bunu yakın akrabası yaptıysa yarı oranında artırıyoruz yirmi dört yıl. Eğer, 104' üncü maddedeki hâle gelirse orada da 15 yaşından büyük ve 18 yaşından küçük ve rıza var. Rıza yoksa 103, rıza varsa 104 efendim. Eğer 104' teki eylemi bir yakını yaptıysa, evlenme yasağı olan biri yaptıysa altı yıl, evlenme yasağı olmayan biri ile rızaen cinsel ilişkiye girdiyse iki yıldan beş yıla kadar efendim.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Yani, çok büyük çelişki olarak ben anlıyorum.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Sayın Başkanım, sayın milletvekilim; şimdi, bu madde, bu reşit olmayanla cinsel ilişki maddesi, bu, daha önceki TCK 104' te şu şekilde, şu niyetle ihdas edildi. Şimdi, eğer, bu madde burada olmazsa, böyle bir kanuni çalışma yapılmamış olsaydı, bu aralıkla ilgili yani 15 yaşını doldurmuş -16, 17, 18 diye düşünün o arayı- onların cinsel ilişkisi tamamıyla yasaklanıyordu, rızaen bile olsa hiçbir şekilde cinsel ilişkide bulunmaları yasak olurdu. O yüzden buraya böyle bir şey girildi "reşit olmayanla cinsel ilişki" diye. O grup çocuklara bunu özgürlük olarak nitelendiriyor çoğu, bunları ona...

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Ama ben şuna da dikkati çekmek istiyorum: "Evlenme yaşında bulunan çocuk tarafından" diyorsunuz, bunun rızası olur mu artık.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Şimdi şöyle, zaten şöyle: Zaten bir şikâyet varsa hemen şeye giriyor bu, cinsel saldırıya girmiş oluyor, eğer şikâyet varsa oraya giriyor. Eğer yoksa, cebir, tehdit, hile olmaksızın 15 yaşını bitirmiş olan çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi... Şimdi, aslında, bu madde, daha önce Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği madde iptal edilmiş olsaydı çok çok daha iyi anlaşılacaktı. Çünkü, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği madde şöyle bir şeydi: "Fail, mağdurdan 5 yaştan daha büyük ise şikâyet koşulu aranmaksızın cezası 2 kat artırılır." Böyle bir fıkra vardı, bunu Anayasa Mahkemesi iptal edince sonra ortaya çok büyük boşluklar çıktı, problemler çıktı ortaya. Mesela ensest, babası ya da kardeşi rızaen cinsel ilişki durumunda bir cezası yoktu, işte şimdi yapılan düzenleme ile oradaki o açıklık da kapatılıyor. Ne yapılıyor mesela? Diyor ki: Aralarında eğer evlenme yasağı yani suçun, mağdurla arasında evlenme yasağı bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde şikâyet hiç aranmıyor ve altı yıldan on beş yıla kadar hapis cezasına hükümleniyor.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Peki, niye sekiz yıl değil de veya diğerleri 103'e veya 102'e göre değil de... Neden indirim, ceza indirimi var, ben onu sorguluyorum.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Bu sizin takdiriniz, siz takdir edin. Eğer, diyorsanız ki bunu şey yapın, "Sekiz yıl ile on altı yıl şeklinde biz istiyoruz." diyorsanız, bizim buna bir itirazımız yok.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Üstelik koruma hâlindeyken...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Bunu yaparken de sanırım yine hukuklarından kaynaklanan onların bir dengesi var, böyle hesaplar yapıyorlar, 3/2'nin 2/5'inin... Sanırım ona dayalı olarak bir şey yaptılar, burada bir denge oluşması açısından bir çalışmada bulundular ama tamamıyla sizin takdirinizdir buradaki rakamların değişmesi konusu.

Yine, "Suçun, evlat edineceği çocuğun, evlat edinme öncesi bakımını üstlenen ve koruyucu aile ilişkisi çerçevesinde koruma, bakım ve gözetim yükümlülüğü bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde" şeklinde bu bizim talebimizdi, çünkü bizim koruyucu aile müessesesini şu anda daha öncesine nazaran daha aktif bir şekilde işletiyoruz ve bu ilişki evlat edinilmeden daha önceden başlayan bir ilişki, o süreyi de bunun içerisine katma çalışmamızdır bu. Yani, buradaki, demin sizin söylediğiniz altı yıldan on beş yıla kadar hapis cezası, bu tamamıyla sizin takdirinize göre, oylamanıza ve kabulünüze göre değişebilir.

BAŞKAN – Canan Güllü, buyurun.

TÜRKİYE KADIN DERNEKLERİ FEDERASYONU BAŞKANI CANAN GÜLLÜ – Şimdi, işin cezai boyutu hakikaten bir sivil toplum temsilcisi olarak beni şu anda ilgilendirmiyor yani on altı yıl da verseniz otuz iki yıl da verseniz o fiil işlenmiş oluyor. Yani, sonuçta, karşı tarafın ruh hâli bozulmuş, yaşamı gitmiş... Hani, ben hep şeyi söyledim bazen yargıda iyi hâl nedeniyle tecavüzden serbest bırakılmış adamlar için, hâkimler acaba tokat attığı bir arkadaşla aynı odada iki saat nasıl kalabilirler diye, bu tecavüz ruh hâlini nasıl bozuyor onu anlamaları lazım. Dolayısıyla, ben, sivil toplum temsilcisi olarak diyorum ki öncelikle biz bunların yapılmaması yani alanı temiz tutalım. Alanı temiz tutmak için de elimizdeki eğitim noktasından gideceğiz ama 104'üncü maddenin (2)'nci bendinde "Suçun, mağdur ile arasında evlenme yasağı bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde" Yani, baba -ben enseste gidiyorum, uzmanlık alanım olduğu için diyorum, naçizane- bu işi yaptı, tamam, ama babaya şahitlik eden bir anne var, tabir yerindeyse yardım yataklık eden bir anne var, burada anneyi suçlamayacak mıyız? Yani, bu madde içinde... Bakın, biraz önce cezalar yok dedim ama bu tarafta da eğer bir sistemi kuruyorsak sistemin içinde buna gözünü kapatıp da hani onu altın tepside sunan bir anne varsa -kadın dernekleri olarak da- o da iştirakten cezalansın.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Suça iştirakten var zaten.

TÜRKİYE KADIN DERNEKLERİ FEDERASYONU BAŞKANI CANAN GÜLLÜ – Var mıdır bunun içinde?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Önemli olana ispatlanması efendim, ispatlanmadıktan sonra tabii ki...

TÜRKİYE KADIN DERNEKLERİ FEDERASYONU BAŞKANI CANAN GÜLLÜ – Hayır, ben ispatlanmadan bahsetmiyorum, yanlış ifade ediyorum galiba. Ben, bildiği hâlde saklayan, bunu ihbar etmeyen...

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN – Suçu bildirmemek suçtur efendim zaten.

TÜRKİYE KADIN DERNEKLERİ FEDERASYONU BAŞKANI CANAN GÜLLÜ – Evet, bu var mı?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Bunun içinde yok ama ayrıntılı TCK'da var zaten.

TÜRKİYE KADIN DERNEKLERİ FEDERASYONU BAŞKANI CANAN GÜLLÜ – Bir şey daha, almışken çok özür diliyorum, sabrınızı zorlamak istemiyorum ama bir şeye kafam takılmıştı: 102’de şu ani dokunma olayı var ya, hani dokundu ve gitti. Şimdi, çok yakın zamanlarda, ilini de söyleyeyim, Tunceli ilinde, dokunmadı sadece cep telefonlarıyla cinsel içerikli mesaj attı. Adam öğretmen, öğretmenliği devam ediyor hâlâ, ama kızımızın ruh hâli ve psikolojisi bozulduğu için öğrenci değil. Burada var mı bir çıkış yolumuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – 105’te var, 105’te düzenlenmiş.

TÜRKİYE KADIN DERNEKLERİ FEDERASYONU BAŞKANI CANAN GÜLLÜ – Tamam, demek ki bize hukuk okumak düşünüyor arkadaşlar, öyle diyelim yani.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum herkese katkılarından dolayı.

44’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 45.

45’inci madde üzerinde söz almak isteyenler...

Buyurun.

ÇOCUK İSTİSMARINI VE İHMALİNİ ÖNLEME DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ HATİCE KAYNAK – 105, cinsel tacizi biraz daha geniş biçimde düzenleyen bir madde, var olan hâlden daha da geliştirilmiş biçimde. Ama burada problem olabilecek şey, (1)’inci fıkrası ile devamı arasında şikâyete bağlı olup olmama arasında bir problem çıkabilir gibi görünüyor. (1)’inci fıkrası şikâyete bağlı ama (2)’nci fıkrasında hiçbir düzenleme olmadığı için şikâyete bağlı değilmiş gibi görünüyor. Ama bir cinsel taciz, bu çünkü yetişkinlere karşı da işlenebilen bir suçtur, yetişkinler bunun şikâyet konusu ya da takip konusu istemeyebilir de. Yani, iş yerinde böyle bir şey yaşanmıştır, kapatıp o işten ayrılmak da isteyebilir ya da yargılansın da isteyebilir ama o istemese bile yargılama yapılıyor olması onu bir kez daha taciz ediyor konumuna da düşürebilir. O, (2)’nci fıkrada şikâyete bağlı olup olmadığının bir netleşmeye ihtiyacı var, çünkü (2)’nci fıkrada hiçbir düzenleme yok gibi görünüyor.

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ TEMİNDAR AYTEKİN – Siz, şikâyete bağlı olmasını mı arzu ediyorsunuz?

ÇOCUK İSTİSMARINI VE İHMALİNİ ÖNLEME DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ HATİCE KAYNAK – Şikâyete bağlı olmalı yetişkinler açısından.

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ TEMİNDAR AYTEKİN - Şöyle arz edeyim efendim bu şikâyet meselesini: (1)’inci fıkra şikâyete tabidir, (2)’nci fıkra ise şikâyete tabi değildir. Bu, yargı uygulamalarında şöyle: Suçun basit hâli şikâyete tabi ise kanunda açıkça yazıyorsa şikâyete tabidir, değilse savcılar resen soruşturur. Nitelikli hâllerde eğer yazmıyorsa şikâyete tabi olduğu, resen soruşturur. Bu yargı uygulamaları bu şekildedir. Ama, (2)’nci fıkranın şikâyete tabi olmasına yönelik talep ilk defa sizden geldi efendim, bu değerlendirilebilir.

ÇOCUK İSTİSMARINI VE İHMALİNİ ÖNLEME DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ HATİCE KAYNAK – Yani şöyle bir şey için söylüyorum: Cinsel taciz mağduru bunu açıklayabilir ya da açıklamayabilir. Yani, (1)’inci fıkradaki durum ile (2)’nci fıkradaki... Evet, ağırlaştırıyor ama yine de kendisinin inisiyatifinde olması gereken bir şeydir çünkü, tamamen kendi mahremiyetiyle ilgili bir şeyi de açıklamak durumunda kalabiliyor ve son zamanlarda, zaten cinsel tacizle ilgili yargılamalar mağdurların yargılandığı yargılamalara dönüşüyor; sanık değil orada, “Sen ne yaptın, ne giymiştin, sen mi göz kırptın, sen mi kapıyı açık bıraktın, gece işte sen mi daha fazla kaldın?” gibi, mağdurların aslında yargılandığı ve çok yıpratıldığı, bir daha o iş yerinde çalışmayacak hâle geldiği, o okulu bırakmak zorunda kaldığı şeylere neden olabiliyor, bu nedenle şikâyete bağlı olması... Yine de tabii ki bir suç olmalı, ağır ceza verilmeli ama onun inisiyatifinde olmalı bu. Birazcık şey tabii, şimdi, sivil toplum tarafında olunca “Hep daha ağır cezalar verilsin vesaire...” Değil, aslında, toplumsal gerçekleri de göz önünde bulundurmamız gerekiyor ve biz, mağdurların bu davalarda daha çok mağdur olduğu şeylere de çok tanık oluyoruz. Çocukların cinsel istismar davalarında sanıktan bile daha fazla yıpratıldığı ve kurumsal olarak istismarın, istismar edenden 10 kat daha fazla kurumsal yapı içinde, yargılama sistemi içinde istismara uğramış hissettiğini görüyoruz. Bu, ceza yargılaması yapılmasın anlamında değil ama yetişkinler açısından özellikle söylüyorum. Çocuklar açısından şikâyete bağlı olmamalı zaten, çocuklara karşı işlenen hiçbir suç zaten şikâyete bağlı değildir; o genel bir koruma sistemi içinde var ama yetişkinler açısından şikâyete bağlı olması, hukuk tekniği açısından da daha doğru olur diye düşünüyoruz.

BAŞKAN – Başka söz almak isteyen var mı?

Sayın Asan...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim; bu 105'inci yani şu anda tartıştığımız 45'inci madde de cinsel taciz; sadece sözle ya da cep telefonundan mesaj atmak ya da onun bir fotoğrafını alıp İnternet'te teşhir etmek, yayınlamak, fotoğrafını basmak; burada elle herhangi bir şekilde fiziksel temas yok yani sözel taciz, mesajla taciz, posta veya elektronik haberleşme araçlarının sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle teşhir etme şeklinde yer almakta.

Burada güzel bir düzenleme de var, onu da vurgulamak çok çok önemli: “Bu fiil nedeniyle mağdur işi bırakmak zorunda kalmışsa, okulundan ve ailesinden ayrılmak zorunda kalmışsa burada verilecek ceza bir yıldan az olamaz.” şeklinde bir düzenleme söz konusu.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Nerede bu?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – En son fıkrası.

BAŞKAN – 45'inci maddenin en son hükmü.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI AŞKIN ASAN – Tabii eğer çocuk taciz edilmişse ceza çok fazla. Eğer bu fiil nedeniyle mağdur işi bırakmışsa, okulundan, ailesinden ayrılmışsa ki pratikte bunlar çok çok yaşanıyor. Hatta, geçen dönemlerde anlatmıştım da kendi yaşadığımı: Okula gittiğimiz dönemde, biz 3 kızdık sınıftık, daha sonra 2'ye düştü çünkü, bir çocuk bir kibrit kutusuna bir şeyler yazmış, bir arkadaşımızın ayağına fırlatmış atmış, haberi yok; bunu ağabeyine söylediler, daha sonra babasına söylediler, o kızcağz daha okula gelemedi. Zaten benim yaşadığım, okula gittiğim, lise ve ortaokulda bulunduğum bölge itibarıyla zordu. Yani, bunlar pratikte çok fazla yaşanan olaylardan bir tanesi. O yüzden, bu düzenlemenin de uygulamada çok çok önemli olduğunun altını da çizmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Gürkan...

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Teşekkür ederim.

Burada ben de şikâyete bağlı olmasının doğru olduğunu düşünüyorum.

Bir de “Bu fiil nedeniyle mağdur...” diyor ya (e) fıkrasında, “...Ceza yarı oranında artırılır.” diyor, devam ediyor, “Bu fiil nedeniyle mağdur işi bırakmak...” Burayı alt bir paragraf olarak yazsak daha iyi olur diye düşünüyorum. Teknik açıdan bunu alta paragraf olarak ayrı yazsak daha doğru olmaz mı?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ MEHMET ÖKMEN– Mevcut düzenlemede zaten bu şekilde. Uygulamada bir sıkıntı yok, o bütün maddeyi kapsıyor efendim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

45'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarı ve teklifler üzerinde, Komisyonumuzun tali komisyon olması dolayısıyla genel uygunluk görüşünün esas komisyon olan Adalet Komisyonuna bildirilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, muhalefet şerhleriyle ilgili de 21 Mayıs 2014 Çarşamba günü Saat 14.00'e kadar süre veriyorum.

Katılımlarınız için hepinize teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 19.56